interpress
AKŞAM
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 1
Medya Tiraj : 99090
StxCm : 162,43

En büyük 19. şirket Gram Altın

■ İstanbul Sanayi Odası'nın hazırladığı Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesinin ilk sırasında yine TÜPRAŞ yer aldı. Gram Altın listeye 19. sıradan girdi. » 7'DE

interpress
AKŞAM
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 7
Medya Tiraj : 99090
StxCm : 162,43

500 BÜYÜK ŞİRKETTEN 20 BİN KİŞİYE İSTİHDAM

SANAYİNİN DEVLERİ PANDEMİDE GÜÇLENDİ

Ekonomi yönetiminin aldığı tedbirler 'İSO 500'de de kendini gösterdi. Pandemi koşullarına rağmen 'Türkiye'nin 500 Büyük Şirketi' kârını yüzde 55, istihdamını yüzde 3 artırdı. İlk sırada ise 58.6 milyar liralık ciroyla yine TÜPRAŞ yer aldı.

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO) hazırladığı 'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması'nın sonuçları açıklandı. Araştırmaya göre 58.6 milyar liralık ciroyla Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu yine TÜPRAŞ oldu. Araştırma, Türk sanayiinin, ekonomi yönetimi tarafından alınan önlemler sayesinde pandemiden güçlenerek çıktığını ortaya koydu.

KÂR VE İSTİHDAM ARTTI

Türkiye'nin en büyük 500 şirketi kârını pandemi yılı 2020'de yüzde 55 artırırken, tüm dünyada işsizliğin zirveye çıktığı bir ortamda Türk şirketleri istihdamını yüzde 3 artırmayı başardı. '500 Büyük Şirket' pandemide toplamda 20 bini aşkın kişiyi işe aldı. Şirketlerin toplam kârı 142.8 milyar TL olurken faaliyet karlılığı oranı da 2.7 puan artarak yüzde 10.8'e çıktı.

TÜKETİMİN ETKİSİ BÜYÜK

Araştırma sonuçlarını açıklayan İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, "İSO 500 Büyük'ün 2020 sonuçları, ekonomimizin sanayi gibi güçlü bir sacayağının olduğunu ortaya koyuyor" dedi. Bahçıvan, geçen yıl ortaya konan düşük faizli borçlanma hamlesinin, özellikle iç piyasada önemli bir tüketim ivmesi yarattığını dile getirdi. Bunun etkilerinin de İSO 500'de kısmi olarak kendini gösterdiğine dikkati çeken Bahçıvan, geçen yıla ilişkin değerlendirmesinde salgından dolayı hizmet sektöründeki tüketimin sanayiden beslenen tüketimlere kaydığını anımsattı.

İSO 500'DE İLK 20

2020	2019	Şirket	Üretimden satış (milyar TL)
1	1	Tüpraş	58.6
2	2	Ford Otosan	45.2
3	4	Oyak Renault	31.2
4	3	Toyota	30.8
5	9	İsmi açıklanmadı	
6	5	Star Rafineri	24.0
7	6	Arçelik	21.8
8	7	Tofaş	20.7
9	10	Erdemir	16.9
10	8	İsdemir	16.9
11	11	Aselsan	13.2
12	16	İçdaş	12.6
13	13	Çolakoğlu	12.1
14	12	Hyundai Assan	11.8
15	14	Mercedes-Benz Türk	11.2
16	24	Tosçelik	10.2
17	20	BHS Ev Aletleri	10.1
18	-	T. Şişe Cam	10.0
19	-	Gram Altın	9.8
20	23	Vestel Beyaz Eşya	9.7

Yabancı kuruluş sayısı azalıyor

İSO 500'de yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı, 2020'de 110'a indi. Bu gelişme, 2009'dan sonra İSO 500 içinde yer alan yabancı sermaye paylı kuruluş sayısında yaşanan kademeli gerilemenin devam ettiğini gösterdi. İSO Başkanı Bahçıvan, "Her geçen sene bu sayının azalması konusunu hafife almamak gerek. Yerli firmalarımızın güç kazanması çok önemli ama global ölçekteki bir dünya rekabetinde de mutlaka güçlü ortaklıklar gerekli" diye konuştu.

Listeye 75 yeni şirket girdi

'İSO 500 Büyük' listesine bu yıl 75 yeni şirket eklendi. Yeni giren şirketlerden 20'si ise ismini gizledi. Listeye 19. sıradan ilk kez giren Gram Altın dikkat çekti. Listeye bu yıl yeni giren isimler arasında Atmaca Elektronik, Elf Plastik, Sedef Gemi, Nedir Yağ, Ontex, Tarım Kredi, Tümosan, Kervan Gıda, İston, Erişler Gıda, Kale Havacılık, Işık Tarım, Dardanel, İşbir Sentetik, Türkiye Şişe Cam.

Anadolu'nun ağırlığı artıyor

İSO 500 listesi, sanayiinin artık tüm Anadolu'ya yayılmaya başladığını da ortaya koydu. Listeye en fazla şirket sokan Anadolu şehri 29 şirketle Gaziantep oldu. Gaziantep'i 19 şirketle Bursa izledi. Ege Bölgesi 44 şirketle, Ankara 37, Kocaeli ise 36 şirketle yer aldı.

interpress
ANALİZ
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 1
Medya Tiraj : 50000
StxCm : 395,01

İSO 500 SONUÇLARI SALGINA RAĞMEN SANAYİNİN GÜÇLÜLÜĞÜNÜ GÖSTERDİ

Borçlar arttı ancak kâr ve cirolar zirvede

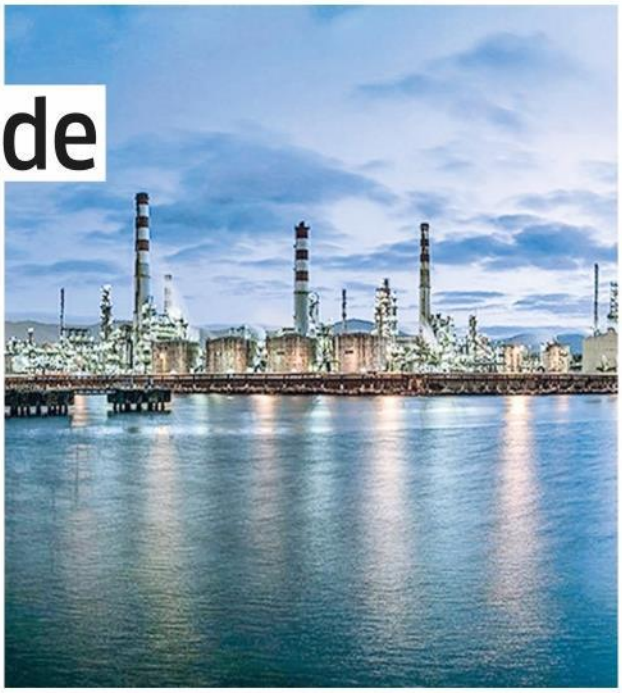

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO), Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırması sonuçlarını açıkladı. Şirketlerin ihracatta ortalama yüzde 12,8 gerilemesine karşılık faaliyet kârları yüzde 55, cirolar yüzde 15,3, istihdam yüzde 2,9 ve Ar-Ge harcamaları yüzde 5 arttı. Şirketler özkaynaklarda yüzde 23,2 büyürken finansman giderleri yüzde 39,2, toplam borçluluk oranı yüzde 23, devreden KDV yükü yüzde 14,3 seviyesinde gerçekleşti. İSO 500 listesine giren şirketler, 2020 yılında 64,1 milyar dolar ihracat yaptı ve Türkiye ihracatının yüzde 37,8'ini gerçekleştirdi. İSO 500 araştırmasında ilk 5 sırayı 58,5 milyar lira ile Tüpraş, 45,2 milyar lira ile Ford Otomotiv, 31,2 milyar lira ile Oyak – Renault ve 30,8 milyar lira ile Toyota Otomotiv paylaştı. 5'inci sıradaki şirket adının açıklanmasını istemezken 6'ncı sırada 24 milyar lira ile Star Rafineri yer aldı. İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, "Sonuçlar sanayiinin ekonominin en güçlü sacayağı olduğunu gösteriyor, ancak yatırım iştahı henüz istenilen seviyede değil" dedi. **5'te**

interpress
ANALİZ
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 5
Medya Tiraj : 50000
StxCm : 395,01

Araştırmada dikkat çeken şirketler

KİBAR Holding, 2020 araştırmasına Assan Alüminyum (41), Posco Assan (88), Assan Hanil (274) ve Assan Gıda (490) şirketleriyle katıldı. Kibar Holding CEO'su Haluk Kayabaşı, "Üretim ve istihdamda stikrarlı bir şekilde büyüyoruz" dedi. Türkiye'de un ihracatında lider firmalardan Ulusoy Un da İSO 500'de 345'inci oldu. Ulusoy Un Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Eren Günhan Ulusoy, "Kendi sektörümüzde 3'üncü sıradayız. 4,3 milyar lira satış hasılatımız var" diye konuştu.

İSO 500'ÜN BÜYÜKLERİ

ŞİRKET	ÜRETİMDEN SATIŞ (MİLYAR TL)
1. Tüpraş	58,5
2. Ford Otomotiv	45,2
3. Oyak Renault	31,2
4. Toyota Otomotiv	30,8
5. İsmini açıklamadı	
6. Star Rafineri	24,0
7. Arçelik	21,8
8. Tofaş	20,7
9. Erdemir	16,9
10. İsdemir	16,9

Borçlar arttı ancak kâr ve cirolar zirvede

İstanbul Sanayi Odası (İSO), Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırması sonuçlarını açıkladı. Şirketlerin ihracatta ortalama yüzde 12,8 gerilemeye karşılık faaliyet kârları yüzde 55, ciroları yüzde 15,3, istihdam yüzde 2,9 ve Ar-Ge harcamaları yüzde 5 arttı. Şirketler özkaynaklarda yüzde 23,2 büyürken finansman giderleri yüzde 39,2, toplam borçluluk oranı yüzde 23 olarak gerçekleşti.

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO), ekonomide en değerli verileri oluşturan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasında sektörün parametresini ortaya koydu.

İSO 500 şirketleri 2020 yılında ihracatta ortalama yüzde 12,8 gerilemeye karşılık toplam ihracatın yüzde 37,8'ini karşıladı ve 64,1 milyar dolarlık ihracat yaptı. İSO 500 şirketlerinin faaliyet kârları yüzde 55, istihdam yüzde 2,9 ve Ar-Ge harcamaları yüzde 5 arttı. Şirketler özkaynaklarda yüzde 23,2 büyürken finansman giderleri yüzde 39,2, toplam borçluluk oranı yüzde 23, devreden KDV yükü yüzde 14,3 seviyesinde gerçekleşti.

İSO 500 araştırmasında ilk 10 sırayı 58,5 milyar lira ile Tüpraş, 45,2 milyar lira ile Ford Otomotiv, 31,2 milyar lira ile Oyak – Renault ve 30,8 milyar lira ile Toyota Otomotiv paylaştı. 5'inci sıradaki şirket adının açıklanmasını istemezken 6'ncı sırada 24 milyar lira ile Star Rafineri yer aldı. Arçelik 21,8 milyar lira ile 7'nci, Tofaş 20,7 milyar lira ile 8'inci, Erdemir 16,9 milyar lira ile 9'uncu ve İsdemir 16,9 milyar dolarla 10'uncu oldu.

Sanayi güçlü sacayak

İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, "Sonuçlar sanayiinin ekonomi-nin en güçlü sacayağı olduğunu gösteriyor, ancak teşviklere rağmen yatırım iştahı henüz istenilen seviyede değil" dedi.

Verilere göre İSO 500 içerisinde yer alan firmaların yarıdan fazlasının üç grupta toplandığını belirten Bahçıvan, "Bunlar sırasıyla 118 firmayla 'ana metaller ve makine imalat sanayii', 85 firmayla 'kara, deniz taşıtları ve yan sanayii' ve 65 firmayla 'kimyasal, plastik ve kauçuk ürünler' sektörleri" bilgisini verdi.

Söz konusu sektörlerin aynı zamanda 2020 yılı verilerine göre üretimden satışların da yarısını gerçekleştirdiğini belirten Bahçıvan, "Öte yandan üretimden satışlar içerisindeki paylarına bakıldığında en yüksek ağırlığın, firma sayısına göre ikinci olan 'kara, deniz taşıtları ve yan sanayii' grubunda olduğunu görüyoruz. 5 yıl öncesiyle kıyasladığımızda sektörel dağılımdaki en çarpıcı değişimler, firma sayılarının ana metal ve makine imalat sanayii grubunda 10 artmasına karşılık tekstil ürünleri sanayiinde 20 azalmış olması" diye konuştu.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan ile İSO Başkan Yardımcıları İrfan Özhamaratlı ve Sadık Ayhan Saruhan'ın katıldığı toplantıda, sanayi tarihini, sanayi kültürünü yaşatmak ve genç kuşaklara aktarmak adına 1971 yılı sayısının orijinal baskısı da dağıtıldı.

Yatırım iştahı fiiliyata dönmüyor

Sanayidaki güçlülüğün sürdürülebilir kılınması adına veriler ışığında hareket edilmesi gerektiğini dile getiren Erdal Bahçıvan, "Açıklanan son Nisan 2021 PMI verilerine baktığımızda, 55,8 olarak ölçülen Küresel İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) son 11 yılın en yüksek seviyesine ulaşmış görünüyor. En büyük ihracat pazarımız olan Euro Bölgesi PMI endeksi de 62,9'luk seviyesi ile 24 yıllık veri geçmişinin rekoruna imza atıyor. Buna karşın Türkiye PMI endeksinin Nisan'da 50,4'lük seviyesiyle dünyadan negatif ayrışmasını her kesimin dikkate alması gerekiyor ve bunun temel sebeplerine mutlaka inmeliyiz" dedi.

Enflasyonda ve finansmanda tekrar başlayan olumsuzlukların en temel iki neden olduğunu vurgulayan Bahçıvan, "Bu artışlar, ilave bir işletme sermayesi ve buna bağlı bir finansman ihtiyacı oluşturması bakımından önümüzdeki günler için çok ciddi bir stres kaynağı olacak. Sanayiciler olarak asla ve asla yüksek enflasyonlu bir ortamda yaşamak istemiyoruz. Enflasyonun olduğu ortamda kolay kolay yatırım yapılmaz. Nitekim geçen yıl yatırım teşvik belgelerinde yaşanan yüksek oranlı artışa rağmen, yatırım iştahının fiiliyata dönmediğini son dönemlerde net bir şekilde gözlemliyoruz" şeklinde konuştu.

Araştırma sonuçlarına göre, İSO 500'de cirolar 2020 yılında 1 trilyon 22 milyar TL'den 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek yüzde 15,3 arttığına vurgu yapan Bahçıvan, "Büyüme performansı, 2018'deki yüzde 34,5 ve 2019'daki yüzde 16,4'lük artışlar ile karşılaştırıldığında yavaşladı. TÜFE ile arındırıldığında üretimden satışlar reel olarak sadece binde 6 artış gösterdi. Bu oran son dört yılın en düşük reel artışı. Bu yavaşlamada Covid-19'a karşı uygulanan kısıtlamalar ve küresel pazarların bir süre kapalı kalması tabii ki etkili oldu. Yılın ikinci yarısında talep toparlanmaya başlasa da, finansal dalgalanma, yükselen faizler ve salgında yükselen ikinci dalga iç satışları sınırladı" açıklamasını yaptı.

Erdal Bahçıvan, "Araştırmanın temel göstergelerinden İSO 500 Büyük'ün esas faaliyetlerinden elde ettiği kârı gösteren faaliyet kârı bir önceki yıla göre yüzde 55 oranında artarak 142,8 milyar lira oldu. Faaliyet kârlılığı oranı da 2,7 puan artarak yüzde 10,8'e çıktı. Benzer şekilde ölçülmeye başlandığı 2013'ten bu yana 2019 yılı hariç sürekli artış gösteren FAVÖK büyüklüğü, 2020'de yüzde 43,1 artışla 184,4 milyar liraya çıkarken, FAVÖK kârlılığı oranı da 2,6 puan artışla yüzde 13,9'a yükseldi. Yine vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı da yüzde 50,1 artarak 92,5 milyar lira oldu. Faaliyet kârlılığındaki iyileşmenin yanı sıra özellikle net kambiyo kârlarının etkisiyle üretim faaliyeti dışı gelirlerdeki artış da kârlılığa pozitif katkı yaptı. İSO 500'ün diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârları 237,9 milyar lira iken, gider ve zararları 194,4 milyar lira olarak gerçekleşti. Böylece İSO 500'ün 43,4 milyar liralık üretim faaliyeti dışı net gelir elde etti" bilgisini verdi.

Kârlılığa karşılık finansman giderleri İSO 500'ün kârlılığında belirleyici olmayı sürdürdüğünü belirten Bahçıvan, "2020 yılında İSO 500'ün finansman giderleri yüzde 39,2 artışla 88,8 milyar liraya yükseldi. Bununla birlikte, faaliyet kârı yüzde 55'lik artışla 142,8 milyar liraya çıktı ve bu sayede finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı yüzde 69,3'ten yüzde 62,2'ye geriledi. Elde edilen kârların büyük bölümü finansman giderlerine ayrılıyor" dedi.

Borç-özkaynak dağılımı sorun

Borçlanma ile öz kaynakların dağılımını yansıtan kaynak yapısında, İSO 500'ün 2020 yılında toplam borçlarının yüzde 23 gibi yüksek bir oranda arttığına dikkat çeken Erdal Bahçıvan, "Firmalar, faaliyet karlılığındaki artışın desteğiyle özkaynaklarını da yüzde 23,2 gibi benzer bir oranda büyütebildi. Buna rağmen mevcut borç - özkaynak dağılımı sanayicilerimiz için mutlaka çözülmesi gereken kronik bir sorun. 2020 yılında ise toplam borçların payı yüzde 68,4 ve özkaynakların payı yüzde 31,6 ile aynı kaldı" diye konuştu.

Erdal Bahçıvan, İSO 500'de borçların yüzde 23 artışla 406,3 milyar liradan 499,6 milyar liraya ulaştığını, kısa vadeli borçların yüzde 22,4 artışla 168,3 milyar liradan 206 milyar liraya yükseldiğini, uzun vadeli borçların da yüzde 23,3 artarak 238 milyar liradan 293,5 milyar liraya çıktığını kaydetti.

Bahçıvan, "2020 yılında Türkiye'de yüzde 35'lerde seyreden oldukça güçlü bir kredi büyümesi yaşanırken, İSO 500'ün mali borçlarındaki artışın yüzde 23'le sınırlı kalması, kredilerin daha çok sanayi dışı sektörlere yöneldiğini gösteriyor" dedi.

Şirketlerin KDV yükü yüzde 14,3 arttı

OLAĞAN dışı koşulların firmaları likit varlıklara yönelttirken, duran varlık yatırımlarını sınırladığını belirten Erdal Bahçıvan "2019 yılında yüzde 39,1 orarındaki duran varlıkların aktifler içindeki payı yüzde 2,8 puan düşerek yüzde 36,3'e gerilediği. Son 3 yılda yüksek enflasyonun hayatımıza yeniden girdiği göz önüne alındığında, sanayimizin duran varlığını yeniden değerleme ihtiyacı açıkça görülüyor. Sanayicilerimizin son dönemlerde yeniden değerleme taleplerini giderek daha sık bir şekilde dile getirmeleri de bunu gösteriyor" şeklinde konuştu.

Bahçıvan, devreden KDV yükünün yüzde 14,3 artarak 12,4 milyar liraya, Ar-Ge harcamalarının yüzde 5 arttığını, İstihdamın yüzde 2,9 artışla pandemiye rağmen önemli bir seviye kazandığın, İSO 500'de yabancı kuruluş sayısının azaldığını, kâr eden şirket sayısının 411'den 423'e yükseldiğini, orta ve yüksek ile ileri teknoloji üretiminin yüzde 30,4'ten yüzde 31,2'ye yükseldiğini kaydetti.

interpress
AYDINLIK
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 6
Medya Tiraj : 1611
StxCm : 210,38

Kriz yılında sanayici rekor kârlılığa ulaştı

Kovid-19 krizinin etkili olduğu 2020 yılında Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşunun özkaynak kârlılığı yüzde 22.7 ile zirveye çıktı. Sağlanan destek kredi olanakları ile sanayicinin kısa vadeli mali borçlarının bilançodaki payı geriledi

Recep Erçin
recep@aydinlikgazete.com

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) yarım asırdır yayımladığı İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu raporunu dün açıkladı. İSO Başkanı Erdal Bahçıvan'ın İSO Meclis salonunda dar bir katılımla düzenlenen toplantıda kamuoyunun bilgisine sunduğu rapora göre, Kovid-19 salgın etkileri nedeniyle zor geçen 2020 yılında dev sanayi kuruluşlarının bilançolarında ise kısmi düzelmeler olduğu görüldü. Raporda yer alan finansal tablolara göre 500 devin özkaynak karlılık oranı 2020'de yüzde 22.7'ye çıktı. Bu oran 2019'da yüzde 18.6 düzeyindeydi. 2011'den bu yana baktığımızda yüzde 22.7'lik oran son yılların en yüksek özkaynak karlılığı olarak kayıtlara geçti. Aynı yılda 500 dev sanayi kuruluşunun özkaynakları reel olarak yüzde 7.5 oranında yükseldi. Özkaynaklar 2019'da reel olarak yüzde 2 artmış, 2018'de ise yüzde 8.5 azalmıştı. Devlerin toplam vergi öncesi karı geçen yıl yüzde 50.1 oranında arttı ve 92.5 milyar TL oldu.

REZERVLER NE İÇİN HARCANDI?

Gelelim dalgalı dönemlerde öteden beri sanayicilerin finansal dengelerini aşındıran yüksek kaldıraç yani borçluluk oranlarına. Rapora göre sanayicinin mali borçları geçen yıl yüzde 23 arttı. Mali borçların toplam borçlar içerisinde payı yüzde değişmeyerek yüzde 56.7 olarak kaldı. 2017 ve 2018 yıllarında kısa vadeli mali borçların toplam mali borçlar içerisinde payı sırasıyla yüzde 41.9 ve yüzde 45.3'e sıçramıştı. 2020'de bu oran yüzde 41.2'de kaldı. Kısa vadeli mali borçlar finansman yönetimi anlamında kritik önemde. Her mali işlemler müdürünün bildiği ve vurguladığı üzere şirketler borçtan değil nakit akışı krizi yüzünden iflas ederler. Bu en karlı şirketlerin bile başına gelebilir. Bu anlamda 2020 yılında rezervleri yakmak uğruna reel sektöre sağlanan negatif reel faizli likidite desteğinin İSO 500'deki yansımasını görüyoruz. Daha önce Merkez Bankası'nın açıkladığı reel kesim döviz açık pozisyonu verilerinde de reel kesimin döviz açık pozisyonunun ciddi düzeyde azaldığını gözlemlemiş sizlere aktarmıştık. Raporda kısa vadeli mali borçların toplam mali borçlar içindeki payının azalmasına ilişkin şu yorum yer alıyor: "Gerilemede iki unsur etkili oldu. İlki kısa vadeye yığılan mali borçların bir bölümü yeniden yapılandırılarak orta-uzun vadeli mali borçlar haline getirilmiştir. Diğeri ise 2019 yılının ikinci yarısından itibaren finansal koşullardaki göreceli iyileşme ile uzun vadeli kredi olanaklarının yeniden artmış olmasıdır. 2020 yılında ise kamunun başlattığı ve çoğu orta vadeli olan kredi paketleri uygulaması ile sanayi kuruluşlarının kredi imkanları genişlemiştir... Kredi paketlerine yoğun talep gerçekleşmiştir."

KÂRIN YÜZDE 62'Sİ FAİZE GİTTİ

Elbette sanayi kuruluşlarının borçluluk rasyolarında yapılandırmalar ve kredi destekleri ile bir miktar düzelme olsa da örneğin kısa vadeli mali borçların toplam mali borçlara oranı 2016'daki yüzde 37.8'lik seviyenin üzerinde. 2020 itibarıyla sanayi sektörünün yurt içinden kullandığı kredi büyüklüğü yüzde 32.9 artarak 1 trilyon lirayı aştı. Toplam borç tutarı ise 881 milyar TL olarak kaydedildi. Kaynak yapısı incelendiğinde sanayi kuruluşlarının borçluluk oranı yüzde 68.4 olarak ölçüldü ve 2019 ile aynı kaldı. Bu oran 2011'de yüzde 53.7'ydi. Sanayinin son yıllarda ne derece borçlandığı bu tablodan da anlaşılabiliyor. Yüksek borçluluk yüzünden sanayicinin faiz giderleri 2018 yılında yüzde 110.3 artmıştı. Bu oran 2019'da yüzde 0.8, 2020'de ise yüzde 23.6 oldu. Buna göre 2019'a göre faize ödenen tutar artsa da 2018'e göre artış kabul edilebilir seviyede kaldı. Sanayicinin toplam finansman giderlerinin faaliyet karına oranı yüzde 62.2'ye indi. 2019'da yüzde 69.3 ve 2018'de yüzde 88.9'du. Sanayici geçen yıl 88.8 milyar TL finansman gideri yazdı. Geçen yıl Kovid etkisi yüzünden dış pazarlarda daralma olması 500 devin ihracatının yüzde 12.8 azalarak 64.1 milyar dolarda kalmasına neden oldu. Sanayi kuruluşlarının üretimden satışları geçen yıl yüzde 15.3 artarak 1 trilyon 178 milyar TL'ye ulaştı. Üretimden satışların reel değişimine baktığımızda 2017'de yüzde 19 iken yıllar itibarıyla azalarak 2020'de yüzde 0.6'ya kadar gerilediği görülüyor.

İstihdam sayısı arttı verimlilik ivme kaybetti

GEÇEN yıl zor koşullarda sanayiye sağlanan uygun kredi imkanları boşa gitmedi. Türkiye ekonomisi Çin'den sonra büyüyen tek kayda değer büyüklüğe sahip ekonomi olurken sanayiciler de istihdamlarını artırdılar. En büyük 500 sanayi kuruluşu içindeki özel şirketlerin istihdamı geçen yıl yüzde 2.9 oranında arttı. Toplam çalışan sayısı özel sektör sanayi kuruluşlarında böylece 678 bin 917'ye çıktı. 2019'daki artış yüzde 1.3'tü. Elbette bu artış oranları düşük. Ancak toplam sanayi büyümesinin yüzde 2 olduğu ortamda yüzde 2.9'luk artışın hatırı sayılır. Maaş ve ücret ödemelerindeki artış ise yüzde 14.3 ile sınırlı kaldı. Bu yüzde 14.6'lık 2020 enflasyonunun bir miktar altında. Maaş ve ücret artışları 2019'da yüzde 21.3 olmuştu. Çalışan sayısı artarken maaş ve ücret artışının reel anlamda azalması yıl boyunca kamu tarafından sağlanan kısa çalışma ödeneği desteği, kapalı dönemlerde ücretsiz izinlerle açıklanabilir. Yine raporda yer alan bilgiye göre işgücü verimliliğindeki artış 2020'de yüzde 11.8 oldu. Çalışan başına üretimden net satışlardaki artış 2018'de yüzde 31.3, 2019'da yüzde 15.4 iken 2020'de yüzde 12.1'de kaldı. Raporda bu durum salgın nedeniyle üretimde yaşanan kesintilere ve çalışanların yaşadığı sağlık sorunlarına bağlandı.

Gizemli şirket İstanbul Altın Rafinerisi

İSO 500 listesine göre Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu 58.5 milyar TL'lik net üretimden satış tutarı ile TÜPRAŞ oldu. Bunu Ford, Oyak-Renault ve Toyota izledi. Listenin beşinci sırasında ise ismini açıklanmamasını isteyen bir şirket yer aldı. Bu şirket 2019'da listede dokuzuncu sırada yer alıyordu. 2018'de ise listede yoktu. Şirketin faaliyet kodu ve Nace koduna baktığımızda listede 337. sırada yer alan Dünya Uluslararası Mücevherat ve Kuyumculuk ile aynı kodlara sahip. Yani altın ve kuyum sektörü. Bu şirket beş ayrı şirketin yer aldığı mücevher, bijuteri eşyaları ve ilgili ürünlerin imalatına sektöründe yer alıyor. Burada liste başı. Bu listede Arpaş İhracat İthalat ve Pazarlama, Onsa Rafineri, Dünya Uluslararası Mücevherat ve Kuyumculuk, Mioro Hediyelik Eşya yer alıyor. Bu liste dışında faaliyet kodu farklı olduğu için (Ana metal sanayii) Gram Altın Pazarlama da İSO 500'de 19 sırada görünüyor. Bu şirket 2019'da listede yokmuş. 500 dev sıralamasında son iki yılda hızla yükselen ve ilk 5'e giren bu gizemli özel sektör şirketinin Ahlatcı Metal Rafineri olduğunu düşündük. Çünkü 2019 yılına ait Capital 500 listesinde Ahlatcı Kuyumculuk 34.7 milyar TL'lik ciro ile sekizinci sırada yer aldı. Yine Ahlatcı Metal Rafineri A.Ş. ise Fortune 500 2019 listesinde 12. sırada yer aldı. Konuya ilişkin Ahlatcı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Ahlatcı ile görüştüğümde ismi gizlenen şirketin kendileri olmadığını çünkü kendilerinin her zaman şirket bilgilerini paylaşmakta açık olduklarını aktardı. Buna göre devler arasında beşinci sırada yer alabilecek bir tek seçenek kalıyordu; o da İstanbul Altın Rafinerisi. 2018 yılında 7.5 milyar TL net üretimden satışlar ile listede 16. sırada yer alan İstanbul Altın Rafinerisi'nin adını 2019 ve 2020 listelerinde taradığımızda bulamadık. Şirketin faaliyet kodu olan Nace 32.1 ve ISIC 390 da birbirini tutuyor. Buna göre geçen yıl 25.2 milyar dolarla rekor altın ithal eden ve Merkez Bankası altın rezervlerini artıran Türkiye de halk da altın varlıklarını artırınca rafinerinin cirosunda ciddi bir artış yaşanmış görünüyor.

2020 YILININ EN BÜYÜK 10 SANAYİ KURULUŞU

2020 Sıra No	2019 Sıra No	Kuruluş	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	1	Tüpraş	58.592.905.460
2	2	Ford	41.224.467.334
3	3	Oyak-Renault	31.241.077.176
4	4	Toyota	30.812.449.512
5	5	Star Rafineri	24.090.140.798
6	7	Arçelik	21.953.696.792
7	8	Tofaş	20.718.880.453
8	9	Enerji Üretim ve Çelik İskenderun Demir ve Çelik	16.976.379.559
9	10		16.806.828.669

Belge alıyorlar yatırım yapmıyorlar

TOPLANTIDA konuşan İstanbul Sanayi Odası Başkanı Erdal Bahçıvan, sorular üzerine sanayicilerin hammadde alımlarında yaşadığı sıkıntılardan söz etti. Geçen yıl elde edilen karlılıkları hammadde yönetimindeki becerikliliğe bağlayan Başkan Bahçıvan'a gıda sektöründe yaşanan enflasyona kıyasla karlılığı en az olan sektörün gıda olduğunu hatırlattığımızda; "Hammadde fiyat artışlarının nihai ürünlere yansıtılmadığını ve sanayicinin bu şekilde üretimini sürdürmeye çalıştığını" ifade etti. Bahçıvan ayrıca, PMI verileri incelendiğinde Türk imalat sanayisinin performansı en düşük ülkelerden biri olduğuna işaret ederek, "Asla ve asla yüksek enflasyonlu ortamda yaşamak istemiyoruz. Teşvik belgelerinde artış var ama yatırımların fiiliyata dönmediğini görüyoruz" dedi.

interpress
CUMHURİYET
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 1
Medya Tiraj : 26020
StxCm : 186,82

SANAYİNİN DEVLERİ

Kâr da arttı borçlar da

İSO 500 olarak kısaltılan, sanayinin dev şirketlerinin geçen yılki kârı yüzde 50 artarak 92 milyar lirayı aşarken kısa vadeli borçları da yüzde 23 yükselerek 206 milyar lira oldu. » 14'te

interpress
CUMHURİYET
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 14
Medya Tiraj : 26020
StxCm : 186,82

Türkiye'nin sanayi devlerinin 2020 yılı kârı yüzde 50 artarak 92.5 milyar TL oldu

İSO 500'de kâr keyfi

Kâr artışında, döviz pozisyonuna bağlı net kambiyo kârıyla büyüyen faaliyet dışı gelirler de etkili oldu. Üretimden satışlar ise geçen yıl yüzde 15.3 artarak 1.2 trilyon liraya çıktı.

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) uzun yıllardır hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının dün açıklanan 2020 sonuçları, sanayicilerin durumu açısından dikkat çekici veriler ortaya koydu.

İSO 500'ün üretimden satışları 2020'de 2019'a kıyasla yüzde 15.3 artarak 1 trilyon 179 milyar liraya ulaştı. Bu artış 2018'de yüzde 34.5, 2019'da yüzde 16.5'ti. 2020'de reel artış ise yüzde 0.6 oldu. 2020'de faaliyet kârı yüzde 55 artışla 142.8 milyar TL, dönem kârı yüzde 50.1 artışla 92.5 milyar TL oldu. 423 firma dönem kârı, 77 firma dönem zararı elde etti. İSO'ya göre bu kârda faaliyet kârındaki iyileşmenin yanı sıra özellikle net kambiyo kârının (19 milyar TL) etkisiyle üretim faaliyeti dışı gelirlerdeki artış da pozitif etki yaptı. Sanayiciler geçen yıl yüzde 16.7 artışla net 43.4 milyar lira üretim faaliyeti dışı gelir elde etti.

Borç yükseldi

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, bu kapsamda sorulan "Kambiyo kârları dövize iyi park edildiğini gösteriyor. 2018'de de benzer sonuçlar oluşmuştu. Üretim faaliyeti dışı gelir tartışmaları yeniden başlar mı" sorusuna şu yanıtı verdi: "'Park etti' ifadesini ağır bulurum. Eldeki kaynağın, finansmanın, gelirin giderin daha iyi yönetildiğini söylemek daha doğru. Sanayicilerimiz bu konuda önemli tecrübe kazandı. Buna rağmen geçen yıl finansman gideri yüzde 40 arttı (88.8 milyar TL). TL'deki değer kaybı etkili oldu. Ayrıca keşke daha yüksek üretim faaliyeti dışı gelir olsa. Bunu bir sigorta olarak görüyorum."

İstihdam arttı

Yine geçen yıl İSO 500'ün kısa vadeli mali borçları yüzde 23 artışla 206 milyar lira, uzun vadeli borçları yüzde 23.3 artışla 294 milyar lira oldu. Toplam aktif açısından ise borç-özkaynak dağılımı 2019'daki gibi yüzde 68.4-31.6 gerçekleşerek değişmedi. Bahçıvan, yetersiz özkaynağın kronik bir sorun olmaya devam ettiğini belirtti.

Yine verilere göre İSO 500'ün istihdamı geçen yıl yüzde 2.9 artarak 716 bin 962 kişiye yükseldi. İhracatı yüzde 12.8 düşüşle 64.1 milyar dolar olurken Ar-Ge için yüzde 4.9 artışla 6.2 milyar lira harcandı.

● Ekonomi Servisi

Erdal Bahçıvan, sanayinin, ekonominin güçlü sacayağı olduğunu vurguladı.

Sanayinin lideri TÜPRAŞ

Türkiye'nin en büyük sanayi şirketi, 2020 yılı verilerine göre 58 milyar 593 milyon liralık üretimden satışla TÜPRAŞ oldu. Ancak 2019'da bu rakam 87 milyar 949 milyon liraydı.

Şirket adı	Üretimden satış (Milyon TL)	Şirket adı	Üretimden satış (Milyon TL)
TÜPRAŞ	58.593	Unilever	7.295
Ford Otomotiv	45.223	Aygaz	7.022
Oyak-Renault	31.242	Borçelik	6.809
Toyota Otomotiv	30.812	Yıldız Entegre	6.657
*	-	Er-Bakır Elektrolitik	6.483
Star Rafineri	24.030	TUSAŞ	6.390
Arçelik	21.803	Sarkuysan Elektrolitik	6.318
TOFAŞ	20.719	Enerjisa	6.061
ERDEMİR	16.976	Bosch	5.714
İSDEMİR	16.910	Eren Enerji	5.683
Aselsan	13.237	Eti Gıda	5.437
İçdaş Çelik	12.650	Türk Traktör	5.327
Çolakoğlu Metalurji	12.175	Sasa Polyester	5.077
Hyundai Assan	11.899	Hayat Kimya	5.013
Mercedes-Benz Türk	11.257	Yücel Boru	5.009
Tosçelik Profil	10.226	Assan Alüminyum	4.870
BSH Ev Aletleri	10.088	Eti Maden	4.798
ŞİŞECAM	10.028	Baştuğ Metalurji	4.599
Gram Altın Paz.	9.813	TPAO	4.546
Vestel Beyaz Eşya	9.764	Diler Demir Çelik	4.535
EÜAŞ	9.097	Kastamonu Entegre	4.470
Vestel Elektronik	8.782	İZDEMİR	4.436
PETKİM	8.732	Konya Şeker	4.291
Eti Bakır	7.410	*	
KARDEMİR	7.302	Aksa Akrilik	4.159

(*) Adının açıklanmasını istemiyor.

Yabancı sermayeli şirket azalıyor

İSO 500'deki yabancı sermayeli şirket sayısı 110'a düştü. Bu sayı 2009'da 153'tü.

'Enflasyon ve fiyat üzerimizde baskı'

İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, enflasyonun yanı sıra ithal hammadde fiyatlarındaki yüksek artışın sanayici üzerinde giderek daha fazla baskı yarattığını, TL'deki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faizlerdeki dalgalanmalar nedeniyle finansman yüklerinin de önemli ölçüde arttığını söyledi. Enflasyonun olduğu ortamda kolay kolay yatırım yapılamayacağını belirten Bahçıvan, "Geçen yıl yatırım teşvik belgelerinde yaşanan yüksek oranlı artışa rağmen yatırım iştahının fiiliyata dönmediğini son dönemlerde net bir şekilde gözlemliyoruz" diye konuştu.

interpress
DİRİLİŞ POSTASI
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 7
Medya Tiraj : 33547
StxCm : 57,14

Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu listesinde

TÜPRAŞ zirvede

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, düzenlediği basın toplantısında, İSO'nun "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının sonuçlarını açıkladı.

Araştırmanın zirvesinde TÜPRAŞ, üretimden satışlarda 58 milyar 593 milyon lirayla listede ilk sırayı alırken, Ford Otomotiv 45 milyar 223 milyon lirayla ikinci, Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları ise 31 milyar 242 milyon lirayla üçüncü oldu.

Geçen yıl üçüncü sırada bulunan Toyota, 30 milyar 812 milyon lirayla dördüncü basamağa gerilerken, beşinci sıradaki şirket isminin açıklanmasını istemedi.

İlk 10'da bulunan diğer şirketler ise Star Rafineri, Arçelik, Tofaş, Ereğli Demir ve Çelik, İskenderun Demir ve Çelik olarak sıralandı.

interpress
DÜNYA
HAFTADA 6 GÜN ULUS...
İSTANBUL
EKONOMİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 1
Medya Tiraj : 42297
StxCm : 73,05

AR-Ge harcamaları zayıf kaldı. Katma değerde orta yüksek ve yüksek teknolojinin payı arttı /15

interpress
DÜNYA
HAFTADA 6 GÜN ULUS...
İSTANBUL
EKONOMİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 15
Medya Tiraj : 42297
StxCm : 73,05

AR-GE HARCAMALARI 6,2 MİLYAR LİRA OLDU

İSO 500'de Ar-Ge harcaması yapan kuruluş sayısı 2013 yılından beri kademeli olarak artıyor. Geçen yıl Ar-Ge yapan kuruluş sayısı 271, Ar-Ge harcamaları da yüzde 4,9 artarak 6,2 milyar lira oldu. 2019'da yüzde 0,58 olan Ar-Ge harcamalarının üretimden satışlara oranı, geçen yıl yüzde 0,53'e geriledi.

2020 yılında en yüksek Ar-Ge harcaması gerçekleştiren üç sektör 2019 yılında olduğu gibi motorlu kara taşıtları, bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı ve elektrikli teçhizat oldu. Toplam Ar-Ge harcamalarının yüzde 65'i bu üç sektördeki kuruluşlar tarafından gerçekleştirildi.

Teknoloji yoğunluklarına göre yaratılan katma değerin dağılımı (%)

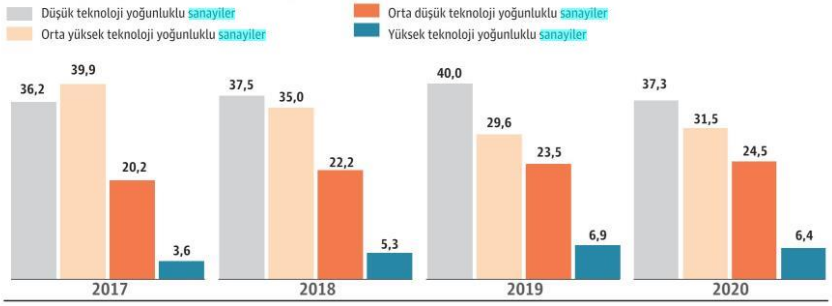

Orta ve yüksek teknoloji yoğunluğu yüzde 31'i aştı

Teknoloji yoğunluğuna göre yaratılan katma değer açısından, 2018'de orta yüksek ve yüksek teknolojiyle yaratılan katma değer toplamı yüzde 27,5 iken, bu oran 2019'da yüzde 30,4'e, geçen yıl ise yüzde 31,2'ye çıktı. Teknoloji yoğunluğuna göre yaratılan katma değer dağılımına bakıldığında, son 3 yıldır özellikle orta-yüksek ve yüksek teknoloji gruplarında küçük adımlarla da olsa ilerleme görülüyor. 2020 yılı itibariyle 122 firma orta-yüksek, 134 firma orta-düşük teknoloji yoğunluklu sanayiler kapsamında yer alıyor. Yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerde yer alan firma sayısı ise 16 oldu. İSO 500 sonuçlarına göre, ölçüm yapılan son sekiz yıllık dönem boyunca ilk kez 2018 ve 2019 yıllarında yüksek teknoloji yoğunluklu firmaların paylarında hissedilir bir artış yaşanmıştır. 2020 yılında ise söz konusu payda sınırlı bir gerileme görüldü.

interpress
DÜNYA
HAFTADA 6 GÜN ULUS...
İSTANBUL
EKONOMİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 1
Medya Tiraj : 42297
StxCm : 74,27

Borsa şirketlerinin performansı zayıfladı. Kârdaki payları azalırken, toplam borçlardaki payı arttı /13

interpress
DÜNYA
HAFTADA 6 GÜN ULUS...
İSTANBUL
EKONOMİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 13
Medya Tiraj : 42297
StxCm : 74,27

İSO500'DE SADECE 67 FİRMA BORSADA

Halka arza yoğun ilgi İSO 500'e yansımadı

Sermaye piyasalarına hem yatırımcı hem de şirketler kanadında ilginin arttığı 2020 yılında bu canlılık Türkiye'nin en büyük 500 kuruluşunda kendine yer bulamadı. İstanbul Sanayi Odası'nın açıkladığı İSO500 listesinde 2020'de 67 halka açık firma yer aldı. 2019 yılında ise bu rakam 66 idi. Halka açık şirket sayısında büyük değişim olmamakla birlikte son üç yılda halka açık şirketlerin üretimden satışlarda İSO500 toplamından aldığı pay giderek azaldı. Bu oran 2018'de yüzde 34 iken 2019'da yüzde 32,4'e 2020'de ise yüzde 29,5'e indi.

İSO500 verilerine göre halka açık şirketlerin ihracat ve dönem karında da payları geriledi. İSO500 şirketlerinin toplam ihracatı içinde 2018 yılında halka açık şirketlerin payı yüzde 33 idi, bu oran 2019'da değişmedi ama 2020'de yüzde 29,8'e kadar düştü. Tabii ki pandeminin de ihracattaki etkisi gözardı edilemez ancak İSO500 şirketlerinde hem ihracatta hem üretimden satışlarda halka açık şirketlerin daha negatif bir performans izlediğini ortaya koydu.

Dönem karındaki payı düşüyor

Dönem karındaki payında ise 2019'daki sert düşüşün ardından 2020'de de gerileme sürdü. 2018 yılında İSO500 içinde halka açık şirketlerin toplam dönem karı içindeki payı yüzde 50,7 seviyesindeydi. Bu oran 2019'da yüzde 37,5'e indi. 2020'de ise yüzde 36,7 olarak belirlendi.

Toplam borçlardaki payı ise 2019'da gerilerken 2020'de tekrar yükselişe geçti. Halka açık şirketlerin İSO500 içinde toplam borçlar içindeki payı yüzde 32 olarak belirlendi.

Halka açık kuruluşların temel göstergeler içindeki payları (%)

	2018	2019	2020
Üretimden satışlar (net)	34	32,4	29,5
İhracat	33	33	29,8
Dönem kârı	50,7	37,5	36,7
FAVÖK	36,1	29,6	30,3
Toplam borçlar	30,6	30,1	32
Özkaynak	30,3	27	29
Aktif toplamı	30,5	29,2	31
Ücretle çalışanlar	22	21,8	23,9
Net katma değer	34,2	26,9	28,7

Özkaynaklarda 2019'a göre 2 puanlık bir iyileşme sağlanırken aktif toplam ve ücretle çalışanlarda da yükseliş görüldü. Net katma değer yaratımında İSO500 içindeki payı halka açık şirketlerin yüzde 28,7 olarak belirlendi. 2019'da oran yüzde 26,9 idi, 2018'de ise yüzde 34,2 olarak yüksek bir seviyedeydi.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdel Bahçıvan, halka açık şirketlerin durumunu şöyle yorumladı: "Sermaye piyasaları, sanayi kuruluşlarının yeni finansman kaynaklarına ulaşmasında önemli bir faktördür. İSO 500 verilerine baktığımızda, sınırlı sayıda firmanın halka açık olduğunu görüyoruz. Her ne kadar son dönemde halka arzlara ilgi artsa da İSO 500'de halka açık kuruluşların sayısı 67 ile yatay seyrini korumaktadır. Halka açık kuruluşların sayısının sınırlı olması, sanayi sektörü ve sermaye piyasaları arasındaki bağın kuvvetlendirilmesi gereğini bir kez daha ortaya koymaktadır. Bu noktada, sanayi şirketlerimizin sermaye piyasalarına açılma ve bu piyasalardan fon sağlama konusunda desteklenmesi oldukça önemlidir."

İSTANBUL/DÜNYA

interpress
DÜNYA
HAFTADA 6 GÜN ULUS...
İSTANBUL
EKONOMİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 1
Medya Tiraj : 42297
StxCm : 406,54

Devler ligine Anadolu'dan giren şirket sayısı 9 artışla 331'e yükseldi. Artışın en hızlısı Balıkesir oldu /09

interpress
DÜNYA
HAFTADA 6 GÜN ULUS...
İSTANBUL
EKONOMİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 9
Medya Tiraj : 42297
StxCm : 406,54

Devler liginde yeniden Anadolu rüzgarı!

HANDAN SEMA CEYLAN

Türkiye'nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu listesinde yıldızı en çok parlayan kentler Gaziantep, Balıkesir, İzmir ve Samsun yıldızı oldu. Listede tek firma ile temsil edilen kent sayısı 13. Bu arada 31 kentten tek bir firma bile büyükler kulübüne giremedi.

İstanbul Sanayi Odası'nın her yıl geleneksel açıkladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının 2020 sonuçları belli oldu. Sonuçlara göre geçen sene bir miktar gerileyen Anadolu sanayisi yeniden yükselişe geçti. 2007'yılı verilerinden itibaren 2018'e kadar İstanbul sanayisi sıralamada 227 firmadan 166'ya gerilemişti. Bu gerileme 2019 verilerinde 169 ile bir miktar tersine dönse de pandemi yılı 2020 verilerinde İstanbullu sanayi şirketlerinin sayısı 160'a geriledi. Anadolu'dan 2019 sonuçlarına göre 322 firma listede yer almıştı, bu yıl rakam 331'e yükselmiş oldu. Gaziantep son üç yılda olduğu gibi ilerlemesini sürdürerek dün açıklanan listenin yıldızı oldu. 2018 verilerine göre 24 firma ile listede temsil edilen Gaziantep, bu rakamı 2019'da 26'ya, pandemi yılı 2020'de 29'a çıkardı. Balıkesirli sanayiici de 2015'ten bu yana listede 6 firma ile temsil edilirken, bu yıl rakamı 9'a çıkardı. Önceki yıldan bir firma liste dışı kalırken, Balıkesir'den listeye 483'üncü sıradan İşbir Sentetik, 468'inci sıradan Kula Yağ, 490'ıncı sıradan Assan Gıda, 499'uncu sıradan Gesbey girdi.

İzmir de yüzü gülen kentlerden biri oldu. Bir dönem kan kaybetse de Ege Bölgesi Sanayi Odası yeniden firma sayısını artırdı. 2018 verilerine göre 38 firması listede olan İzmir, 2019 yılında 41, 2020'de 44 firma ile listede temsil edildi. Yıldızı parlayan bir başka kent de Samsun oldu. Bir önceki seneye göre ilçeleriyle birlikte sadece 3 firma listede yer alırken, 2020 listesinde Samsun'dan 6 firma bulundu. Sampa, Borsan ve Vezirköprü Orman Ürünleri bu yıl Samsun'dan devler ligine çıktı. Öte yandan listede firma sayısını artıran diğer kentler ise Çanakkale, Düzce, Eskişehir, Giresun, Kırklareli ve Ordu oldu.

Ayrıca, kamudan da 9 firma listede yer aldı. Bunlar firmalar sırasıyla, EÜAŞ, Eti Maden, TPAO, Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ, Türkiye Kömür İşletmeleri, Çay İşletmeleri, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKEK), Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü ile İSTON/İstanbul Beton oldu.

331
Anadolu'dan toplam firma sayısı

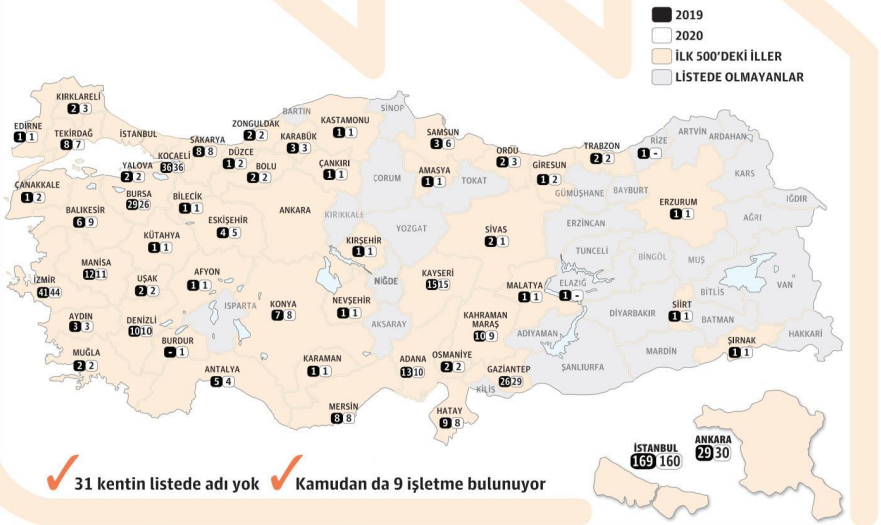

✓ 31 kentin listede adı yok ✓ Kamudan da 9 işletme bulunuyor

ARTIRANLAR

Balıkesir, Çanakkale, Düzce, Eskişehir, Giresun, İzmir, Kırklareli, Ordu, Gaziantep, Samsun

EKSİLENLER

Adana, Antalya, Bursa, Hatay, Kahramanmaraş, Konya, Manisa, Sivas, Tekirdağ

KENT SAYISI ARTTI

-2 +1

Listede 2019 değerlendirmesine göre bu yıl açıklanan listeye girebilen tek kent Burdur oldu. Bucak ilçesinden Aş Çimento San. ve Tic. Aş listeye merhaba dedi. Burdur 2019 listesi hariç son 10 yılda ISO 500 listesinde hep yer almıştı. Böylece Burdur listeye geri dönmüş oldu. Liste dışı kalan kentler ise Elazığ ve Rize oldu.

TEK FİRMALARI VAR

13

Afyon, Amasya, Bilecik, Çankırı, Edirne, Erzurum, Karaman, Kastamonu, Kırşehir, Kütahya, Nevşehir, Siirt, Şırnak

BAŞKANLAR NE DİYOR?

ZEKİ KIVANÇ/ADANA SANAYİ ODASI BAŞKANI

ADANA'DAN İSO 500'E GİREN FİRMA SAYISI AZALDI

● ISO ilk 500'de yer alan firma sayısı bu yıl düştü. 2019'da 13 firma ile listede yer bulan kentimiz, bu yıl 10 firma ile ISO 500'e girdi. 2020 yılında başlayan ve halen içinde bulunduğumuz salgın süreci tüm dünyada olduğu gibi bölgemizi de etkiledi. Bu durum Adana'nın gerçek potansiyelini yansıtmıyor. İlk 500'de 7 firma üst sıralara yükseldi. 3 firma ise geriledi. Yaşanan pandemi sürecini, temkinli ve cesur hareket ederek iyi yönetme başarısı gösterip Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırmasında listeye giren Adanalı firmalarımızı tebrik ediyorum.

ADNAN ÜNVERDİ
GAZİANTEP SANAYİ ODASI BAŞKANI

İSO 500'DE GAZİANTEPLİ FİRMA SAYISI 29'A YÜKSELDİ

● Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması'na göre Gaziantep'ten 29 firma listede yer aldı. İlk 500 arasında yer alan firmaları tebrik ediyorum. Gaziantepli sanayiciler, kriz dönemlerindeki farkını bir kez daha ortaya koydu ve zorlu koşullardaki başarısıyla ülkemize güç kattı. ISO 500'de 2018 yılında 24 olan firma sayısı 2019 yılında 26'ya, 2020 yılında ise küresel sorunlara rağmen 29'a yükseldi. Gaziantep, moral veren bir şehir oldu.

NAZMİ YARIŞ/BALIKESİR SANAYİ ODASI BAŞKANI

İSO 500'E BALIKESİR'DEN 5 FİRMA DAHA GİRDİ

● Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması'na göre kentimizde üretim yapan 28 firma listede yer aldı. Geçen sene ilimizden 23 firmanın yer aldığı ISO ilk 500 listesinde bu sene 28 firmamızın yer alması bizleri onurlandırdı. Listeye giren tüm üyelerimizi tebrik ediyor, ülkeye olan katkılarının, üretimlerinin artarak devamını etmesini diliyorum.

MEHMET BÜYÜKSİMİTCİ
KAYSERİ SANAYİ ODASI BAŞKANI

İSO 500'DE KAYSO ÜYESİ 15 FİRMA YER ALDI

● ISO ilk 500 sıralamasında geçen yıl 15 firmamız yer almıştı, bu sene de 15 firmamız var. Bu vesile ile sıralamaya giren tüm firmalarımızı pandemiden kaynaklı zor koşullara rağmen, ülkemiz ekonomisi, ihracatı ve istihdamına sağladıkları katkılardan dolayı tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

ÖMER GÜLSOY/KAYSERİ TİCARET ODASI BAŞKANI

PANDEMİYE RAĞMEN FABRİKALARIMIZ KAPANMADI

● 2019 yılında 15 firmanın yer aldığı listede 2020 yılında yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen firma sayısı değişmedi. Listeye giren firmaların 13'ü odamızın üyesi. Pandemiye rağmen firmalarımız fabrikalarını kapatmayarak çalıştı. Önemli bir başarı elde ettiler. Önümüzdeki dönemde yapılacak çalışmalarla firmalarımızın yeniden atağa geçeceğine canı gönülden inanıyoruz. Yeter ki inancımızı kaybetmeden üretmekten vazgeçmeden, işimizi en iyi şekilde yapmaya devam edelim. Sıralamaya giren tüm firmalarımızı kutluyorum.

M. ARİF PARMAKSIZ/NEVŞEHİR TSO BAŞKANI

NEVSAC METAL, GELENEĞİ BOZMADI ÇITAYI YÜKSELTTİ

● Nevsac Metal geleneği bozmadı ve gururumuz olmaya devam etti. ISO 500'ün açıklanması ile birlikte büyük bir mutluluk yaşıyorum. 2018 yılında 496'ncı, 2019 yılında 448'inci sırada yer alan Nevsac Metal, 2020 yılında çıtayı yükselterek 340'ncı sırada yer aldı. Nevsac Metal Yönetim Kurulu Başkanı ve aynı zamanda Nevşehir Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı olarak beraber görev yaptığım Sayın Mehmet Ali Öbekli'nin ülkemiz ve ilimiz için gösterdiği özverili çalışmalarının neticesini almış olduğunu görmekten onur duydum. Mehmet Ali Öbekli'nin şahsında şirketini ve çalışanlarını tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

HÜSNÜ SERTESER/AFYONKARAHİSAR TSO BAŞKANI

AFYON'U TEMSİL EDEN ORUÇOĞLU BÜYÜK BİR ATILIM YAPTI

● ISO 500'de Afyonkarahisar'dan Oruçoğlu Yağ'ın yer almasından memnuniyet duydum. Geçen yıl yapılan araştırmada 429'ncu olan Oruçoğlu Yağ, 2020'de, salgına rağmen, büyük bir atılım yaparak 380'inci sırada yer aldı. Şirketin yöneticilerini ve çalışanlarını gönülden kutluyor; başarılarının devamını diliyorum. Bu vesile ile, tam bir yıl önce kaybettiğimiz Oruçoğlu Yağ'ın sahibi merhum Hakan Bahçeci'yi de rahmet ve minnetle anıyorum.

MÜJDAT KEÇECİ/DENİZLİ SANAYİ ODASI BAŞKANI

PANDEMİNİN OLUMSUZ ETKİSİ İSO 500'E DE YANSIDI

● ISO'nun açıkladığı Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasında geçtiğimiz yıl listede yer alan Denizli'den 12 firmada değişiklik olmadı. ISO 500 Araştırması'nın 2020 sonuçlarını pandemi yılı olması nedeniyle merakla bekliyorduk. Bu zorlu süreçte Türkiye sanayisinin sayesinde büyümeyi yakaladığımızı ve sanayinin pandemi sürecine olumlu etkisini biliyorduk. Ancak bunların rakamlarla da ortaya çıkarılması bizi memnun etti. Ancak, Türkiye ekonomisinin bel kemiği ve hatta omurgası olan sanayinin zor zamanlardan geçtiğini de aynı şekilde rakamlar ortaya koydu. Üretimden satışların 2019 yılına göre 1 trilyon 22 milyar TL'den 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek, yüzde 15,3 oranında arttığı görülse de, enflasyon etkisini dikkate aldığımızda bu artışın sadece yüzde 0,6 olduğunu görüyoruz. Son 3 yıldır içinde bulunduğumuz düşüş trendi ne yazık ki devam ediyor.

ERGUN HADİ TÜRKAY/BUSİAD BAŞKANI

BURSA SANAYİSİ DEĞİŞİME YETERİNCE UYUM SAĞLAYAMAMIŞ

● ISO 500'de Bursalı firmaların sayısının her yıl azalması, bizi ciddi ciddi düşündüren bir gelişme. Birkaç şekilde açıklamak mümkün bu durumu ama başkalarının bizden daha fazla değişen dünyaya uyum sağladığını söyleyerek başlayalım. Demek ki, Bursalı sanayi kuruluşları, değişen dünyaya uyum sağlayamamış. Yatırımlarda istenen gerçekleşmemiş. İhracatta istenen büyüme olmamış. Ayrıca çok büyük etkisi olmasa da, bazı şirketlerimizin büyüyerek yurt dışına ve başka illere yeni fabrikalar kurması da, bu azalmanın nedeni olabilir. Ama en önemli neden, yaratıcılık ve yenilikçilik konusunda geride kalmamız olarak geliyor bana. BUSİAD olarak, gerek dijital dönüşüm, gerekse Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın getireceği olumsuz gelişmeleri engellemek için ciddi çalışmalar yapıyoruz. Çağa ayak uydurabilmek için şirketlerimizi hazırlamaya uğraşıyoruz.

ÖZER MATLI / BURSA TİCARET BORSASI BAŞKANI

BURSA'DAKİ RAKAMSAL GERİLEME ÇOK YÖNLÜ DEĞERLENDİRİLMELİ

● Pandemi ile dünyada büyük bir değişim yaşandı. Gerilemeler eğer pandemi kaynaklıysa bize verdiği mesaj, sektörel değişimler noktasında başka bir bakış açısı getirmemiz gerektiği yönünde. Gerilemenin sebepleri dünya piyasaları mı, dövizdeki hareketlilik mi, şirketlerin kendini yenileyememesi mi? Bursa'daki rakamsal gerileme de bu kapsamda çok yönlü değerlendirilmeli. Bursa'nın politikaları mı değişiyor, yoksa ekonomik şartlardan dolayı yaşanan bir gerileme ve ders çıkarmamız gereken alanları mı işaret ediyor? Bu verileri daha ayrıntılı değerlendirerek analiz etmemiz gerekiyor. Öte yandan şirket bölünmeleri de göz ardı edilmemeli. Pek çok şirket satış pazarlamasını ya da farklı üretimlerini bölerek bağımsız şirketler haline getirdiği için listede yer almayabiliyor ya da gerilemiş görünebiliyor.

DAVUT ÇETİN/ANTALYA TSO BAŞKANI

ANTALYA EKONOMİSİ AFET YAŞIYOR FİRMALAR BAŞARILI PERFORMANS GÖSTERİYOR

● Pandemide Antalya ekonomisi adeta afet yaşadı. Bu süreçte ISO 500'de yer alma başarısını gösteren firmaları kutluyorum. Antalya gibi demiryolu ağına bağlı olmayan, lojistik imkanları sınırlı bir kentte böylesine değerli bir performansı gösteren firmalarımızı kutluyorum. Pandemi dünya genelinde sanayiyi daha az, turizm başta olmak üzere hizmet sektörlerini daha fazla etkiledi. İmalat sanayi sektörü 2020 yılında pozitif büyüme kaydetti. İlk 500 büyük işletmenin faaliyet kârlarını yüzde 55 artırması da bunu gösteriyor. Bu süreç, turizmin kent ekonomisindeki payının büyüklüğü nedeniyle Türkiye'de en çok Antalya'yı vurdu. Ancak, Antalya'mızın güçlü yönünü ortaya çıkartan odamız üyesi AGT, Adopen, Ankutsan, Yörükoğlu firmalarına başarılarının devamını diliyorum.

AYHAN KIZILTAN/MERSİN TSO BAŞKANI

MERSİNLİ FİRMALARIN HEPSİ DE LİSTEDE YÜKSELDİ

● ISO 500'de odamızca üye 7 firma yer aldı. Söz konusu firmaların tamamı listedeki sıralamalarını yükseltti. 2019 yılında ISO 500 listesine giren firmalarımız 2020 yılındaki listede daha üst sıralarda yer alacaklarına dair bize bir söz vermişlerdi. Tüm firmalarımızı verdikleri sözü tutup sıralamalarını yükselttikleri için kutluyorum. Önümüzdeki yıl yayınlanacak ISO 500 listesine bu firmalarımıza ek olarak 3 firmamızın daha girmesini ve en az 10 firmayla ISO 500'de yer almayı ümit ediyoruz.

ALİ BAHAR/ANTALYA OSB BAŞKANI

LİSTEYE GİREN FİRMALARIMIZ ANTALYA İÇİN MORAL KAYNAĞI

● Pandemi gibi olağanüstü koşulların yaşandığı bir ortamda Antalya'dan 6 firma listeye girdi. Elde edilmiş bu başarı, Antalya için büyük bir gurur ve moral kaynağıdır. Bizlere bu gururu yaşatan sanayicilerimizi ve çalışanlarımızı kutluyor, başarılarının katlanarak artmasını diliyorum. 2020 yılı zorluklara dolu bir yıl oldu. Pandemi tüm ezberleri bozdu. Geride bıraktığımız 14 ayda esnafımızın kepenk kaldıramadığı, siftah yapamadığı, seyahat engelleri nedeniyle turist kelimesinin anlamını yitirdiği, sokağa dahi belirli gün ve saatlerde çıkabildiğimiz kısıt ve yasak dolu birçok gün geçirdik. Haliyle Antalya'mız tarihinde ilk kez neredeyse turizmsiz bir yıl geçirdi Ancak Pandemi sürecinde Antalya OSB'de fabrikalar hiç durmadı.

NADİR KÜPELİ/ESKİŞEHİR OSB BAŞKANI

SANAYİCİNİN YÜKÜNÜ AZALTACAK ADIMLAR BİR AN EVVEL ATILMALI

● Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırma sonuçları da gösteriyor ki, güçlü bir sanayimiz var. 2020'de zor pandemi koşullarına rağmen sanayimiz gece gündüz demeden büyük bir gayretle çalıştı ve üretti. Ekonomiye en büyük desteği sağladı. Bu yıl açıklanan listede Eskişehir'de farklı lokasyonlarda ve Eskişehir OSB'de üretim yapan 17 sanayi kuruluşunun yer aldığı gördük. Bu firmalarımızla gurur duyuyoruz. Ekonominin itici gücü olan sanayi sektörünün mutlaka daha fazla desteklenmesi ve önünün açılması gerekiyor. 2020'de yaşanan mali ve finansal zorlukların etkisi hala devam ediyor. Sanayiciniin yükünü azaltacak adımlar bir an evvel atılmalı. Unutmayalım ki, güçlü sanayi, güçlü Türkiye demektir.

HATİCE AYDOĞAN ÖZSÖKMEN-OSMAN NURİ BOYACI- AYŞE KAYTAN UÇAK- ERAY ŞEN-ESRA ÖZARFAT-FİKRİ CİNOKUR- FİLİZ SONMAZ-HİLAL SÖNMEZ MEHMET NABİ BATUK-TALİP ÖZTÜRK

interpress
DÜNYA
HAFTADA 6 GÜN ULUS...
İSTANBUL
EKONOMİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 1
Medya Tiraj : 42297
StxCm : 910,68

Düşük faiz salgında devlere "ilaç" oldu

Pandemi destekleriyle birlikte 2020 yılının büyük bölümünde negatif seyreden faiz oranları, dev sanayi kuruluşlarında kârların büyük bölümünü eriten finansman maliyetlerinde iyileşme sağladı

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) açıkladığı Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (BSK) araştırması, devlerin pandemiye rağmen geçen yıl az da olsa satışlarını artırdıklarını, kâr artışında ise son yılların en yüksek oranına ulaştıklarını ortaya koydu. Yılın büyük bölümünde olumlu seyreden hammadde ve finansman maliyetlerinin yanı sıra, işletmelerin finansal risk yönetimi de faaliyet kârlılığındaki artışa destek verdi. Vergi öncesi kârlardaki artış yüzde 50'nin üzerine çıkarken, reel artış yüzde 31 olarak gerçekleşti. Uzun yıllardır sürekli çıkış grafiği izleyen borç/özkaynak oranı da sınırlı iyileşme göstermekle birlikte yüzde 235'le yüksek seviyesini korudu. /14-15

"Sanayimiz, dünyadan negatif ayrışıyor"

Araştırma sonuçlarını değerlendiren İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, büyük sanayi kuruluşlarının, belirsizlikler nedeniyle 2020'de nakit varlıklarını korumaya yönelerek, sabit yatırımlara ara verdiğini söyledi. Türkiye'nin son aylarda küresel ekonomideki hızlı toparlanmadan negatif ayrıştığına dikkati çeken Bahçıvan, bunun esas olarak enflasyonda ve finansman piyasalarındaki olumsuz gidişten kaynaklandığını kaydetti. Bahçıvan, hammadde fiyatlarındaki tırmanışın sanayi üzerindeki baskısının arttığına da işaret ederek, "Bu artışlar, işletme sermayesi ve finansman ihtiyacı oluşturması bakımından önümüzdeki günler için çok ciddi bir stres kaynağı olacaktır" dedi.

Zayıf özkaynak tahkim edildi

500 BSK, uzun yıllardan bu yana erozyon yaşadığı özkaynaklarını, 2020'de yüzde 23,2 (reel olarak %7,5) oranında artırdı. Bu artış, 2017-2019 dönemine göre yüksek bir performansa işaret etti.

İhracatta %12,8 kayıp yaşandı

Türkiye'nin toplam sanayi ürünleri ihracatındaki yüzde 6,6 düşüşe karşın, 500 BSK'nın ihracatı yüzde 12,8 daraldı. Bunda büyük firmaların faaliyet gösterdiği otomotiv, petrokimya ve ana metal sanayilerindeki yüksek oranlı düşüşler etkili oldu.

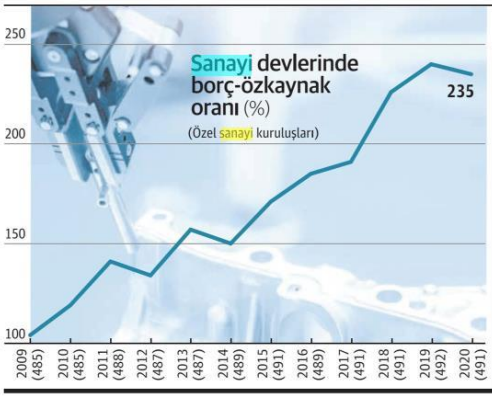

500 büyük şirketin karnesi (milyar TL)

		Reel değişim (%)	
	2020	2019	2020
Üretimden satışlar (net)	1.178,6	4,1	0,6
Net satışlar	1.324,3	3,6	1,0
İhracat (milyar $)	64,1	2,4	-12,8
Kâr-zarar toplamı (VÖ)	92,5	-13,3	31,0
Toplam borçlar	881,1	8,6	7,3
-Kısa Vadeli	530,0	5,5	7,1
-Uzun vadeli	351,1	13,8	7,8
Mali borçlar	499,6	10,6	7,3
Özkaynak	407,2	2,0	7,4
Aktif toplamı	1.288,3	6,5	7,4
Ödenen faizler	44,5	-9,9	7,9
Brüt katma değer (Ür.fiy.)	346,0	8,3	8,3

İlk 5'te büyüklükler

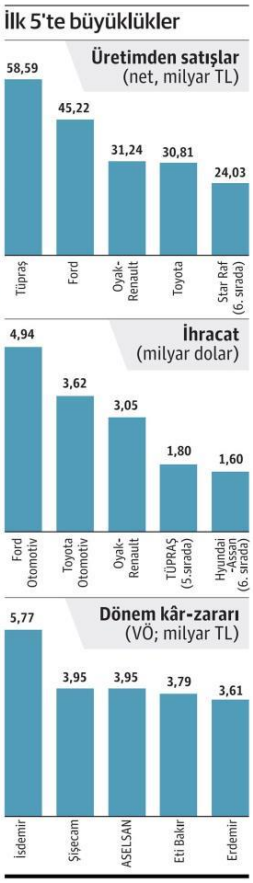

interpress
DÜNYA
HAFTADA 6 GÜN ULUS...
İSTANBUL
EKONOMİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 14
Medya Tiraj : 42297
StxCm : 910,68

Sektörel faaliyet kârı oranları (%)

Sanayicinin yüzünü kârlılık güldürdü

2020 yılında İSO 500 içerisinde kâr eden kuruluş sayısı 411'den 423'e yükselirken, zarar eden kuruluş sayısı ise 89'dan 77'ye indi. Sanayi kuruluşları 2020 yılında oluşan satış, kârlılık ve finansman koşulları içinde nakit ve likit kalmaya öncelik verdikleri gibi kârlılıklarını da iyileştirmeye yöneldiler. Bu dönemde finansman maliyetlerinin düşürülmesi, kârlılık performanslarındaki artışta rol oynadı.

2020 yılında satış kârlılığı en yüksek sektörler yüzde 34,8 ile madencilik ve taşocakçılığı, yüzde 29 ile eczacılık ürünleri imalatı oldu. En düşük satış kârlılığı olan sektörler ise yüzde 6,6'lık negatif kârlılık veren rafine petrol ürünlerinin yanı sıra yüzde 0,3 ile mücevher imalatı, yüzde 1,7 ile elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretimi ve dağıtımı sanayi oldu.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) 500'de kâr ve zarar eden kuruluş sayıları yıldan yıla değişkenlik gösteriyor. Çalışma kapsamında 2013 yılından itibaren faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr/zarar elde eden firma sayıları da değerlendiriliyor. EBITDA olarak da bilinen bu gösterge, kuruluşların faaliyetlerinden elde ettikleri kârlılık performansını daha iyi yansıtıyor.

Satış kârlılığı arttı

Vergi öncesi dönem kâr ve zarar toplamının aktiflere bölünmesi ile hesaplanan aktif kârlılığı, 2020 yılında 13 puan artarak yüze 7,2'ye ulaştı. İSO 500'de kâr elde eden kuruluşların sayısı artmış olmakla birlikte, satış kârlılığı oranı da önemli ölçüde iyileşti ve 1,6 puan artarak 7 olarak gerçekleşti. Söz konusu oran son 10 yıllık dönem içerisinde 2017 yılından sonraki en yüksek oran oldu.

Özkaynak kârlılığı yüzde 22,7'ye yükseldi

2016-2018 döneminde belirgin artış eğilimi gösteren İSO 500'ün özkaynak kârlılığı, 2018 yılında yüzde 21,9 ile son yılların en yüksek seviyesinde gerçekleştikten sonra 2018'da kârlılık performansındaki zayıflama nedeniyle yüzde 18,6'ya geriledi. 2020'de ise firmalar mevcut özkaynakları ile daha yüksek kârlar elde edebildi ve özkaynak kârlılık oranı tekrar yükselerek, yüzde 22,7'ye ulaştı.

• TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK SANAYİ KURULUŞLARI AÇIKLANDI

İSO 500'de satışlar yavaşladı kârlılık arttı

Türkiye'nin en büyük 500 Sanayi Kuruluşu'nun faaliyet kârı, bir önceki yıla göre yüzde 55 artarak 142,8 milyar TL oldu. Faaliyet kârlılığı oranı da 2,7 puan artarak yüzde 10,8'e çıktı. Üretimden satışlara bakıldığında ise 2020 yılında bir önceki yıla göre tüketici enflasyonundan arındırılmış satışlar reel olarak yüzde 0,6 arttı. Bu yavaşlamada COVID-19 ve yılın son çeyreğindeki finansal dalgalanma etkili oldu.

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) 1968 yılından bu yana aralıksız gerçekleştirdiği "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının 2020 yılı sonuçları açıklandı. İSO 500'de üretimden satışlar 2020 yılında 1 trilyon 22 milyar TL'den 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek, yüzde 15,3 oranında artış kaydetti. Tüketici enflasyonu ile arındırıldığında üretimden satışlar reel olarak sadece binde 6 artış gösterdi. Yılın ikinci yarısında talep toparlanmaya başlasa da, finansal dalgalanma, yükselen faizler ve salgında yükselen ikinci dalga iç satışları sınırladı.

İSO 500'ün esas faaliyetlerinden elde ettiği kârı gösteren faaliyet kârı ise bir önceki yıla göre yüzde 55 oranında artarak 142,8 milyar TL oldu. Faaliyet kârlılığı oranı da 2,7 puan artarak yüzde 10,8'e çıktı. Faaliyet kârlılığındaki iyileşmenin yanı sıra özellikle net kambiyo kârlarının etkisiyle üretim faaliyeti dışı gelirlerdeki artış da kârlılığa pozitif katkı yaptı.

Listeye yeni girenler

18	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.
19	Gram Altın Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.
73	Honda Türkiye A.Ş.
92	Er Piliç Entegre Tavukçuluk Üretim Pazarlama ve Tic. A.Ş.
104	OYAK Çimento Fabrikaları A.Ş.
117	Atmaca Elektronik San. ve Tic. A.Ş.
194	Türk Demir Döküm Fabrikaları A.Ş.
198	Almaxtex Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
208	Aydın Kuruyemiş San. ve Tic. A.Ş.
258	Elif Plastik Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.
356	Ontex Tüketim Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.
390	World Medicine İlaç San. ve Tic. A.Ş.
419	Bayteks Teknik Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
446	Yavuzlan Hazel Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.
466	Işık Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.
490	Assan Gıda San. ve Tic. A.Ş.
499	Gesbey Enerji Türbini Kule Üretim San. ve Tic. A.Ş.

%55 FAALİYET KÂRI

%15,3 ÜRETİMDEN SATIŞLAR

İkinci ligden birinci lige yükselenler

2020	2019*	Kuruluşlar
291	8	Bien Yapı Ürünleri Sanayi Turizm ve Ticaret A.Ş.
329	7	Sampa Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.
343	99	Sedef Gemi İnşaatı A.Ş.
348	74	Nadir Yağ San. ve Tic. A.Ş.
368	51	Tarımkredi Birlik Tarım Ürünleri Hayvancılık Ambalaj Petrol Nakliyat İth. İhr. San. ve Tic. A.Ş.
372	117	Likit Kimya San. ve Tic. A.Ş.
381	258	Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.
421	69	Verde Yağ Besin Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.
422	119	Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş.
424	2	Kervan Gıda San. ve Tic. A.Ş.
426	24	Yorglass Cam San. ve Tic. A.Ş.
437	345	İSTON İstanbul Beton Elemanları ve Hazır Beton Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.
440	87	Unat Yağ Gıda San. ve Tic. A.Ş.
442	11	Ulusoy Elektrik İmalat Taahhüt ve Ticaret A.Ş.
444	114	As Çimento San. ve Tic. A.Ş.
449	13	Erişler Yem San. ve Tic. A.Ş.
452	5	Detay Gıda San. ve Tic. A.Ş.
454	6	Roteks Tekstil İhracat San. ve Tic. A.Ş.
459	417	Aycan Entegre Gıda A.Ş.
460	176	Kale Havacılık Sanayi A.Ş.
468	17	Kula Yağ ve Emek Yem San. Tic. A.Ş.
470	90	Borsan Kablo Elektrik Aydınlatma İnşaat San. ve Tic. A.Ş.
471	142	Tufan Endüstri Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.
472	83	Mikropor Makina San. ve Tic. A.Ş.
474	52	Yurtbay Seramik San. ve Tic. A.Ş.
475	35	Dardanel Önentaş Gıda Sanayi A.Ş.
478	82	Rollmech Automotive San. ve Tic. A.Ş.
481	109	Ege Seramik San. ve Tic. A.Ş.
482	1	Panasonic Life Solutions Elektrik San. ve Tic. A.Ş.
483	19	İşbir Sentetik Dokuma Sanayi A.Ş.
484	73	Şenocak Gıda Fındık Entegre Tur. Nak. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.
485	63	Empera Halı San. ve Tic. A.Ş.
488	165	Milat Halı San. ve Tic. A.Ş.
492	33	Gürteks İplik San. ve Tic. A.Ş.
496	15	Erdem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
497	23	Vezirköprü Orman Ürünleri ve Kağıt Sanayi A.Ş.
498	96	Nikel Paslanmaz Çelik San. ve Tic. A.Ş.
500	50	Üntel Kabloları San. ve Tic. A.Ş.

*İSO 2'nci 500 listesindeki yeri

İlk 500'de en fazla yükselenler

2020	2019	Kuruluş	Değişim
106	315	Koç Metalurji A.Ş.	209
227	422	Ateş Çelik İnşaat Taahhüt Proje Mühendislik San. ve Tic. A.Ş.	195
205	399	Arslantürk Tarım Ürünleri San. İhr. ve İth. A.Ş.	194
231	404	Balıkesir Elektromekanik Sanayi Tesisleri A.Ş.	173
207	356	Sanko Enerji San. ve Tic. A.Ş.	149
273	420	Eksun Gıda Tarım San. ve Tic. A.Ş.	147
295	430	Emas Makina Sanayi A.Ş.	135
139	273	Yazaki Otomotiv Yan San. ve Tic. A.Ş.	134
260	394	Yavuz Gıda San. ve Tic. A.Ş.	134
168	294	Şa-Ra Enerji İnşaat Tic. ve San. A.Ş.	126

TOPLAM BORÇLAR YÜZDE 23 BÜYÜDÜ

2020 yılında İSO 500'ün toplam borçları yüzde 23 arttı. Firmalar, faaliyet kârlılığındaki artışın desteğiyle özkaynaklarını yüzde 23,2 büyütebildi. Toplam borçların payı yüzde 68,4 ve özkaynakların payı yüzde 31,6 ile aynı kaldı. İSO 500'ün toplam mali borçları yüzde 23 oranında artarak 406,3 milyar TL'den 499,6 milyara ulaştı. 2020 yılında Türkiye'de yüzde 35'lerde seyreden kredi büyümesi yaşanırken, İSO 500'ün mali borçlarındaki artışın yüzde 23'le sınırlı kalması, kredilerin daha çok sanayi dışı sektörlere yöneldiğini gösteriyor.

Finansman yükü arttı

2020 yılında COVID-19 salgını ile oluşan finansal koşullar içinde Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki dalgalanmalar sonucunda bir önceki yıla göre finansman yükü önemli ölçüde arttı. İSO 500'ün finansman giderleri yüzde 39,2 artışla 88,8 milyar TL'ye yükseldi. Bununla birlikte, faaliyet kârı yüzde 55'lik artışla 142,8 milyar TL'ye çıktı ve finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı yüzde 69,3'ten yüzde 62,2'ye geriledi.

Enflasyonda ve finansman piyasalarında tekrar başlayan olumsuzluklar ile ithal hammadde fiyatlarındaki artış, sanayiyi üzerinde baskı yaratmaya devam ediyor. Artışlar, ilave bir işletme sermayesi ve buna bağlı bir finansman ihtiyacı oluşturması bakımından sanayici için ciddi bir stres kaynağı oldu. Sanayici açısından bir başka önemli stres kaynağı da enflasyon. Enflasyonun herkes için öngörülemezlik ve istikrarsızlık olarak değerlendirildiğini vurgulayan sanayiciler, yüksek enflasyonlu bir ortamda yatırım yapılamayacağını belirtiyorlar.

İhracatın yüzde 37,8'i İSO 500'den

2020 yılı küresel ticaret ve ihracat açısından zor bir yıl olurken, Türkiye'nin ihracatı yüzde 460 bandında seyreden ihracat yapan kuruluşların sayısı 2020 yılında 465 oldu.

%39,2 FİNANSMAN GİDERİ

TÜRKİYE, PMI'DA PERFORMANSI EN DÜŞÜK 4'ÜNCÜ ÜLKE OLDU

İstanbul Sanayi Odası (İSO)-Markit işbirliği kapsamında açıklanan İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) verilerine bakıldığında, özellikle son birkaç aydır Türkiye'nin dünya sanayi verilerinden negatif ayrıştığı görülüyor. Açıklanan son Nisan 2021 PMI verilerine göre, 55,8 olarak ölçülen küresel PMI, son 11 yılın en yüksek seviyesine ulaştı. En büyük ihracat pazarımız olan Euro bölgesi PMI endeksi de 62,9'luk seviyesi ile 24 yıllık veri geçmişinin rekoruna imza attı. Dünya sanayisi, 2009 yılından bu yana en olumlu günlerini yaşarken, global kıyaslama yapabilme noktasında en değerli ve güvenilir marka olan ve imalat sektöründe 34 ekonomide ölçülen PMI verilerinde performansı en düşük dördüncü ülke Türkiye oldu.

de 6,2'lik düşüşle 169,7 milyar dolara geriledi. Sanayi sektörü ihracatı da yüzde 6,6'lık düşüşle 163,6 milyar dolar olarak gerçekleşti. İSO 500'ün ihracatı ise bunların da üstünde yüzde 12,8 oranında gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu. 2020 yılında İSO 500, Türkiye ihracatının 37,8'ini, sanayi sektörü ihracatının ise yüzde 39,2'sini oluşturdu. 2000'li yılların ortalarından itibaren olumsuz gelişmelere rağmen İSO 500'ün istihdamı yüzde 2,9 oranında arttı. Ödenen maaş ve ücretlerdeki artış yüzde 14,4 oldu.

İSO 500'de Ar-Ge harcaması yapan kuruluş sayısının 2013 yılından itibaren kademeli olarak arttığı görülüyor. Önceki yıl yaşanan duraksamanın ardından 2020 yılında İSO 500'de Ar-Ge yapan kuruluş sayısı 271 olarak tespit edildi.

Sermaye piyasalarına açılma desteği isteniyor

Son dönemde halka arzlara ilgi artsa da İSO 500'de halka açık kuruluşların sayısı 67 ile yatay seyrini korudu. Halka açık kuruluşların sayısının sınırlı olması, sanayi sektörü ve sermaye piyasaları arasındaki bağın kuvvetlendirilmesi yönünde dikkat çeken bir detay oldu. Sanayiciler bu noktada, sanayi şirketlerinin sermaye piyasalarına açılma ve bu piyasalardan fon sağlama konusunda desteklenmesi gerektiğine dikkat çekiyorlar.

Devreden KDV, yük oldu

İSO 500'ün devreden KDV yükü, geçen yıldaki sınırlı artışın ardından yükselişini sürdürdü. İSO 500'ün üzerindeki devreden KDV yükü bir önceki yıla göre yüzde 14,3 oranında artarak 12,4 milyar TL'ye ulaştı. Bu rakam İSO 500'ün toplam mali borçlarının yüzde 2,5'i düzeyinde oldu. Sanayici bu noktada, sürekli gündeme getirdikleri KDV reformunun hayata geçirilerek, yükün kaldırılması gerektiğini belirtiyor.

İstihdama katkı sağladı

2020 yılında İSO 500 içinde yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 110'a indi. İstihdam ve nitelikli insan kaynakları için önemli alanların başında gelen sanayi sektörü, pandemiye rağmen istihdam katkısı sunmaya devam etti. 2020 yılında bütün

"PANDEMİ TARIMIN ÖNEMİNİ ARTIRDI"

2020 yılını 4 milyar 345 milyon TL satış hasılatıyla kapatan Ulusoy Un, İSO 500 listesine göre Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu arasında 345., kendi sektörünün ise 3. firması oldu. Pandemiye rağmen büyümeye devam eden Ulusoy Un, 2019'a göre 35 basamak yükselerek 380. sıradan 345. sıraya yerleşti. Ulusoy Un Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Eren Günhan Ulusoy, "Pandeminin tarım ve gıda sektörünün önemini artırmış olmasını, şirketimiz açısından olumlu olarak değerlendirmekteyiz.
Bu dönemde Samsun Organize Gıda Sanayi Bölgesinde Aralık 2019 yılında faaliyete geçirdiğimiz '50. Yıl Tesisi'mizin ikinci fazını faaliyete geçirdik. Böylece günde 2100 ton buğday öğütme gücüne geldik. Yılın son çeyreğinde tesisimizin 3. fazı da tamamlandığında, günlük 2700 tona ulaşan bir üretim kapasitesi ortaya çıkacak" dedi.

Kibar Holding, dört şirketiyle listede

Kibar Holding, Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması'nda dört grup şirketiyle girdi. İSO 500 araştırmasında Kibar Holding grup şirketlerinden, Assan Alüminyum 41, Posco Assan 88, Assan Hanil 274'üncü ve Assan Gıda 490'ıncı sırada yer aldı. Kibar Holding CEO'su Haluk Kayabaşı, araştırmada Kibar Holding'in dört grup şirketiyle yer almasından gurur duyduklarını belirterek, şunları kaydetti: "İstanbul Sanayi Odası'nın her yıl titizlikle yürüttüğü araştırmalar sonucunda açıkladığı Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesine dört şirketimizle girerek istikrarlı başarımızı koruduk. 2020 yılı olağan dışı gelişmelerle dolu bir yıl olsa da hedef ve planlamalarımızdan sapmadan, 5 bini aşkın çalışanımızın sağlığını merkeze alan bir anlayışla faaliyetlerimizi sürdürdük. Üretim ve istihdamda sürdürülebilirliği sağlamak, ülke ekonomimize değer yaratmaya devam etmek üzere her yıl hedef büyüterek çalışmaya, üretmeye devam edeceğiz."

PETLAS 13 SIRA BİRDEN YÜKSELDİ

Petlas, Türkiye'nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu sıralamasında, Türkiye'nin en büyük 100 sanayicisi arasındaki yerini 13 sıra birden yükselterek 82'nci sırada yer aldı. Petlas'ın 2020 yılı üretimden net satışları 2,8 milyar lira düzeyinde gerçekleşti. AKO Grup Yönetim Kurulu Üyesi Safa Özcan, Petlas'ın bu başarısında, Ar-Ge alanının yanı sıra, kapasite ve marka yatırımlarıyla, artış gösteren ihracatının da etkili olduğunu belirterek, şunları kaydetti: "Yapılan yatırımlar doğrultusunda sağlanan kapasite artışı ve bu artışın değere dönüşmesini hızlandıran marka yatırımları, Petlas'ın büyüme ivmesini güçlendiriyor. Türkiye lastik sektörünün yerli sermayeli Ar-Ge lideriyiz. Yerli Ar-Ge gücümüzle geliştirdiğimiz yüksek kaliteli ürünlerle, premium binek araçları dahil birçok yeni segmentte başarılı oluyoruz. Kendi geliştirdiğimiz teknolojilerimizle ülkemizi geleceğe taşıyan lastikleri üretiyoruz ve bu lastikleri bir Türk markası olarak dünya pazarlarına da sunuyoruz.

DOĞTAŞ 366. SIRAYA ÇIKTI

Doğtaş Kelebek Mobilya, bu yıl İSO 500 listesinde 116 basamak birden yükseldi. Doğtaş Kelebek Mobilya, önceki yıl 482'nci sıradayken, 2020'de 366'ncı sıraya çıktı. Doğtaş CEO'su Davut Doğan, twitter hesabından paylaştığı notta şu açıklamayı yaptı; "İSO 500 şirketleri açıklandı. Son 1 yılda 116 basamak yükselmişiz. Sanayicililikte, istihdamda, ihracatta büyümek..."

500 BÜYÜK SIRALAMASINDA ÖNE ÇIKANLAR

- İSO 500 listesinde 21 firma isminin açıklanmasını istemedi.
- Listeye bu yıl 75 yeni firma dahil oldu.
- 2020 yılında üretimden satışlara göre en büyük kuruluş geçen yıl olduğu gibi 58 milyar 593 milyon TL ile "TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş." olurken, ihracata göre ise Ford Otosan 4 milyar 945 milyon dolarla zirvede yer aldı.
- 2020 yılında ihracat yüzde 6,2'lik düşüşle 169,7 milyar dolara gerileydi. Sanayi sektörü ihracatı da yüzde 6,6'lık düşüşle 163,6 milyar dolar olarak gerçekleşti. İSO 500'ün ihracatı ise bunların da üstünde yüzde 12,8 oranında gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu.
- İSO 500 içerisinde yer alan firmaların yarıdan fazlası üç sektör grubunda toplanıyor. Bunlar sırasıyla 118 firmayla "ana metaller ve makine imalat sanayii", 85 firmayla "kara, deniz taşıtları ve yan sanayii" ve 65 firmayla "kimyasal, plastik ve kauçuk ürünler" sektörleri.
- İSO 500'de yer alan kuruluşları bağlı olduğu oda bilgilerine göre bakıldığında yavaş da olsa sanayideki Anadolu ağırlığının arttığı görülüyor.
- Son yıllarda sayısal olarak düşüş yaşanmasına karşın en büyük pay 161 şirket ile hala İstanbul Sanayi Odası'na ait. Bu sayı beş yıl önce 180'di. İstanbul'u, Ege Bölgesi Sanayi Odası 44 şirket ile izlerken, Ankara 37, Kocaeli 36, Gaziantep 29, Bursa 19 şirket ile yer alıyor.
- İSO 500'de halka açık kuruluşların sayısı 67 ile yatay seyrini korudu.
- 2018 yılında İSO 500'de yaratılan katma değer içerisinde orta yüksek ve yüksek teknoloji ile yaratılan katma değer toplamı yüzde 27,5 iken, bu oran 2019'da yüzde 30,4'e, 2020 yılında yüzde 31,2'ye çıktı.
- İSO 500'de kâr/zarar eden kuruluşlar tablosuna göre, 2020 yılında kâr eden kuruluş sayısı 411'den 423'e yükseldi.
- İSO 500'de duran varlıkların toplam aktifler içindeki payı 2015 yılında yüzde 46,3'e kadar yükseldikten sonra gerilemeye başladı. Duran varlıkların payı 2019 yılında yüzde 39,1, 2020 yılında ise 2,8 puan daha azalarak yüzde 36,3'e geriledi.

"Enflasyon sanayicinin en büyük stres kaynağı"

İSO 500'de üretimden satışlar, istihdam, karlılık gibi başlıklar artış gösterdi. Yılın ikinci yarısından itibaren ihracatta sağlanan başarı şirketlerin büyümesini destekledi. Bugünkü şartlarda yüksek enflasyon, kur, hammadde fiyatları gibi konuları büyümede engel olarak gören İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, büyümenin ön koşulu olarak finansal istikrar vurgusu yaptı.

Pandemi koşullarına rağmen kârlılık, istihdam, ihracatta artış sağlayan Türk sanayisi, yatırım konusunda ise hedeflerini tutturamadı. Yüksek enflasyonun yatırım yapma iştahını azalttığını vurgulayan İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçıvan, 2021 yılında başarı için finansal istikrar vurgusu yaptı. Yüksek kur ve enflasyon etkisi sonucunda finansmanda ek maliyetle karşılaştıklarını kaydeden Bahçıvan, "İSO 500'de finansman giderleri yüzde 40 arttı. Bu da dövizle borçlanmadan kaynaklı kur farkı etkisi. Bu koşullarda 2021 için umut, çok güçlü değil. Bu yüksek enflasyonla sanayicinin işi kolay değil."

İSO 500 sonuçlarının, ekonominin sanayi gibi güçlü bir sacayağının olduğunu ortaya koyduğunu belirten Erdal Bahçıvan, bunun sürdürülebilir kılınması için dünün sonuçlarını, güncel gelişmeler ve veriler ışığında değerlendirmek gerektiğine dikkat çekti.

"Enflasyon mücadelesini mutlaka kazanmalıyız"

Bahçıvan, enflasyonda ve finansman piyasalarında tekrar başlayan olumsuzlukların yanı sıra, yurt dışından gelen hammaddelerin fiyatlarında yaşanan yüksek boyutlu artışların sanayici üzerinde giderek daha fazla baskı yarattığının altını çizdi. Bu artışların, ilave bir işletme sermayesi ve buna bağlı bir finansman ihtiyacı oluşturması bakımından önümüzdeki günler için çok ciddi bir stres kaynağı olacağını aktaran Bahçıvan, "Bu yıl sanayicimiz açısından bir başka önemli stres kaynağı da enflasyon. Biz sanayiciler olarak asla ve asla yüksek enflasyonlu bir ortamda yaşamak istemiyoruz. Enflasyonun toplumlar için de, ekonomiler için de, sanayiler için de öngörülemezlik, istikrarsızlık olduğuna inanıyoruz. Onun için ne yapıp edip enflasyon mücadelesini mutlaka kazanmalıyız. Çünkü enflasyonun olduğu yerde öngörü olmaz, enflasyonun olduğu yerde uzun vadeli iş yapılmaz. Enflasyonun olduğu ortamda kolay kolay yatırım yapılmaz. Nitekim geçen yıl yatırım teşvik belgelerinde yaşanan yüksek oranlı artışa rağmen, yatırım iştahının fiiliyata dönmediğini son dönemlerde net bir şekilde gözlemliyoruz."

FIRSAT İÇİN ALTYAPI VURGUSU

Türk sanayicisinin, pandeminin daha ilk gününden itibaren elindeki tüm imkanları en optimum ve enerjik şekilde kullanarak ülkemizin pandemi ile mücadelesinin en ön saflarında başarıyla yerini aldığını söyleyen Bahçıvan, "Gönül arzu ediyor ki bu başarı, güçlü desteklerle beslenen yeni yatırımlarla dünyadaki her pazarda rekabet edebilir boyutta gelişebilsin. Sanayimiz, Türkiye'nin ihtiyacı olan kaliteli büyümeye, Türkiye'nin ihtiyacı olan ihracata daha yüksek ve daha kaliteli katkı sağlayabilsin. Özellikle de ileri teknoloji tarafı önemsenen, daha katma değerli bir sanayi altyapısına, sanayi gücüne ulaşabilsin. Böyle bir fırsat penceresinin oluşturulması halinde, umuyor ve inanıyorum ki, gelecek yılların İSO 500'leri bugünkünden daha olumlu, daha güçlü, daha sürdürülebilir tablolarla çıkabilecek."

"2021 için umut, çok güçlü değil"

Şirketlerin pandemi döneminde disipline olduklarını söyleyen Bahçıvan, "2020 yılında İSO 500 içinde yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 110'a indi. Türkiye gibi sermaye kıtlığı çok olan ülkenin, kısa vadeli vurkaç sermayeye değil, uzun vadeli nitelikli para getirecek yabancı sermayeye ihtiyacı var. En önemsediğimiz konu finansal istikrar. Yüksek kur, enflasyonu tetikliyor. Bunun sonucunda finansmanda ek maliyetle karşılaşıyorsunuz. İSO 500'de finansman giderleri yüzde 40 arttı. Bu da dövizle borçlanmadan kaynaklı kur farkı etkisi. Bu koşullarda 2021 için umut, çok güçlü değil. Bu yüksek enflasyonla kolay değil.

Üretimden satışlar (Milyon TL)

1	TÜPRAŞ	58.592
2	Ford Otomotiv	45.223
3	Oyak-Renault	31.241
4	Toyota	30.812
5	Adını açıklamadı	-
6	Star Rafineri	24.030
7	Arçelik	21.802
8	TOFAŞ	20.718
9	Ereğli Demir-Çelik	16.976
10	İskenderun Demir-Çelik	16.909

İhracat (Milyon $)

1	Ford Otosan	4.944
2	Toyota	3.622
3	Oyak-Renault	3.046
5	TÜPRAŞ	1.799
6	Hyundai-Assan	1.587
7	TOFAŞ	1.544
12	Bosch Sanayi	847
13	BSH Ev	812
14	İçdaş	804
16	Er-Bakır	63

Dönem kârı (Vergi Öncesi) (Milyon TL)

1	İskenderun Demir-Çelik	5.774
2	Şişecam	3.950
3	ASELSAN	3.947
4	Eti Bakır	3.791
5	Ereğli Demir Çelik	3.613
6	Ford Otomotiv	3.574
7	Adını açıklamadı	-
8	Adını açıklamadı	-
9	Eti Maden	2.737
10	Adını açıklamadı	-

TATMETAL 54'ÜNCÜ SIRADA YER ALDI

Türkiye'nin en büyük yassı çelik üreticilerinden Tatmetal, İstanbul Sanayi Odası'nın açıkladığı 2020 yılı en büyük 500 sanayi kuruluşu arasında net satışları ile Türkiye'nin en büyük 54'üncü şirketi oldu. İstikrarlı yükselişini bu yıl da sürdüren Tatmetal, geçen yıl 74. sırada yer alırken bu yıl 20 sıra birden yükselerek 54'üncü sırada yerini aldı. Tatmetal'in 2020 yılında üretimden sağladığı satışlar 4 milyar 46 milyon 797 bin 526 TL olarak açıklandı.

interpress
DÜNYA
HAFTADA 6 GÜN ULUS...
İSTANBUL
EKONOMİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 1
Medya Tiraj : 42297
StxCm : 58,65

ŞEREF OĞUZ

Sanayinin kârını enflasyon kar gibi eritmesin/05

interpress
DÜNYA
HAFTADA 6 GÜN ULUS...
İSTANBUL
EKONOMİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 5
Medya Tiraj : 42297
StxCm : 58,65

ÖNERİ - YORUM | Şeref Oğuz

seref.oguz@dunya.com

Sanayinin kârını enflasyon kar gibi eritmesin

Sanayi; **bir şeyden çok üretmek** demektir ve **biz sanayie mecburuz**. Türkiye, **ince buz tabakası üzerinde hızla gitmek zorunda olan kayakçı** gibidir. **Yavaşladığında** ya da buz delindiğinde, **krizin buzlu sularına** gömülüyoruz. **Buzun kalınlığını** ise **Türk sanayicisinin gücü**, dayanıklılığı belirliyor.

Türk sanayisinin nabzını tutan İSO 500 çalışmasında bana göre en çarpıcı nokta: zorlu geçen salgın sürecine rağmen şirket kârlarının **%50** oranında artmasıdır. **Kredi teşvikleri ve baz etkisi**, sanayiciyi rahatlatmış görünüyor.

Peki, bol kredi döneminde sağlanan **bu büyüme korunabilecek mi?** Şirketler bu **kârlılığı sürdürebilecek mi?** Şimdi gündemimizde bu var. Zira **iç** ve **dış riskler** yükseliyor.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan** bu karlılığın sürdürülebilirliğinin önemine inanıyor, yüksek enflasyonun; öngörülmezlik ve **istikrarsızlığı körükleme tehlikesine** işaret ediyor.

Sanayide tırmanan 5 risk

İSO 500 sonuçlarında öne çıkan 5 risk şöyle: **1**-İSO 500'ün toplam borçları %23 arttı, **2**-Şirketlerin finansman giderleri %39,2 arttı, **3**-ihracat %12,8 azaldı, **4**-KDV yükü % 14,3 ve **5**-AR-GE yapan şirket sayısı 500'ün içerisinde sadece 271.

İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi **(PMI)** verileri son birkaç aydır ülkemizin dünya sanayi verilerinden **negatif ayrıştığını** gösteriyor.

AR-GE yoksa ileri teknoloji **yok,** katma değer **eksik,** kâr **düşük,** sanayinin rekabet riski **yüksek**... Sanayisiz bir toplum, pek çok **kabiliyetten mahrum ulus** demektir.

not

ZENGİNLİĞİ KİMLER KORUYABİLECEK?

Ürettiğin ne olursa olsun, sanayi sürgit devamını ister. Sanayicilerin bir **eleği** olsa ve onu elimde tutsaydım, eleğin üzerinde, **savunma, ilaç, gıda** ve **uzaya** yönelik endüstrilerin kalmasını arzulardım. Zira bunlar **her çağda zorunlu** olacak, birileri de bunları üreterek zenginliğini koruyacaktır.

Neticede, sanayisi olmayan bir ülke, yarış arenasında **atsız koşucu** gibidir. Eninde sonunda geçilecek, nal toplayacaktır. **"Kılıçla ülke alanlar, eninde sonunda sabanla ülke alanlara yenilecektir"** der Kemal Atatürk.

interpress
GAZETE PENCERE
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 1
Medya Tiraj : 10000
StxCm : 171,9

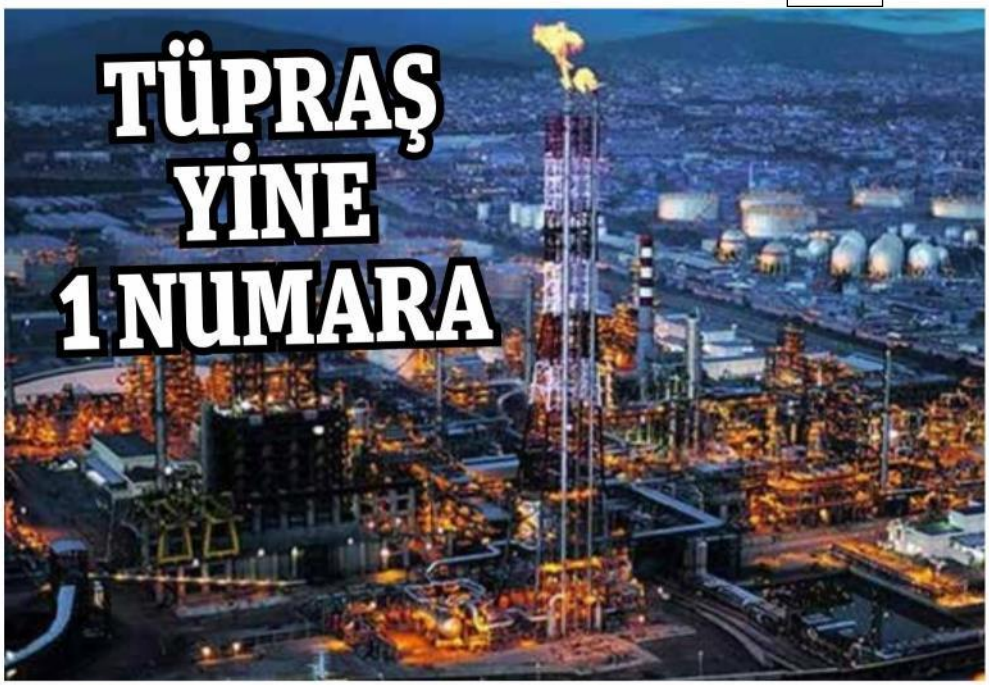

İSTANBUL Sanayi Odası'nın, Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasında TÜPRAŞ, üretimden satışlarda 58,6 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu unvanını korudu. Geçen yıl da en büyük kuruluş olan TÜPRAŞ'ı, Ford Otomotiv takip etti. **5'te**

interpress
GAZETE PENCERE
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 5
Medya Tiraj : 10000
StxCm : 171,9

En büyük 500 sanayi şirketi açıklandı: TÜPRAŞ yine zirvede

İSO'nun Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması'nın 2021 yılı sonuçları açıklandı. TÜPRAŞ, üretimden satışlarda 58,6 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu unvanını korudu.

Dünya'nın haberine göre, Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşunun üretimden satışları 2020 yılında 1 trilyon 22 milyar TL'den 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek yüzde 15,3 oranında arttı. Ancak bu büyüme performansı, 2018'deki yüzde 34,5 ve 2019'daki yüzde 16,4'lük artışlar ile karşılaştırıldığında yavaşladı.

'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' araştırmasının 2020 yılı sonuçlarına göre, 2020 yılında üretimden satışlara göre en büyük kuruluş geçen yıl olduğu gibi 58 milyar 593 milyon TL ile TÜPRAŞ (Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.) oldu. Sıralamada ikinci 45 milyar 223 milyon TL ile Ford Otomotiv Sanayi A.Ş., üçüncü 31 milyar 242 milyon TL ile Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş. ve dördüncü de 30 milyar 812 milyon TL ile Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş. oldu. Beşinci sıradaki şirket isminin gizlenmesini tercih etti.

interpress
HÜRRİYET
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 1
Medya Tiraj : 196056
StxCm : 266,01

SANAYİ HIZLI KOŞUYOR

Salgına rağmen 2020'de sanayi üretiminden satışlar yüzde 15.3 arttı. Tüpraş üretimden satışta 58.6 milyar TL ile ilk sırada. » 6'da

interpress
HÜRRİYET
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 6
Medya Tiraj : 196056
StxCm : 266,01

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU ARAŞTIRMASI-2020 SONUÇLARI AÇIKLANDI

SANAYİ PANDEMİDE GAZ KESMEDİ

Pandeminin hâkim olduğu 2020'de üretimden satışlar yüzde 15.3 artarak 1 trilyon 179 milyar liraya çıktı. TÜPRAŞ, üretimden satışlarda 58.6 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu unvanını korudu. İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, "Sonuçlar, ekonomimizin sanayi gibi güçlü bir sacayağının olduğunu ortaya koydu. Herkes için öngörülemezlik ve istikrarsızlık olan enflasyon ile mücadeleyi mutlaka kazanmalıyız" dedi.

Emre ESER

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO) 1968 yılından bu yana aralıksız gerçekleştirdiği ve sektör için en değerli verileri oluşturan 'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' araştırmasının 2020 yılı sonuçları açıklandı. Buna göre Türkiye'nin devlerinin üretimden satışları 2020 yılında 1 trilyon 22 milyar TL'den 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek yüzde 15.3 artış gösterdi. Ancak bu büyüme performansı, 2018'deki yüzde 34.5 ve 2019'daki yüzde 16.4'lük artışlara kıyasla gerilemiş durumda.

BORÇLAR YÜZDE 23 ARTTI

Araştırma sonuçlarına göre, İSO 500'ün esas faaliyetlerinden elde ettiği kârı gösteren faaliyet kârı bir önceki yıla göre yüzde 55 artarak 142.8 milyar TL oldu. Şirketlerin toplam borçları yüzde 23 artarak 499.6 milyar liraya ulaştı. Geçen yıl kâr eden kuruluş sayısı 411'den 423'e yükseldi. İSO 500'ün istihdamı yüzde 2.9 artarken, ödenen maaş ve ücretlerdeki yükseliş oranı da yüzde 14.4 oldu. Yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı geçen yıl 110'a inerken, halka açık kuruluş adedi 67 ile yatay seyrini korudu.

LİDER YİNE TÜPRAŞ OLDU

2020 yılında üretimden satışlara göre en büyük kuruluş geçen yıl olduğu gibi 58 milyar 593 milyon TL ile TÜPRAŞ oldu. Sıralamada ikinciliği 45 milyar 223 milyon TL ile Ford Otomotiv, üçüncülüğü 31 milyar 242 milyon TL ile Oyak-Renault ve dördüncüğü de 30 milyar 812 milyon TL ile Toyota Otomotiv aldı.

ENFLASYON VURGUSU

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, "İSO 500'te sonuçlar, ekonomimizin sanayi gibi güçlü bir sacayağının olduğunu ortaya koydu. Enflasyonda ve finansman piyasalarında tekrar başlayan olumsuzluklar ile ithal hammadde fiyatlarındaki artış, sanayicimiz üzerinde giderek daha fazla baskı yaratıyor. Herkes için öngörülemezlik ve istikrarsızlık olan enflasyon ile mücadeleyi mutlaka kazanmalıyız. Enflasyonun olduğu ortamda yatırım yapılmaz. Geçen yıl yatırım teşvik belgelerinde yaşanan yüksek oranlı artışa rağmen, yatırım iştahı fiiliyata dönmedi" diye konuştu.

TEKNOLOJİ YOĞUNLUĞUNA GÖRE OLUŞAN KATMA DEĞER DAĞILIMI (%) 2020

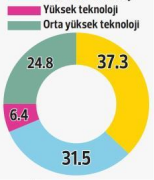

Grafik: Ümit ATALAY

TÜRKİYE TOPLAM İHRACATI İÇİNDEKİ PAYLAR (%)

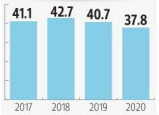

YÜZDE 12.8 DÜŞTÜ

İSO 500'ün ihracatı da yüzde 12.8 oranında gerileyerek 64.1 milyar dolar oldu. 2020 yılında İSO 500 Türkiye ihracatının 37.8'ini, sanayi sektörü ihracatının ise yüzde 39.2'sini gerçekleştirdi. 2000'li yılların ortalarından itibaren 460 bandında seyreden ihracat yapan kuruluşların sayısı 2020 yılında da 465 oldu.

110 Yabancı sermaye paylı kuruluş sayısı

% 2.9 Çalışan sayısındaki değişim (2019–2020)

% 14.4 Maaşlardaki değişim (2019–2020)

67 Halka açık şirket sayısı (2019'da 66)

% 39.2 İSO 500'ün sanayi ihracatındaki payı

465 İhracat yapan şirket sayısı

716.962 Çalışan kişi sayısı

EN FAZLA İHRACAT YAPAN İLK 3 KURULUŞ (BİN $)

1.Ford Otomotiv 4.944.686
2.Toyota Otomotiv 3.622.149
3.Oyak-Renault 3.046.956

EN FAZLA KÂR EDEN İLK ÜÇ KURULUŞ (DÖNEM KARI V.Ö.)

1.İskenderun Demir ve Çelik ..... 5.774.499.795 TL
2.Türkiye Şişe Cam ..... 3.390.206.352 TL
3.Aselsan ..... 3.947.819.936 TL

KRONİK SORUN

İSO 500'te faaliyet kârı yüzde 55, istihdam yüzde 3 ve Ar-Ge harcamaları da yüzde 5 artış gösterdi. Özkaynaklardaki artış umut verirken, Bahçıvan'a göre mevcut borç-özkaynak dağılımı ise çözülmesi gereken kronik sorun olmayı sürdürdü. Duran varlıkların toplam aktifler içindeki payı da 2.8 puan azalarak yüzde 36.3'e geriledi. Devreden KDV yükü, yüzde 14.3 artışla İSO 500'ün toplam mali borçlarının yüzde 2.5'i düzeyine ulaştı. Toplam borçların payı yüzde 68.4 ve özkaynakların payı yüzde 31.6 ile aynı kaldı.

Erdal Bahçıvan

YABANCI AZALIYOR

İSO 500'de yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı, 2020 yılında 110'a indi. Bu gelişme, 2009 yılından sonra İSO 500 içinde yer alan yabancı sermaye paylı kuruluş sayısında yaşanan kademeli gerilemenin devam ettiğini gösterdi. İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, "Yabancı sermayeli şirket sayısındaki düşüşü önemsemek lazım. Sermaye kıtlığı çeken bir ülkenin nitelikli yatırım ve para getirecek yabancı firmalara ihtiyacı var. Ama her geçen sene bu sayının azalması konusunu hafife almamak lazım. Global ölçekli bir rekabet ortamında güçlü ortaklıklara, onların pazarlarından, pazarlama güçlerinden faydalanmaya ihtiyacımız var. Otomotivdeki başarı bunun en büyük örneği. Otomotivdeki örnekleri çeşitlendirmek bu konuyu zorlamak lazım" ifadelerini kullandı.

FİNANSMAN GİDERLERİ % 39.2 ARTTI

Erdal Bahçıvan, "2020 yılında salgın ile oluşan finansal koşullar içinde Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki dalgalanmalar sonucunda bir önceki yıla göre finansman yükü önemli ölçüde arttı. 2020 yılında İSO 500'ün finansman giderleri yüzde 39.2 artışla 88.8 milyar TL'ye yükseldi" dedi.

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK 50 SANAYİ KURULUŞU (TL)

2020	2019	KURULUŞ	ÜRETİMDEN NET SATIŞ
1	1	TÜPRAŞ	58.592.905.460
2	**2**	**Ford**	**45.223.467.516**
3	4	Oyak-Renault	31.241.977.176
4	**3**	**Toyota**	**30.812.443.512**
5	9	----------	----------
6	**5**	**Star Rafineri**	**24.030.141.769**
7	6	Arçelik	21.802.646.702
8	**7**	**TOFAŞ**	**20.718.883.453**
9	10	Ereğli Demir ve Ç.	16.976.379.559
10	**8**	**İskenderun D. ve Ç.**	**16.909.929.603**
11	11	Aselsan	13.236.811.864
12	**16**	**İçdaş Çelik Enerji**	**12.650.031.791**
13	13	Colakoğlu Metalurji	12.175.373.073
14	**12**	**Hyundai**	**11.898.882.338**
15	14	Mercedes-Benz	11.256.666.375
16	**24**	**Tosçelik**	**10.225.909.161**
17	20	BSH Ev Aletleri	10.088.239.812
18	-	Türkiye Şişe ve Cam	10.027.870.061
19	**-**	**Gram Altın Paz.**	**9.812.913.573**
20	23	Vestel	9.764.034.809
21	**19**	**EÜAŞ**	**9.096.866.456**
22	21	Vestel Elektronik	8.782.534.593
23	**17**	**PETKİM**	**8.732.370.052**
24	38	Eti Bakır	7.410.202.773
25	**26**	**KARDEMİR D.Ç.**	**7.302.244.812**
26	25	Unilever	7.295.482.773
27	**22**	**Aygaz**	**7.022.363.780**
28	27	Borçelik	6.809.491.293
29	**30**	**Yıldız Entegre**	**6.656.687.252**
30	28	Er-Bakır	6.482.664.540
31	**18**	**TUSAŞ**	**6.390.271.195**
32	29	Sarkuysan	6.317.837.136
33	**34**	**Enerjisa Üretim**	**6.061.108.208**
34	31	Bosch San.	5.714.209.104
35	32	Eren Enerji	5.683.442.469
36	**33**	**Eti Gıda**	**5.437.168.514**
37	56	Türk Traktör	5.326.618.681
38	**68**	**Sasa Polyester**	**5.077.661.832**
39	39	Hayat Kimya	5.013.166.999
40	**42**	**Yücel Boru**	**5.009.196.068**
41	35	Assan Alüminyum	4.869.819.788
42	**36**	**Eti Maden İş.**	**4.798.324.128**
43	47	Baştuğ Metalurji	4.599.355.216
44	**37**	**Türkiye Petrolleri**	**4.545.960.084**
45	61	Diler Demir Ç.	4.535.131.460
46	**44**	**Kastamonu Entegre**	**4.470.172.502**
47	55	İzmir Demir Ç.	4.436.541.356
48	**49**	**Konya Şeker**	**4.290.923.397**
49	-	----------	----------
50	**46**	**AKSA Akrilik**	**4.158.855.136**

interpress
HÜRSES
GÜNLÜK YEREL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 1
Medya Tiraj : 5432
StxCm : 119,23

İSO pandemi yılında sanayinin devlerini açıkladı

İSO'nun 'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması'na göre, zirvede 58 milyar 593 milyon TL ile TÜPRAŞ yer alırken, onu Ford Otomotiv ve Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları izledi.

EKONOMİ SERVİSİ

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) sanayinin devlerini açıkladı. Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşunun üretimden satışları 2020 yılında 1 trilyon 22 milyar TL'den 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek yüzde 15,3 oranında arttı.

Ancak bu büyüme performansı, 2018'deki yüzde 34,5 ve 2019'daki yüzde 16,4'lük artışlar ile karşılaştırıldığında yavaşladı. Pandemi yılında İSO 500'ün ihracatı ise yüzde 12,8 oranında gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu. İSO 500'ün ihracat performansı Türkiye'nin genel ve sanayi ihracat performansından bir ölçüde olumsuz ayrışsa da yine de İSO 500, Türkiye ihracatı içindeki ağırlığını korudu.

İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, enflasyonun yanı sıra ithal hammadde fiyatlarındaki yüksek artışın sanayici üzerinde giderek daha fazla baskı yarattığını; TL'deki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faizlerdeki dalgalanmalar nedeniyle finansman yüklerinin de önemli ölçüde arttığını söyledi.

'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' araştırmasının 2020 yılı sonuçlarına göre; 2020 yılında üretimden satışlara göre en büyük kuruluş geçen yıl olduğu gibi 58 milyar 593 milyon TL ile TÜPRAŞ (Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.) oldu. Sıralamada ikinci 45 milyar 223 milyon TL ile Ford Otomotiv Sanayi A.Ş., üçüncü 31 milyar 242 milyon TL ile Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş. ve dördüncü de 30 milyar 812 milyon TL ile Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş. oldu. Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2020 araştırmasının sonuçlarını açıklayan İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, "İSO 500 Büyük'ün 2020 sonuçları, ekonomimizin sanayi gibi güçlü bir sacayağının olduğunu ortaya koyuyor. Ama bunun sürdürülebilir kılınması adına dünün sonuçlarını güncel gelişmeler ve veriler ışığında da değerlendirmeliyiz.

Bu anlamda İSO-Markit işbirliği kapsamında açıklanan İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) verilerine baktığımızda, özellikle son birkaç aydır ülkemizin dünya sanayi verilerinden negatif ayrıştığını görmekteyiz. Açıklanan son Nisan 2021 PMI verilerine baktığımızda, 55,8 olarak ölçülen Küresel İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) son 11 yılın en yüksek seviyesine ulaşmış görünüyor. En büyük ihracat pazarımız olan Euro bölgesi PMI endeksi de 62,9'luk seviyesi ile 24 yıllık veri geçmişinin rekoruna imza atıyor. Buna karşın Türkiye PMI endeksinin Nisan'da 50,4'lük seviyesiyle dünyadan negatif ayrışmasını her kesimin dikkate alması gerekiyor. Dünya sanayisi, 2009 yılından bu yana en olumlu günlerini yaşarken, global kıyaslama yapabilme noktasında en değerli ve güvenilir marka olan ve imalat sektöründe 34 ekonomide ölçülen PMI verilerinde performansı en düşük dördüncü ülke olduğumuzu göz ardı etmememiz gerekiyor. Bunun temel sebeplerine mutlaka inmeliyiz" diye konuştu.

Bu konuda enflasyonda ve finansman piyasalarında tekrar başlayan olumsuzlukların en temel iki neden olduğunu vurgulayan Bahçıvan, "Öte yandan yurt dışından gelen hammaddelerin fiyatlarında yaşanan yüksek boyutlu artışlar sanayicimiz üzerinde giderek daha fazla baskı yaratmaktadır. Bu artışlar, ilave bir işletme sermayesi ve buna bağlı bir finansman ihtiyacı oluşturması bakımından önümüzdeki günler için çok ciddi bir stres kaynağı olacaktır. Bu yıl sanayicimiz açısından bir başka önemli stres kaynağı da enflasyondur" dedi.

Bahçıvan, "Biz sanayiciler olarak asla ve asla yüksek enflasyonlu bir ortamda yaşamak istemiyoruz. Enflasyonun toplumlar için de, ekonomiler için de, sanayiler için de öngörülemezlik, istikrarsızlık olduğuna inanıyoruz. Onun için ne yapıp edip enflasyon mücadelesini mutlaka kazanmalıyız. Enflasyonun olduğu ortamda kolay kolay yatırım yapılmaz. Nitekim geçen yıl yatırım teşvik belgelerinde yaşanan yüksek oranlı artışa rağmen, yatırım iştahının fiiliyata dönmediğini son dönemlerde net bir şekilde gözlemliyoruz." ifadeleriyle sözlerini sürdürdü.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan "Tüketici enflasyonu ile arındırıldığında 2020 yılında üretimden satışlar reel olarak sadece binde 6 artış gösterdi. Bu oran son dört yılın en düşük reel artışı oldu. 2020 yılında görülen bu yavaşlamada KOVID-19'a karşı uygulanan kısıtlamalar ve küresel pazarların bir süre kapalı kalması tabii ki etkili oldu. Yılın ikinci yarısında talep toparlanmaya başlasa da, finansal dalgalanma, yükselen faizler ve salgında yükselen ikinci dalga iç satışları sınırladı" dedi. Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşunun üretimden satışları 2020 yılında 1 trilyon 22 milyar TL'den 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek yüzde 15,3 oranında arttı.

interpress
İSTİKLAL
GÜNLÜK YEREL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 1
Medya Tiraj : 11321
StxCm : 37,46

En büyük sanayi kuruluşu TÜPRAŞ

■ **"TÜRKİYE'NİN** 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının sonuçları açıklandı. TÜPRAŞ üretimden satışlarda 58 milyar 593 milyon lirayla listede yine ilk sırayı alırken, Ford Otomotiv 45 milyar 223 milyon lirayla ikinci, Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları ise 31 milyar 242 milyon lirayla üçüncü sırada. **// 3'TE**

interpress
İSTİKLAL
GÜNLÜK YEREL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 3
Medya Tiraj : 11321
StxCm : 37,46

En büyük sanayi kuruluşu TÜPRAŞ

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, düzenlediği basın toplantısında, "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının sonuçlarını açıkladı. Araştırmaya göre, TÜPRAŞ üretimden satışlarda 58 milyar 593 milyon lirayla listede ilk sırayı alırken, Ford Otomotiv 45 milyar 223 milyon lirayla ikinci, Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları ise 31 milyar 242 milyon lirayla üçüncü oldu. Listede Oyak-Renault'yu 30 milyar 812 milyon lirayla Toyota takip ederken, beşinci sıradaki şirket, isminin açıklanmasını istemedi. Star Rafineri 24 milyar 30 milyon lirayla altıncı, Arçelik 21 milyar 803 milyon lirayla yedinci, Tofaş 20 milyar 719 milyon lirayla sekizinci, Ereğli Demir ve Çelik 16 milyar 976 milyon lirayla dokuzuncu, İskenderun Demir ve Çelik ise 16 milyar 910 milyon lirayla onuncu sırada yer aldı. ■ **FIRAT DEMİR**

interpress
KARAR
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 5
Medya Tiraj : 51557
StxCm : 87,45

Sanayisizleşmenin neresindeyiz ya da İSO 500

Her yıl Mayıs ayında açıklanan İstanbul Sanayi odası 500 listesi, Türkiye'nin niçin ileri sanayi ve teknoloji alanında sanayileşemeyeceğini adeta bağırıyor.

Gümrük Birliği yoluyla doğrudan ve dolaylı olarak "Açık Pazar" haline getirilen Türkiye'nin artık yapabileceği bir şey yok.

Acaba AB Gümrük Birliğine girdiğimiz için Türkiye'ye gelmiş doğrudan bir yatırım var mı diye listeye baktım, yok.

Bugün yabancı yatırımcı derken aslında, hisse senedi, tahvil ve mevduat işlemleri yapan finansal yatırımcılar kastediliyor.

Yıl 1985, Özal iktidarda ve onun fikir, inanç ve teşebbüs özgürlüğünü vurgulayan fikirleriyle büyülenmiş durumdayız.

Prof. Uğur Korum bize Sanayi İktisadı dersi veriyor.

Merhum Korum, doğrudan yabancı yatırımların gelmesi isteniyorsa gümrük duvarlarını yükseltmek şart diyor; biz, üç özgürlüğe inananlar, rekabeti öldüren, tekelleşmeye sebebiyet veren, tüketicileri sömüren yüksek gümrük duvarlarına itiraz ediyoruz.

Bize İstatistik dersi veren Rahmetli Hoca çok muzipti, ben de sizin gibi öğrenciyim, öğrenmek için öğretmeye çalışıyorum; dersimi derinlikli bir şekilde çalışınca bu konuları öğrendim dedi ve okuduğu kaynaklarla ilgili bilgi verdi.

Zaman onu haklı çıkardı.

İSO 500 listesindeki yabancı sermayeli şirketlerin tamamı, Gümrük Birliği'nden önce, yüksek gümrük duvarlarının olduğu bir dönemde gelip Türkiye'ye yatırım yapmış.

Türkiye dünyanın açık pazarı haline geldiği için dileyen, ürettiği malı getirip satabiliyor; böyle bir imkân varken, ekonomisi doğru yönetilmeyen bir ülkede yatırım yaparak risk almak gerekli değil.

Bu dönemde tek bir büyük yatırım var: Star Rafinerisi. Azerbaycan devlet şirketi SOCAR'ın iştiraki olarak yaklaşık olarak dört milyar dolara kurulmuştur. Ham petrol işleme kapasitesi de 10 milyon tondur. Tüpraş'ın 30 milyon ton olan ham petrol işleme kapasitesiyle birlikte, Türkiye'nin yurtiçi petrol ihtiyacı, neredeyse tamamen karşılanmış oldu.

Bu yatırımın da kökü esasen PETKİM'dir. Hatta PETKİM dolaylı olarak %18 oranında bu rafineriye ortaktır yani STAR bile tam yeni sayılmaz.

Madem PETKİM'in adını andık, devam edelim.

PETKİM VE SANAYİLEŞMEME

PETKİM'in küresel çapta çok büyük rakipleri var.

Plastik hammaddesi de üreten petrol zengini ülkelerle, birebir aynı ürünleri üretip rekabet etmek neredeyse mümkün değil. Bu yüzden zaman zaman "kıymet bazlı gözetim" , "damping" ve "gümrük vergisi" yoluyla, hükümet Petkim'i korunmaya çalışıyor.

Buna rağmen rekabette zorlanıyor. Bunu düşük kâr oranlarından anlıyoruz.

Petrokimya sermaye yoğun bir sektördür.

Ödemesiz dönemi olan ve vadesi 15 yıla uzanan krediler Türkiye'de yok fakat Avrupa'da var. İlaveten Avrupa ülkeleri ar-ge desteği başlığı altında bu sektörü sübvansiyonlarla desteklemektedirler.

Bu yıl tedarik yollarındaki tıkanma ve diğer nedenlerle Petkim'in kar oranı nihayet yükseldi. Yetkililer, FAVÖK*'ün bu yıl 430 milyon dolara çıkmasını bekliyor. Son üç aydaki fiyatlar yılsonuna kadar değişmezse, FAVÖK 600 milyon dolara bile çıkabilir.

Geçen yıl plastik hammadde ithalatı 11,7 milyar dolardı. PETKİM, Türkiye plastik hammadde ihtiyacının en çok %20'sini üretebiliyor. Büyük açık var.

Petkim'in üretimden satışları 8,7 milyar TL fakat cirosu 12,1 milyar TL. Demek ki 3,4 milyar TL de ticaretten gelir elde etmiş. Yani Petkim de Türkiye'nin "açık pazar" olma olgusunu kazanca çevirmek için yatırım yerine ticarete yönelmiş.

Sanayicilerin çoğu, dağıtım kanallarından dışlanmamak ve rekabet tehlikelerinden korunmak için ürettikleri ürünlerin aynısını veya benzerlerini ithal ediyor.

Petkim'i kim yönetirse yönetsin, velev ki ben yöneteyim, muhtemelen aynı şeyleri yapardım, Türkiye ekonomisinin geçerli olgusu budur. Makul oranda kâr, şirketleri ayakta tutar.

STAR Rafinerisi sayesinde Petkim, üretim için çok ihtiyaç duyduğu kaliteli ve hesaplı NAFTA hammaddesine artık erişebiliyor; veriler ve şartlar, Petkim'in yakın zamanda yatırım yapma ihtimalini güçlendiriyor.

Sanayileşememe olgusunu irdelemeye devam edeceğiz.

*FAVÖK: Faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr.

mehmetalivercin@karar.com

interpress
KARAR
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 5
Medya Tiraj : 51557
StxCm : 298,38

FOTOĞRAFLAR: REUTERS

Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşlarının belirlendiği liste belli oldu. Zirvede yine Tüpraş var. Otomotiv sanayileri de ilk 4'te yer aldı.

Satış artışı yavaşladı kar artışı hızlandı

En büyük 500 sanayi kuruluşlarını açıklayan İSO listesinde zirve değişmedi. TÜPRAŞ, Ford Otosan, OYAK-Renault ve Toyota Otomotiv Sanayi listenin ilk sırasında yer aldı. Fakat pandemi etkisiyle satış artışları hız keserken, kârların da arttığı görüldü. Araştırmaya göre, sıralamanın ilk 50'sini oluşturan kuruluşların toplam üretimden satışlar içinden aldığı pay bir miktar azalmakla birlikte toplamda yüzde 50'ye yakın seviyelerini korudu.

Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşları açıklandı. Listede ilk 10 büyük hemen hemen aynı kaldı fakat pandemi etkisiyle satış artışları yavaşladı. Kâr artışlarının yükseldiği görülürken, büyüklerin kâra çalıştığı görüldü. İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) açıkladığı devler listesinde üretimden satışları 2020 yılında 1 trilyon 22 milyar TL'den 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek yüzde 15,3 oranında arttı. Ancak bu büyüme performansı, 2018'deki yüzde 34,5 ve 2019'daki yüzde 16,4'lük artışlar ile karşılaştırıldığında yavaşladı. Pandemi yılında İSO 500'ün ihracatı ise yüzde 12,8 oranında gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu. İSO 500'ün ihracat performansı Türkiye'nin genel ve sanayi ihracat performansından bir ölçüde olumsuz ayrışsa da yine de İSO 500, Türkiye ihracatı içindeki ağırlığını korudu. İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, enflasyonun yanı sıra ithal hammadde fiyatlarındaki yüksek artışın sanayici üzerinde giderek daha fazla baskı yarattığını; TL'deki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faizlerdeki dalgalanmalar nedeniyle finansman yüklerinin de önemli ölçüde arttığını söyledi. 'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' araştırmasının 2020 yılı sonuçlarına göre; ■ 2020 yılında üretimden satışlara göre en büyük kuruluş geçen yıl olduğu gibi 58 milyar 593 milyon TL ile TÜPRAŞ (Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.) oldu. ■ Sıralamada ikinci 45 milyar 223 milyon TL ile Ford Otomotiv Sanayi A.Ş. ■ Üçüncü 31 milyar 242 milyon TL ile Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş. ■ Dördüncü de 30 milyar 812 milyon TL ile Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş. oldu.

Erdal Bahçıvan

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2020 araştırmasının sonuçlarını açıklayan İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, "İSO 500 Büyük'ün 2020 sonuçları, ekonomimizin sanayi gibi güçlü bir sacayağının olduğunu ortaya koyuyor. Ama bunun sürdürülebilir kılınması adına dünün sonuçlarını güncel gelişmeler ve veriler ışığında da değerlendirmeliyiz. Bu anlamda İSO-Markit işbirliği kapsamında açıklanan İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) verilerine baktığımızda, özellikle son birkaç aydır ülkemizin dünya sanayi verilerinden negatif ayrıştığını görmekteyiz. Açıklanan son Nisan 2021 PMI verilerine baktığımızda, 55,8 olarak ölçülen Küresel İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) son 11 yılın en yüksek seviyesine ulaşmış görünüyor. En büyük ihracat pazarımız olan Euro bölgesi PMI endeksi de 62,9'luk seviyesi ile 24 yıllık veri geçmişinin rekoruna imza atıyor" diye konuştu. -EKONOMİ SERVİSİ

	KURULUŞLAR	ÜRETİMDEN SATIŞLAR (NET) (TL) 2020	2019
1	TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	58.592.905.460	87.949.306.283
2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	45.223.467.516	37.070.563.066
3	Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş.	31.241.977.176	24.635.365.339
4	Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	30.812.443.512	25.850.659.907
6	Star Rafineri A.Ş.	24.030.141.769	20.831.490.442
7	Arçelik A.Ş.	21.802.646.702	18.618.318.252
8	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	20.718.883.453	17.214.311.459
9	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları A.Ş.	16.976.379.559	14.146.073.159
10	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	16.909.929.603	16.391.885.570
11	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	13.236.811.864	12.591.587.725
12	İçdaş Çelik Enerji Tersane ve U.S A.Ş.	12.650.031.791	9.803.127.248
13	Çolakoğlu Metalurji A.Ş.	12.175.373.073	10.338.694.378
14	Hyundai Assan Otomotiv San. Tic. A.Ş.	11.898.882.338	10.903.560.018
15	Mercedes-Benz Türk A.Ş.	11.256.666.375	9.943.691.164
16	Tosçelik Profil ve Sac Endüstrisi A.Ş.	10.225.909.161	6.821.596.719
17	BSH Ev Aletleri San. ve Tic. A.Ş	10.088.239.812	8.359.211.422
18	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	10.027.870.061	-
19	Gram Altın Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.	9.812.913.573	-
20	Vestel Beyaz Eşya San. ve Tic. A.Ş.	9.764.034.809	6.973.646.070

FAALİYET KARLARI YÜZDE 55 YÜKSELDİ

İSO 500'ün ihracatı da pandemi etkisiyle yüzde 12,8 oranında gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu. Araştırmanın temel göstergelerinden İSO 500 Büyük'ün esas faaliyetlerinden elde ettiği kârı gösteren faaliyet kârı bir önceki yıla göre yüzde 55 oranında artarak 142,8 milyar TL oldu. Faaliyet karlılığı oranı da 2,7 puan artarak yüzde 10,8'e çıktı. Benzer şekilde ölçülmeye başlandığı 2013'ten bu yana 2019 yılı hariç sürekli artış gösteren FAVÖK büyüklüğü, 2020 yılında yüzde 43,1 artışla 184,4 milyar TL'ye çıkarken, FAVÖK kârlılığı oranı da 2,6 puan artışla yüzde 13,9'a yükseldi. Yine vergi öncesi dönem kâr ve zarar toplamı da yüzde 50,1 artarak 92,5 milyar TL oldu. Sanayi kuruluşlarının kârları 2020 yılında artış eğilimi gösterdi.

SON 4 YILIN EN DÜŞÜK REEL ARTIŞI

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşunun üretimden satışları 2020 yılında 1 trilyon 22 milyar TL'den 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek yüzde 15,3 oranında arttı. Büyüme performansı, 2018'deki yüzde 34,5 ve 2019'daki yüzde 16,4'lük artışlar ile karşılaştırıldığında yavaşladı. Bahçıvan "Tüketici enflasyonu ile arındırıldığında 2020 yılında üretimden satışlar reel olarak sadece binde 6 artış gösterdi. Bu oran son dört yılın en düşük reel artışı oldu. Yılın ikinci yarısında talep toparlanmaya başlasa da finansal dalgalanma ve faizler, ikinci dalga iç satışları sınırladı" dedi.

'BORÇ-ÖZKAYNAK DAĞILIMI HALA KRONİK'

Borçlanma ile öz kaynakların dağılımını yansıtan kaynak yapısında, İSO 500'ün 2020 yılında toplam borçları yüzde 23 gibi yüksek bir oranda arttı. Firmalar, faaliyet kârlılığındaki artışın desteğiyle özkaynaklarını da yüzde 23,2 gibi benzer bir oranda büyütebildi. Bahçıvan "Mevcut borç-özkaynak dağılımı sanayicilerimiz için mutlaka çözülmesi gereken kronik bir sorun. 2020 yılında toplam borçların payı yüzde 68,4 ve özkaynakların payı yüzde 31,6 ile aynı kaldı" dedi.

'DÜŞÜK FAİZ İSTEMEDİ YÜKSEK KURDAN ŞİKAYET ETTİ'

■ Finansman giderleri, İSO 500'ün kârlılığında belirleyici olmayı sürdürdü. İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan "2020 yılında COVID-19 salgını ile oluşan finansal koşullar içinde Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki dalgalanmalar sonucunda bir önceki yıla göre finansman yükü önemli ölçüde arttı. 2020 yılında İSO 500'ün finansman giderleri yüzde 39,2 artışla 88,8 milyar TL'ye yükseldi. Bununla birlikte, faaliyet kârı yüzde 55'lik artışla 142,8 milyar TL'ye çıktı ve bu sayede finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı yüzde 69,3'ten yüzde 62,2'ye geriledi. Yaşanan bu göreli iyileşmeye rağmen, sanayi kuruluşları ana faaliyetlerinden elde ettikleri kârların halen oldukça önemli bir bölümünü finansman giderlerine ayırmaya devam ettı" diye konuştu.

interpress
KORKUSUZ
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 4
Medya Tiraj : 56939
StxCm : 53,16

İSO Başkanı Bahçıvan, hammadde fiyatındaki yüksek artıştan şikayetçi

Sanayici enflasyondan dertli

TL'deki değer kaybı nedeniyle finansman yüklerinin arttığını söyleyen Bahçıvan, "Asla yüksek enflasyonlu ortamda yaşamak istemiyoruz" dedi

Erdal Bahçıvan

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçıvan, enflasyonun yanı sıra ithal hammadde fiyatlarındaki yüksek artışın sanayici üzerinde giderek daha fazla baskı yarattığını; TL'deki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faizlerdeki dalgalanmalar nedeniyle finansman yüklerinin de önemli ölçüde arttığını söyledi.

UMUTLAR GÜÇLÜ DEĞİL

Bahçıvan, bu yıl enflasyonun sanayiciler için önemli bir stres kaynağı olduğunu belirterek, "Enflasyonun sanayiler için öngörülemezlik, istikrarsızlık olduğuna inanıyoruz. Enflasyonun olduğu ortamda kolay kolay yatırım yapılmaz. Sanayici için en önemli temel unsur finansal istikrar finansal istikrarı bozduğumuz zaman bunun vücudun parça parça yayıldığını görüyoruz. Biz sanayiciler olarak asla ve asla yüksek enflasyonlu bir ortamda yaşamak istemiyoruz. 2021'e girerken beklediğimiz umut verici tablo, 26 Mayıs itibarıyla güçlü değil" ifadelerini kullandı. Hakkı ALAKAVUK/ KORKUSUZ

interpress
MİLAT
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 4
Medya Tiraj : 50280
StxCm : 7,95

Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu yine TÜPRAŞ

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, İSO'nun "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının sonuçlarını açıkladı. Araştırmanın zirvesinde TÜPRAŞ, üretimden satışlarda 58 milyar 593 milyon lirayla listede ilk sırayı alırken, Ford Otomotiv 45 milyar 223 milyon lirayla 2., Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları ise 31 milyar 242 milyon lirayla 3. oldu.

interpress
MİLLİ GAZETE
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 1
Medya Tiraj : 21884
StxCm : 104,81

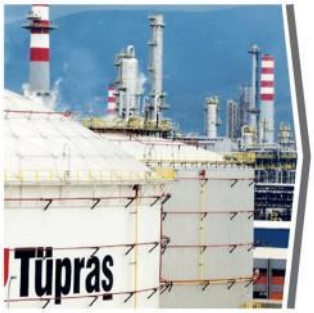

SANAYİNİN EN BÜYÜĞÜ TÜPRAŞ

İSTANBUL Sanayi Odası'nın "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması"na göre, TÜPRAŞ, üretimden satışlarda 58,6 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu oldu. Ford Otomotiv 45,2 milyar lirayla ikinci, Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları ise 31,2 milyar lirayla üçüncü sırada yer aldı. 04

interpress
MİLLİ GAZETE
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 4
Medya Tiraj : 21884
StxCm : 104,81

SANAYİNİN EN BÜYÜĞÜ TÜPRAŞ

İSTANBUL SANAYİ ODASI'NIN "TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 2020 ARAŞTIRMASI"NA GÖRE, TÜPRAŞ, ÜRETİMDEN SATIŞLARDA 58,6 MİLYAR LİRAYLA EN BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU OLDU. FORD OTOMOTİV 45,2 MİLYAR LİRAYLA İKİNCİ, OYAK-RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI İSE 31,2 MİLYAR LİRAYLA ÜÇÜNCÜ SIRADA YER ALDI.

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO) "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının sonuçları açıklandı. Araştırmaya göre, Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (TÜPRAŞ) üretimden satışlarda 58,6 milyar lirayla listede ilk sırayı alırken, Ford Otomotiv 45,2 milyar lirayla ikinci, Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları ise 31,2 milyar lirayla üçüncü oldu.

Listede Oyak-Renault'yu 30,8 milyar lirayla Toyota takip ederken, beşinci sıradaki şirket, isminin açıklanmasını istemedi. Star Rafineri 24 milyar lirayla altıncı, Arçelik 21,8 milyar lirayla yedinci, Tofaş 20,7 milyar lirayla sekizinci, Ereğli Demir ve Çelik 17 milyar lirayla dokuzuncu, İskenderun Demir ve Çelik ise 16,9 milyar lirayla onuncu sırada yer aldı.

İHRACATLARI YÜZDE 12,8 GERİLEDİ

Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun üretimden satışları 2020'de önceki yıla göre yüzde 15,3 artarak 1 trilyon 179 milyar liraya yükseldi. Büyüme performansı, 2018'deki yüzde 34,5 ve 2019'daki yüzde 16,4'lük artışlarla karşılaştırıldığında yavaşladı. İSO 500'ün ihracatı ise yüzde 12,8 gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu. En büyük 500 şirket, geçen yıl Türkiye ihracatının 37,8'ini, sanayi sektörü ihracatının ise yüzde 39,2'sini gerçekleştirdi.

FAALİYET KÂRI YÜZDE 55, BORÇLAR YÜZDE 23 ARTTI

İSO 500'ün esas faaliyetlerinden elde ettiği kârı gösteren faaliyet kârı, bir önceki yıla göre yüzde 55 artarak 142,8 milyar TL oldu. Faaliyet kârlılığı oranı da 2,7 puan artarak yüzde 10,8'e çıktı. Finansman giderleri, İSO 500'ün kârlılığında belirleyici olmayı sürdürdü. Finansman giderleri yüzde 39,2 artışla 88,8 milyar liraya yükseldi. İSO 500'ün 2020'de toplam borçları yüzde 23 artarak 499,6 milyar liraya ulaştı. AA

interpress
MİLLİYET
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 6
Medya Tiraj : 126030
StxCm : 190,94

HAMMADDE BASKISINA RAĞMEN

Pandemide üretimle büyüdüler

İstanbul Sanayi Odası'nın "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması"na göre üretimden satışlar yüzde 15.3 artarak 1 trilyon 179 milyar lira oldu

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, enflasyon ve ithal hammadde fiyatlarındaki artışın sanayici üzerinde giderek daha fazla baskı yarattığını dile getirdi

Aylin Rana Aydin

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması"nın sonuçları açıklandı. İSO 500, 2019 yılında 1 trilyon 22 milyar lira olan üretimden satışlarını 2020 yılında yüzde 15.3 oranında artırarak 1 trilyon 179 milyar liraya yükseltti.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, 2020 yılında dünyada etkisini gösteren Kovid-19 salgınının dünyanın tüm ekonomileri üzerinde olumsuz bir etki yarattığını söyledi. Enflasyon ve ithal hammadde fiyatlarındaki artışın sanayici üzerinde giderek daha fazla baskı yarattığını dile getiren Bahçıvan, "Enflasyonun sanayiler için öngörülemezlik, istikrarsızlık olduğuna inanıyoruz. Enflasyonun olduğu ortamda kolay kolay yatırım yapılmaz. Nitekim geçen yıl yatırım teşvik belgelerinde yaşanan yüksek oranlı artışa rağmen, yatırım iştahının fiiliyata dönmediğini son dönemlerde net bir şekilde gözlemliyoruz" dedi.

Faaliyet kârı arttı

Bahçıvan, "İSO 500'de üretimden satışlar 2020 yılında 1 trilyon 22 milyar liradan 1 trilyon 179 milyar liraya yükselerek yüzde 15.3 oranında arttı. 2018'deki yüzde 34.5 ve 2019'daki yüzde 16.4'lük artışlar ile karşılaştırdığımızda üretimden satışlarda büyüme performansı yavaşlamıştır" diye konuştu. İSO 500'ün esas faaliyetlerinden elde ettiği kârı gösteren faaliyet kârının bir önceki yıla göre yüzde 55 oranında artarak 142.8 milyar liraya çıktığını kaydeden Bahçıvan, "FAVÖK büyüklüğü 2020'de yüzde 43.1 artışla 184.4 milyar liraya çıktı. Yine vergi öncesi dönem kâr ve zarar toplamı da yüzde 50.1 artarak 92.5 milyar lira oldu. Sanayi kuruluşlarının kârları 2020'de artış eğilimi gösterdi" dedi. İSO 500'ün diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârları 237.9 milyar lira iken, gider ve zararları 194.4 milyar lira olarak gerçekleşti. Bu iki rakam arasındaki fark alındığında, İSO 500'ün 43.4 milyar liralık üretim faaliyeti dışı net gelir elde etti. 2020 yılında İSO 500'ün finansman giderleri yüzde 39.2 artışla 88.8 milyar TL'ye yükseldi.

'Umut verici'

İSO 500'ün 2020 yılında toplam borçları yüzde 23 oranında arttı. Firmalar, faaliyet kârlılığındaki artışın desteğiyle özkaynaklarını da yüzde 23.2 gibi bir oranda büyütebildi. Bahçıvan "Bu durum, borçların özkaynaklara göre çok daha hızlı arttığı geçmiş iki yılla kıyaslandığında umut verici görünüyor. Buna rağmen mevcut borç-özkaynak dağılımı sanayicilerimiz için mutlaka çözülmesi gereken kronik bir sorun. 2020'de ise toplam borçların payı yüzde 68.4 ve özkaynakların payı yüzde 31.6 ile aynı kaldı" dedi. 2020'de istihdam yüzde 2.9 artarken, ödenen maaş ve ücretlerde de yüzde 14.4 artış oldu.

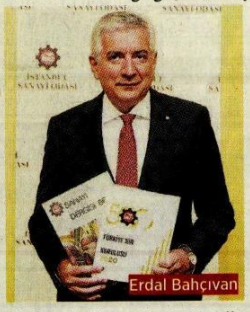

Erdal Bahçıvan

İstihdamda ilk 10

Şirket	Çalışan sayısı
Ford	12.517
Sofra Yemek	11.810
TUSAŞ	9.477
Türkiye Şişe ve Cam	8.914
Aselsan Elektronik	8.323
BSH Ev Aletleri	7.804
Bosch	7.507
Oyak-Renault	7.189
Mercedes-Benz Türk	7.000
TOFAŞ	6.719

İhracatta ilk 10

Şirket	İhracat (Bin $)
Ford	4.944
Toyota Otomotiv	3.622
Oyak-Renault	3.046
Adını açıklamadı	-
TÜPRAŞ	1.799
Hyundai Assan	1.587
TOFAŞ	1.544
Adını açıklamadı	-
Adını açıklamadı	-
Adını açıklamadı	-

Kârlılıkta ilk 10

Şirket	Dönem kârı (Milyon TL)
İskenderun Demir ve Çelik	5.774
Türkiye Şişe ve Cam	3.950
Aselsan Elektronik	3.947
Eti Bakır	3.791
Ereğli Demir ve Çelik	3.613
Ford	3.574
Adını açıklamadı	-
Adını açıklamadı	-
Eti Maden	2.737
Adını açıklamadı	-

Ar-Ge'ye 6.2 milyar TL

2020 yılında İSO 500'de Ar-Ge harcaması yapan kuruluş sayısının 271 olarak tespit edildiğini aktaran Erdal Bahçıvan, "2020'de Ar-Ge harcamaları, anket verileri ile 6.2 milyar TL'dir ve 2019 yılına göre 4.9 oranında artış göstermiştir" dedi.

İSO 500'DE İLK 50

Sıra	Şirket	Satışlar (Milyar TL)
1	TÜPRAŞ	58.592
2	Ford	45.223
3	Oyak-Renault	31.241
4	Toyota Otomotiv	30.812
5	Adını açıklamadı	-
6	Star Rafineri	24.030
7	Arçelik	21.802
8	TOFAŞ	20.718
9	Ereğli Demir ve Çelik	16.976
10	İskenderun Demir ve Çelik	16.909
11	Aselsan Elektronik	13.236
12	İçdaş Çelik	12.650
13	Çolakoğlu Metalurji	12.175
14	Hyundai Assan	11.898
15	Mercedes-Benz Türk	11.256
16	Tosçelik	10.225
17	BSH Ev Aletleri	10.088
18	Türkiye Şişe ve Cam	10.027
19	Gram Altın Pazarlama	9.812
20	Vestel Beyaz Eşya	9.764
21	EÜAŞ Elektrik	9.096
22	Vestel Elektronik	8.782
23	PETKİM	8.732
24	Eti Bakır	7.410
25	KARDEMİR	7.302
26	Unilever	7.295
27	Aygaz	7.022
28	Borçelik	6.809
29	Yıldız Entegre	6.656
30	Er-Bakır Elektrolitik	6.482
31	TUSAŞ	6.390
32	Sarkuysan Elektrolitik	6.317
33	Enerjisa Enerji	6.061
34	Bosch	5.714
35	Eren Enerji	5.683
36	Eti Gıda	5.437
37	Türk Traktör	5.326
38	Sasa Polyester	5.077
39	Hayat Kimya	5.013
40	Yücel Boru	5.009
41	Assan Alüminyum	4.869
42	Eti Maden	4.798
43	Baştuğ Metalurji	4.599
44	Türkiye Petrolleri A.O.	4.545
45	Diler Demir Çelik	4.535
46	Kastamonu Entegre	4.470
47	İzmir Demir Çelik	4.436
48	Konya Şeker	4.290
49	Adını açıklamadı	-
50	AKSA Akrilik	4.158

Birinci değişmedi

2020'de 58.5 milyar lira üretimden satışları ile yine Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (TÜPRAŞ) birinci oldu. Ford 45.2 milyar lirayla ikinci, Oyak-Renault ise 31.2 milyar lira ile üçüncü sırada yer aldı.

İhracat geriledi

Erdal Bahçıvan, "Tüketici enflasyonu ile arındırıldığında 2020 yılında üretimden satışlar reel olarak sadece binde 6 artış gösterdi. Bu oran son dört yılın en düşük reel artışı oldu. 2020 yılında görülen bu yavaşlamada Kovid-19'a karşı uygulanan kısıtlamalar ve küresel pazarların bir süre kapalı kalması tabii ki etkili oldu. Yılın ikinci yarısında talep toparlanmaya başlasa da, finansal dalgalanma, yükselen faizler ve salgında yükselen ikinci dalga iç satışları sınırladı" dedi. İSO 500'ün ihracatı da yüzde 12.8 oranında gerileyerek 64.1 milyar dolar oldu. İSO 500'de yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı, 2020 yılında 110'a indi.

interpress
POSTA
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 6
Medya Tiraj : 116995
StxCm : 228,86

SANAYİNİN DEVLERİNDEN TRİLYONLUK SATIŞ

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından açıklanan 'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' araştırmasına göre; 500 sanayi kuruluşunun üretimden satışları 2020'de yüzde 15.3 artarak 1 trilyon 179 milyar liraya yükseldi. Tüpraş, yine Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu oldu.

GULTEN UGURLU

Pandemi koşullarına rağmen Türkiye, yüzde 1.8 ile Çin'den sonra dünyada 2020'yi büyüme ile kapatan ikinci ülke oldu. Sanayi sektörü de geçen yıl yüzde 2 büyüyerek güçlü bir performans gösterdi. Bu durum İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) dün açıkladığı 500 dev şirketin 2020'de 1 trilyon 179 milyar lira üretimden satış rakamına ulaşmasını sağlarken, Türkiye ekonomisinin büyümesinde sanayinin etkisinin giderek arttığını da gösteriyor.

KÂRLAR ARTTI

Araştırmanın temel unsurlarından olan 500 büyük şirketin esas faaliyetlerinden elde ettiği kârı gösteren faaliyet kârı, bir önceki yıla göre yüzde 55 artarak 142.8 milyar lira oldu. Faaliyet kârlılığı oranı da 2.7 puan artarak yüzde 10.8'e çıktı. FAVÖK (faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr) büyüklüğü, 2020'de yüzde 43.1 artışla 184.4 milyar liraya çıkarken, FAVÖK kârlılığı oranı da 2.6 puan yükselişle yüzde 13.9'a ulaştı. Sanayi kuruluşlarının kârları 2020'de artış eğilimi gösterdi.

ÜRETİM DIŞI GELİR

İSO 500'de kâr eden kuruluş sayısı 411'den 423'e yükseldi. Faaliyet kârlılığındaki iyileşmenin yanı sıra özellikle net kambiyo kârlarının etkisiyle üretim faaliyeti dışı gelirlerdeki artış da kârlılığa pozitif katkı yaptı. İSO 500'ün diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârları 237.9 milyar lira iken, gider ve zararları 194.4 milyar lira olarak gerçekleşti. Bu iki rakam arasındaki fark alındığında, İSO 500'ün 43.4 milyar liralık üretim faaliyeti dışı net gelir elde ettiği görüldü.

FİNANSMAN GİDERLERİ

Finansman giderleri, kârlılıkta belirleyici olmayı sürdürdü. TL'deki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki dalgalanmalar sonucunda bir önceki yıla göre finansman yükü arttı. Finansman giderleri yüzde 39.2 artışla 88.8 milyar liraya yükseldi. 500 büyüğün 2020'de toplam borçları yüzde 23 artarak 499.6 milyar liraya ulaştı. Firmalar, faaliyet kârlılığındaki artışın desteğiyle özkaynaklarını da yüzde 23.2 gibi benzer bir oranda büyütebildi.

BİRİNCİ DEĞİŞMEDİ

İSO 500 raporuna göre; 2020'de Tüpraş 58.6 milyar lira üretimden satışla Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu olmayı sürdürürken; Ford Otomotiv 45.2 milyar lirayla ikinci, Oyak-Renault ise 31.2 milyar lirayla üçüncü oldu. Toyota Otomotiv 30.8 milyar lira ile dördüncü sırada yer alırken, beşinci sıradaki şirket ise isminin açıklanmasını istemedi.

EN BÜYÜK 20 KURULUŞ

2020	2019	Kuruluş	Üretimden satışlar (Net/TL)
1	1	Tüpraş	58.592.905.460
2	2	Ford	45.223.467.516
3	4	Oyak-Ranault	31.241.977.176
4	3	Toyota	30.812.443.512
5	9	-	-
6	5	Star Rafineri	24.030.141.769
7	6	Arçelik	21.802.646.702
8	7	Tofaş	20.718.883.453
9	10	Ereğli Demir ve Çelik	16.976.379.559
10	8	İskenderun Demir ve Çelik	16.909.929.603
11	11	Aselsan	13.236.811.864
12	16	İçdaş Çelik	12.650.031.791
13	13	Colakoğlu Metalurji	12.175.373.073
14	12	Hyundai Assan	11.898.882.338
15	14	Mercedes-Benz Türk	11.256.666.375
16	24	Tosçelik Profil	10.225.909.161
17	20	BSH Ev Aletleri	10.088.239.812
18	-	Türkiye Şişe ve Cam Fab.	10.027.870.061
19	-	Gram Altın Paz.	9.812.913.573
20	23	Vestel	9.764.034.809

TÜRKİYE ZAFER KAZANDI

Erdal Bahçıvan

İSO 500'ün toplam ihracatı yüzde 12.8 gerileyerek 64.1 milyar dolar oldu. İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, listede ihracat yapan firma sayısının 465'e yükseldiğini söyledi. Koronavirüs sürecini de değerlendiren Bahçıvan, "Sanayicimiz pandemi koşulları, hammadde sıkıntısı gibi etkenlere rağmen üretimini hiç aksatmadı. Türkiye sanayide zafer kazanmıştır. Sağlık ve temizlik ürünleri ile başka temel ihtiyaç maddeleri konusunda tüketici hiç mağdur edilmedi. Sanayici süreci başarılı atlattı" diye konuştu.

RAKAMLARLA İSO 500

- İSO 500'ün devreden Katma Değer Vergisi (KDV) yükü yüzde 14.3 artarak 12.4 milyar lira oldu.
- İSO 500'ün Türkiye sanayi ihracatı içindeki payı yüzde 39.2.
- Devlerin mali borçları yüzde 23 artış göstererek 499.6 milyar liraya yükseldi.
- İSO 500'ün araştırma geliştirme (Ar-Ge) harcaması yüzde 4.9 artarak 6.2 milyar lira oldu.
- İstihdam tüm olumsuz gelişmelere rağmen yüzde 2.9 artış gösterdi.
- Ödenen maaş ve ücretlerdeki artış oranı yüzde 14.4 oldu.
- Yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı geçen yıl 117'den 110'a indi.
- Halka açık kuruluşların sayısı 67 ile yatay seyrini korudu.

VERGİSEL TEŞVİK TALEBİ

İHRACAT İÇİN

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir, sanayinin üretim gücünün korunabilmesi için vergisel teşviklere ihtiyaç duyulduğunu söyledi. Özdebir, "Pandemi sonrasında uygulamaya konulan destekler daha çok ekonominin talep tarafını canlı tutmak için yapıldı. Bu zor günlerde ülke ekonomisini ayakta tutan biz sanayicilerin üretime devam edebilmesi için ihracat teşvikleri ve selektif işletme kredilerinin süratle devreye girmesi gerekiyor" dedi.

Nurettin Özdebir

ARA MAL SIKINTISI

Son dönemde emtia, ara mal ve yarı mamul ürünlerde döviz bazındaki artışların sanayicinin üretim gücünü önemli ölçüde azalttığını belirten Nurettin Özdebir, üreticinin iç piyasada ara mal bulmakta güçlük çektiğini dile getirdi. Özdebir, şunları söyledi: "Özellikle ihracatta, bazı stratejik sektörlerde, hammadde ihracatına kısıtlamalar getirilerek daha ziyade nihai ürün ihracatına ağırlık verilmesi gerekiyor."

interpress
SABAH
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 5
Medya Tiraj : 186534
StxCm : 62,36

En büyük sanayi kuruluşu TÜPRAŞ

KDV reformunun hayata geçirilerek sanayici üzerindeki yükün kaldırılmasını isteyen Bahçıvan, "Sanayi şirketlerimizin sermaye piyasalarına açılması oldukça önemli" dedi.

TÜRKİYE'NİN 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması'nın 2020 yılı sonuçları açıklandı. Üretimden satışlara göre en büyük kuruluş 2019'da olduğu gibi 58 milyar 593 milyon TL ile TÜPRAŞ oldu. Ford Otomotiv 45.2 milyar lirayla ikinci, Oyak-Renault ise 31.2 milyar lirayla üçüncü oldu. Listenin ilk 10 şirketi arasında Koç ve Oyak ağırlığı dikkat çekti. Geçen yıl üçüncü sırada bulunan Toyota, dördüncülüğe geriledi. Beşinci sıradaki şirket isminin açıklanmasını istemedi.

423 FİRMA KAR ETTİ

'500 büyük sanayi kuruluşunun üretimden satışları 2020'de yüzde 15.3 artışla 1 trilyon 179 milyar liraya ulaştı. İSO 500'ün esas faaliyetlerinden elde ettiği karı gösteren faaliyet kârı bir önceki yıla göre yüzde 55 artarak 142.8 milyar TL oldu. Şirketlerin toplam borçları yüzde 23 artarak 499.6 milyar liraya ulaştı. Geçen yıl kâr eden kuruluş sayısı 411'den 423'e yükseldi.

İSO 500'ün istihdamı yüzde 2.9 artarken, ödenen maaş ve ücretlerdeki yükseliş oranı da yüzde 14.4 oldu. Yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı geçen yıl 110'a inerken, halka açık kuruluş adedi 67 ile yatay seyrini korudu. İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) hazırladığı araştırmanın detaylarını açıklayan Başkan Erdal Bahçıvan, "Enflasyon mücadelesini mutlaka kazanmalıyız. Çünkü enflasyonun olduğu yerde öngörü olmaz, enflasyonun olduğu yerde uzun vadeli iş yapılmaz, kolay kolay yatırım yapılmaz. Sanayi kuruluşları kârların halen oldukça önemli bir bölümünü finansman giderlerine ayırmaya devam etmiştir" dedi.

interpress
SÖZCÜ
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 6
Medya Tiraj : 180707
StxCm : 207,62

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK 500 ŞİRKETİNİN TOPLAM BORCU 2020'DE YÜZDE 23 ARTIŞLA 500 MİLYAR TL'YE ULAŞTI

SANAYİCİ PANDEMİDE DİP YAPTI

KÂRIN BÜYÜK KISMI BORCA HARCANDI

Salgının ilk yılı olan 2020'de sanayi devleri binde 6'lık reel büyüme ile dip yaptı. İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, 2021 için yüksek enflasyon ile hammadde fiyatlarındaki risklere dikkat çekti

SANAYİNİN İLK 25 DEVİ

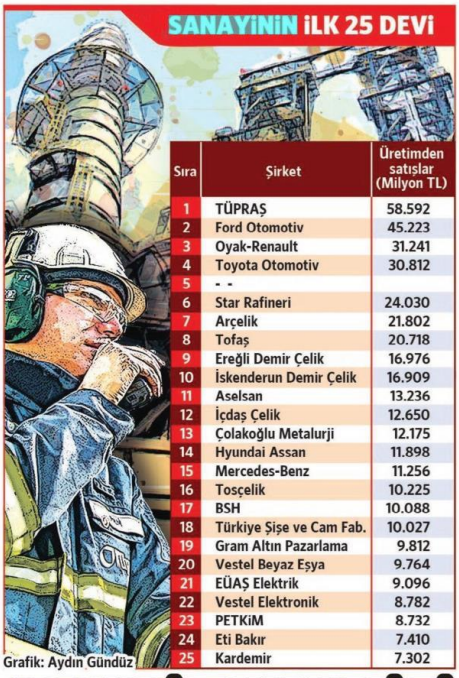

Sıra	Şirket	Üretimden satışlar (Milyon TL)
1	TÜPRAŞ	58.592
2	Ford Otomotiv	45.223
3	Oyak-Renault	31.241
4	Toyota Otomotiv	30.812
5	- -	
6	Star Rafineri	24.030
7	Arçelik	21.802
8	Tofaş	20.718
9	Ereğli Demir Çelik	16.976
10	İskenderun Demir Çelik	16.909
11	Aselsan	13.236
12	İçdaş Çelik	12.650
13	Çolakoğlu Metalurji	12.175
14	Hyundai Assan	11.898
15	Mercedes-Benz	11.256
16	Tosçelik	10.225
17	BSH	10.088
18	Türkiye Şişe ve Cam Fab.	10.027
19	Gram Altın Pazarlama	9.812
20	Vestel Beyaz Eşya	9.764
21	EÜAŞ Elektrik	9.096
22	Vestel Elektronik	8.782
23	PETKiM	8.732
24	Eti Bakır	7.410
25	Kardemir	7.302

Grafik: Aydın Gündüz

Global ekonomi ile birlikte Türkiye'nin ağır yara aldığı koronavirüs pandemisinin sanayi şirketlerine faturası, ağır borç yükü ile dipten büyüme oldu.

Mart 2020'den itibaren zaman zaman üretime ara vermek zorunda kalan ve karantinaların etkisi ile hem iç pazarda hem de ihracatta zorluklar yaşayan 500 sanayi devi, 2020 yılında üretimden satışlarda reel olarak binde 6 oranında büyüyerek son 4 yılın en dip seviyesini gördü. Bu dönemde borç yükü artan ve toparladığı kârlarla borç kapatan 500 devin toplam mali borçları da yüzde 23'lük artışla 500 milyar TL'ye dayandı. Tüm şirketlerin zorlandığı 2020 yılında Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu 58 milyar 592 milyon TL'lik üretimden satış rakamı ile yıllardır zirvede inmeyen TÜPRAŞ oldu. TÜPRAŞ'ı 45 milyar 223 milyon TL ile Ford izlerken, Oyak Renault 31 milyar 241 milyon TL'lik satış ile bir basamak yükselerek üçüncülüğe adını yazdırdı.

Sayime BAŞÇI

İÇERİDE VE DIŞARIDA FREN

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından bu yıl 53'üncüsü açıklanan "Türkiye'nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu Araştırması" Covid-19'un negatif etkisinin sanayi şirketlerinin performansına da yansıdığına işaret ediyor. Araştırmaya göre, İSO 500'de üretimden satışlar 2020 yılında 1 trilyon 22 milyar TL'den 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek, yüzde 15.3'lük artış kaydetti. Reel büyümenin ise binde 6'da kaldığı bu döneme şirketler yılın ilk yarısında ihracatta, ikinci yarısında ise iç pazarda fren yapmak zorunda kaldı.

Bu yılki verilerde de en dikkat çeken nokta şirketlerin kronik sorunu haline gelen borç yükü olurken, TL'deki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki dalgalanmalar şirketlerin finansman yükünü de artırdı.

KREDİ SANAYİ DIŞINA GİTTİ

2020 yılında İSO 500'ün finansman giderleri yüzde 39.2 artışla 88.8 milyar TL'ye yükselirken, faaliyet kârı yüzde 55'lik artışla 142.8 milyar TL'ye çıktı. Araştırmaya göre, finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı yüzde 69.3'ten yüzde 62.2'ye gerilerken, bu göreli iyileşmeye rağmen, şirketler kârlarının önemli bir bölümünü finansman giderlerine harcadı. 500 devin mali borçlarının yüzde 23 arttığına işaret edilen araştırmada, 2020 yılında Türkiye'de yüzde 35'lerde seyreden kredi büyümesine dikkat çekilerek, geçen yıl başlatılan düşük faizli kredi kampanyalarında, kredilerin daha çok sanayi dışı sektörlere yöneldiği vurgulandı.

HAMMADDE FİYATLARINDAN ENDİŞELİ SANAYİCİ YATIRIMDA FRENE BASTI

PANDEMİ sürecinde sanayinin aslında bir zafer kazandığına işaret eden İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, ekonomiye dair önemli uyarılarda bulundu. "Arzu ettiğimiz nitelikli büyümeyi, bugünkü etkiler içinde kolay başaramayacağımızı söylemek istiyorum. 2021'e girerken beklediğimiz umut verici tablo 26 Mayıs itibarıyla güçlü değil" ifadelerini kullanan Bahçıvan, yükselen hammadde fiyatlarının büyük risk yarattığına işaret etti. Bahçıvan, "Bu yıl sanayicimiz açısından bir başka önemli stres kaynağı da enflasyondur. Biz sanayiciler olarak asla ve asla yüksek enflasyonlu bir ortamda yaşamak istemiyoruz. Enflasyondan ve maliyetten kaynaklanan sorunlarla, uzun yıllar sonra tekrar bir yatırım iştahının başladığı bir dönemde sanayici frene bastı" dedi.

Erdal Bahçıvan

İHRACAT GERİLEDİ İSTİHDAM ARTTI

ARAŞTIRMA verilerine göre, 2020 yılında kâr eden kuruluş sayısı 411'den 423'e yükselirken, 500 şirketin istihdamı ise yüzde 2.9 oranında artış kaydederek 716 bin 962'ye çıktı. 2020 yılında İSO 500 listesinde yer alan yabancı sermaye paylı kuruluş sayısı da düşüş trendine devam ederek 110'a indi. Küresel ticaret ve ihracatın da zorlu bir dönemi olan 2020'de sanayi şirketlerinin ihracatı yüzde 12.8'lik düşüşle 163 milyar dolara indi.

Altın şirketleri dikkat çekti

BU yıl listenin sürprizleri arasında değerli metaller sektöründe faaliyet gösteren şirketler var. Geçen yıl listede 9'uncu sırada yer alan ve isminin açıklanmasını istemeyen şirket değerli metaller alanında faaliyet gösteriyor. Listeye 9.8 milyarlık üretimden satışlar ile giren ve İstanbul Altın Rafinerisi'nin bir şirketi olan Gram Altın Pazarlama da 19'uncu sırada. Bu yıl listede 21 şirket isminin açıklanmasını istemedi. 73 şirket ise listeye yeni veya yeniden giriş yaptı. Geçen yıl 148'inci sırada yer alan Limak Çimento bu yıl 122'nci sırada yer aldı. Kısıtlamalar nedeniyle zorlu bir dönem geçiren alkollü içecek şirketleri de performans kaybetmiş durumda. Mey İçki 396'ncı sıradan 425'inci sıraya düşerken, Anadolu Efes 153'üncü sıradan 189'unculuğa, Türk Tuborg 189'unculuktan 195'inciliğe geriledi.

İLK 10'DA KOÇ AĞIRLIĞI

LİSTEDE uzun yıllardır yer alan Koç Holding'e bağlı şirketler performanslarını korudu. Listenin ilk 10'unda gruba bağlı 4 şirket yer aldı. TÜPRAŞ'ın ilk sırada yer aldığı 2020 yılında Ford Otomotiv ikinci sırada, Arçelik 7'nci sırada, Tofaş da 8'inci sırada yer aldı.

interpress
TAKVİM
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 7
Medya Tiraj : 85601
StxCm : 15,4

SANAYİNİN 500 DEVİ BELLİ OLDU

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO) hazırladığı **Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması**'nın 2020 yılı sonuçları açıklandı. Üretimden satışlara göre en büyük kuruluş 2019'da olduğu gibi **58 milyar 593 milyon lira** ile TÜPRAŞ oldu. Ford Otomotiv **45.2 milyar lirayla** ikinci, Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları ise **31.2 milyar lirayla** üçüncü oldu. En büyük 500 sanayi kuruluşunun üretimden satışları geçen yıl 2019'a göre yüzde 15.3 artarak **1 trilyon 179 milyar liraya** yükseldi. Geçen yıl yıl kâr eden kuruluş sayısı 411'den 423'e yükseldi.

interpress
TÜRKGÜN
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 1
Medya Tiraj : 31291
StxCm : 178,84

EN BÜYÜK YİNE TÜPRAŞ

'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması'na göre, Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ üretimden satışlarda 58 milyar 593 milyon lirayla en büyük sanayi kuruluşu oldu. İstanbul Sanayi Odasının hazırladığı araştırmaya göre, Ford Otomotiv 45 milyar 223 milyon lirayla ikinci, Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları ise 31 milyar 242 milyon lirayla üçüncü oldu. Listede Oyak-Renault'yu 30 milyar 812 milyon lirayla Toyota takip etti. ● 04

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU

interpress
TÜRKGÜN
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 4
Medya Tiraj : 31291
StxCm : 178,84

TÜPRAŞ

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU ARAŞTIRMASINA GÖRE

en büyük sanayi kuruluşu

ERDAL BAHÇIVAN

"Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması"na göre TÜPRAŞ geçen yıl, üretimden satışlarda 58 milyar 593 milyon lirayla Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları sıralamasında zirvede yer aldı. Ford Otomotiv 45,2 milyar lirayla ikinci, Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları ise 31,2 milyar lirayla üçüncü oldu.

İSTANBUL Sanayi Odasının (İSO) hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması"na göre, Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (TÜPRAŞ), üretimden satışlarda 58 milyar 593 milyon lirayla en büyük sanayi kuruluşu oldu. Araştırmaya göre, Ford Otomotiv 45 milyar 223 milyon lirayla ikinci, Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları ise 31 milyar 242 milyon lirayla üçüncü oldu. Listede Oyak-Renault'yu 30 milyar 812 milyon lirayla Toyota takip ederken, beşinci sıradaki şirket, isminin açıklanmasını istemedi. Star Rafineri 24 milyar 30 milyon lirayla altıncı, Arçelik 21 milyar 803 milyon lirayla yedinci, Tofaş 20 milyar 719 milyon lirayla sekizinci, Ereğli Demir ve Çelik 16 milyar 976 milyon lirayla dokuzuncu, İskenderun Demir ve Çelik ise 16 milyar 910 milyon lirayla onuncu sırada yer aldı. Araştırmaya göre, en büyük 500 sanayi kuruluşunun üretimden satışları geçen yıl 2019'a göre yüzde 15,3 artarak 1 trilyon 179 milyar liraya yükseldi. Araştırmanın sonuçları İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan tarafından açıklandı.

İHRACATÇI SAYISI ARTTI

İlk 10'da bulunan diğer şirketler ise Star Rafineri, Arçelik, Tofaş, Ereğli Demir ve Çelik, İskenderun Demir ve Çelik olarak sıralandı. Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun üretimden satışları 2020'de önceki yıla göre yüzde 15,3 artarak 1 trilyon 179 milyar liraya yükseldi. Büyüme performansı, 2018'deki yüzde 34,5 ve 2019'daki yüzde 16,4'lük artışlarla karşılaştırıldığında yavaşladı. İSO 500'ün ihracatı yüzde 12,8 gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu.

İhracat performansı Türkiye'nin genel ve sanayi ihracat performansından bir ölçüde olumsuz ayrışsa da İSO 500 yine Türkiye ihracatı içindeki ağırlığını korudu. En büyük 500 şirket, geçen yıl Türkiye ihracatının 37,8'ini, sanayi sektörü ihracatının ise yüzde 39,2'sini gerçekleştirdi. 2000'li yılların ortalarından itibaren 460 bandında seyreden ihracat yapan kuruluşların sayısı 2020'de 465 oldu. AA

FAALİYET KÂRI %55 ARTTI

Araştırmaya göre, sıralamanın ilk 50'sini oluşturan kuruluşların toplam üretimden satışlar içinden aldığı pay bir miktar azalmakla birlikte toplamda yüzde 50'ye yakın seviyelerini korudu. Araştırmanın temel göstergelerinden İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun esas faaliyetlerinden elde ettiği kârı gösteren faaliyet kârı, bir önceki yıla göre yüzde 55 artarak 142,8 milyar TL oldu. Faaliyet kârlılığı oranı da 2,7 puan artarak yüzde 10,8'e çıktı. Benzer şekilde ölçülmeye başlandığı 2013'ten bu yana 2019 yılı hariç sürekli artış gösteren FAVÖK büyüklüğü, 2020'de yüzde 43,1 artışla 184,4 milyar liraya çıktı.

interpress
TÜRKİYE
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 5
Medya Tiraj : 113024
StxCm : 102,41

İSO 500'DE TÜPRAŞ'IN BİRİNCİLİĞİ DEĞİŞMEDİ

Sanayinin devleri gücünü gösterdi

En büyük 500 sanayi kuruluşunun üretimden satışları, geçen yıl yüzde 15,3 artarak 1 trilyon 179 milyar liraya yükselirken, esas faaliyet kârları bir önceki yıla göre yüzde 55, borçları da yüzde 23 artış gösterdi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından hazırlanan 'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması'nın 2020 yılı sonuçları İSO Başkanı Erdal Bahçıvan tarafından açıklandı. Buna göre üretimden satışlara göre en büyük kuruluş geçen yıl olduğu gibi 58 milyar 593 milyon TL ile TÜPRAŞ oldu. 45 milyar 223 milyon TL ile ikincilik sırasında Ford Otomotiv Sanayi AŞ yer alırken, 31 milyar 242 milyon TL'lik üretimden satışlarıyla Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları AŞ üçüncü oldu.

BÜYÜME HIZI YAVAŞLADI

Araştırmanın sonuçları salgın yılındaki ekonomik aktiviteye ilişkin detayları da ortaya koydu. Buna göre, İSO 500'de üretimden satışlar 2020'de; 1 trilyon 22 milyar TL'den 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek, yüzde 15,3 arttı. 2018'deki yüzde 34,5 ve 2019'daki yüzde 16,4'lük artışlar ile karşılaştırıldığında büyüme performansının yavaşladığı görüldü. İSO 500'de geçen yıl kâr eden kuruluş sayısı 411'den 423'e yükselirken, Covid-19 salgını ile oluşan finansal şartlar içinde TL'deki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki dalgalanmalar sonucunda bir önceki yıla göre finansman yükü önemli ölçüde arttı. İSO 500'ün finansman giderleri yüzde 39,2 artışla 88,8 milyar TL'ye yükseldi. Bununla birlikte, faaliyet kârı yüzde 55'lik artışla 142,8 milyar TL'ye çıkarken, faaliyet kârlılığı oranı da 2,7 puan artarak yüzde 10,8'e yükseldi.

KREDİLER SANAYİ DIŞINA

İSO 500'ün toplam mali borçları 2020'de yüzde 23 artarak 406,3 milyar TL'den 499,6 milyara ulaştı. Firmalar faaliyet kârlılığındaki artışın desteğiyle öz kaynaklarını da yüzde 23,2 gibi benzer bir oranda büyütebildi. İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, geçen yıl Türkiye'de yüzde 35'lerde seyreden oldukça güçlü bir kredi büyümesi yaşanırken, İSO 500'ün mali borçlarındaki artışın yüzde 23'le sınırlı kalmasının, kredilerin daha çok sanayi dışı sektörlere yöneldiğini gösterdiğini ifade etti.

İSO 500'ÜN İLK 10'UNDA KİMLER VAR

2020	2019	Kuruluş	Üretimden Satışlar (Milyon TL)
1	1	TÜPRAŞ	58.592
2	2	Ford Otomotiv	45.223
3	4	Oyak-Renault	31.241
4	3	Toyota Otomotiv	30.812
5	9	İsmini açıklamadı	-
6	5	Star Rafineri	24.030
7	6	Arçelik	21.802
8	7	TOFAŞ	20.718
9	10	Erdemir	16.976
10	8	İsdemir	16.909

Erdal Bahçıvan

İSTİHDAMDA YÜZDE 2,9 ARTIŞ YAŞANDI

İSO 500'de halka açık kuruluşların sayısı 67 ile yatay seyrini korurken, 2020'de bütün olumsuz gelişmelere rağmen İSO 500'ün istihdamı yüzde 2,9 arttı. Maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 14,4 oldu. İSO 500 ihracatı da 2020'de yüzde 12,8 geriledi.

interpress
TÜRKİYE'DE YENİ ÇAĞ
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 1
Medya Tiraj : 50053
StxCm : 154,11

Ekonomi lokomotifi sanayide, derin kriz!

Performansı en düşük 4. ülkeyiz

İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, ilk 500'e giren kuruluşların 2020'deki borçlarının yüzde 23 arttığını açıkladı. Bahçıvan, "Sanayide Türkiye negatif ayrışıyor. Dünyada performansı en düşük dördüncü ülkeyiz. Bu muhakkak araştırılmalı" dedi. **Sayfa 5**

interpress
TÜRKİYE'DE YENİ ÇAĞ
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 5
Medya Tiraj : 50053
StxCm : 154,11

"Sanayide performansı en düşük 4. ülkeyiz"

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nu açıklayan İSO Başkanı Erdal Bahçıvan hükümeti uyardı ve "Sanayide Türkiye negatif ayrışıyor. Dünyada performansı en düşük dördüncü ülkeyiz. Bu muhakkak araştırılmalı" dedi.

İSO 500'ün 2020 yılında toplam borçları yüzde 23 gibi yüksek bir oranda arttı. Bahçıvan " 2020 yılında toplam borçların payı yüzde 68,4 ve özkaynakların payı yüzde 31,6 ile aynı kaldı" dedi.

İSO'nun Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması'na göre, TÜPRAŞ, üretimden satışlarda 58,6 milyar lirayla en büyük sanayi kuruluşu oldu.

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) 1968 yılından bu yana aralıksız gerçekleştirdiği 'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'araştırmasının 2020 yılı sonuçları açıklandı.

Sıralamada ikinci 45 milyar 223 milyon TL ile Ford Otomotiv Sanayi A.Ş., üçüncü 31 milyar 242 milyon TL ile Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş. ve dördüncü de 30 milyar 812 milyon TL ile Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş. oldu.

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2020 araştırmasının sonuçlarını açıklayan İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, " İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) verilerine baktığımızda, özellikle son birkaç aydır ülkemizin dünya sanayi verilerinden negatif ayrıştığını görmekteyiz. Açıklanan son Nisan 2021 PMI verilerine baktığımızda, 55,8 olarak ölçülen Küresel İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) son 11 yılın en yüksek seviyesine ulaşmış görünüyor. En büyük ihracat pazarımız olan Euro bölgesi PMI endeksi de 62,9'luk seviyesi ile 24 yıllık veri geçmişinin rekoruna imza atıyor. Buna karşın Türkiye PMI endeksinin Nisan'da 50,4'lük seviyesiyle dünyadan negatif ayrışmasını her kesimin dikkate alması gerekiyor. Dünya sanayisi, 2009 yılından bu yana en olumlu günlerini yaşarken, global kıyaslama yapabilme noktasında en değerli ve güvenilir marka olan ve imalat sektöründe 34 ekonomide ölçülen PMI verilerinde performansı en düşük dördüncü ülke olduğumuzu göz ardı etmememiz gerekiyor. Bunun temel sebeplerine mutlaka inmeliyiz" diye konuştu.Bu konuda enflasyonda ve finansman piyasalarında tekrar başlayan olumsuzlukların en temel iki neden olduğunu vurgulayan Bahçıvan, "Öte yandan yurt dışından gelen hammaddelerin fiyatlarında yaşanan yüksek boyutlu artışlar sanayicimiz üzerinde giderek daha fazla baskı yaratmaktadır. Bu artışlar, ilave bir işletme sermayesi ve buna bağlı bir finansman ihtiyacı oluşturması bakımından önümüzdeki günler için çok ciddi bir stres kaynağı olacaktır. Bu yıl sanayicimiz açısından bir başka önemli stres kaynağı da enflasyondur" dedi.

Erdal Bahçıvan

Bahçıvan, enflasyonun olduğu ortamda kolay kolay yatırım yapılamıyacağını söyledi.

Borçlanma ile öz kaynakların dağılımını yansıtan kaynak yapısında, İSO 500'ün 2020 yılında toplam borçları yüzde 23 gibi yüksek bir oranda arttı. Firmalar, faaliyet kârlılığındaki artışın desteğiyle özkaynaklarını da yüzde 23,2 gibi benzer bir oranda büyütebildi. Bahçıvan " 2020 yılında ise toplam borçların payı yüzde 68,4 ve özkaynakların payı yüzde 31,6 ile aynı kaldı" dedi.

Birinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No: 2020	2019	KURULUŞLAR	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	1	TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	58.592.905.460
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	45.223.467.516
3	4	Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş.	31.241.977.176
4	3	Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	30.812.443.512
5	9	-	-
6	5	Star Rafineri A.Ş.	24.030.141.769
7	6	Arçelik A.Ş.	21.802.646.702
8	7	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	20.718.883.453
9	10	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	16.976.379.559
10	8	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	16.909.929.603

İSO 500 ihracatı yüzde 12,8 geriledi

ARAŞTIRMAYA göre, TÜPRAŞ üretimden satışlarda 58 milyar 593 milyon lirayla listede ilk sırayı alırken, Ford Otomotiv 45 milyar 223 milyon lirayla ikinci, Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları ise 31 milyar 242 milyon lirayla üçüncü oldu. Listede Oyak-Renault'yu 30 milyar 812 milyon lirayla Toyota takip ederken, beşinci sıradaki şirket, isminin açıklanmasını istemedi.

Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşunun üretimden satışları 2020 yılında 1 trilyon 22 milyar TL'den 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek yüzde 15,3 oranında arttı. İSO 500'ün ihracatı da yüzde 12,8 oranında gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu.

interpress
YENİ AKİT
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 5
Medya Tiraj : 53807
StxCm : 151,61

'En Büyük 500 Kuruluş'a otomotivciler damga vurdu

Pandemiye rağmen yatırıma ara vermeyen ve üretip satarak yüzde 15 büyüyen Türkiye'nin 500 dev sanayi şirketi, 2020'de faaliyet kârını yüzde 55, istihdamını yüzde 3 artırdı. 2020'de de ilk 500'e otomotiv şirketleri damgalarını vurdu. Oyak-Renault, 31 milyar 242 milyon lira üretimden satışlarla üçüncü oldu. 30 milyar 812 milyon lirayla da Toyota Otomotiv dördüncü sırada yer aldı.

ONUR YILMAZ

İstanbul Sanayi Odası'nın hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması"nın sonuçları açıklandı. **İSO Başkanı Erdal Bahçıvan** tarafından açıklanan araştırmaya göre, TÜPRAŞ üretimden satışlarda 58 milyar 593 milyon lirayla listede ilk sırayı alırken, Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları 31 milyar 242 milyon lirayla üçüncü oldu. Listede Oyak-Renault'yu 30 milyar 812 milyon lirayla Toyota takip ederken, beşinci sıradaki şirket, isminin açıklanmasını istemedi.

Star Rafineri 24 milyar 30 milyon lirayla altıncı, Ereğli Demir ve Çelik 16 milyar 976 milyon lirayla dokuzuncu, İskenderun Demir ve Çelik ise 16 milyar 910 milyon lirayla onuncu sırada yer aldı.

EKONOMİNİN GÜÇLÜ SACAYAĞI

İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, 'Türkiye'nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu' araştırmasının çarpıcı veriler ortaya koyduğunu belirtti. Bahçıvan, şunları söyledi: "2020 sonuçları, ekonomimizin sanayi gibi güçlü bir sacayağının olduğuna işaret ediyor. Ama bunun sürdürülebilir kılınması adına dünün sonuçlarını güncel gelişmeler ve veriler ışığında da değerlendirmeliyiz. Bu anlamda İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (Purchasing Manager Index-PMI) verilerine baktığımızda son birkaç aydır ülkemizin dünyadan negatif ayrıştığını görmekteyiz. Nisan PMI verilerine baktığımızda 55.8 olarak ölçülen Küresel PMI Endeksi, son 11 yılın en yüksek seviyesine ulaşmış görünüyor. En büyük ihracat pazarımız olan Euro Bölgesi PMI Endeksi de 62.9'la 24 yıllık veri geçmişinin rekoruna imza atıyor. Buna karşın Türkiye PMI Endeksi'nin nisanda 50.4'le dünyadan negatif ayrışmasını her kesimin dikkate alması gerekiyor. Dünya sanayii, 2009'dan bu yana en olumlu günlerini yaşarken imalat sektöründe 34 ekonomide ölçülen PMI verilerinde performansı en düşük dördüncü ülke olduğumuzu göz ardı etmememiz gerekiyor. Bunun temel sebeplerine mutlaka inmeliyiz."

ENFLASYONLA MÜCADELEYİ KAZANMALIYIZ

Enflasyonda ve finansman piyasalarında tekrar başlayan olumsuzlukların önemle ele alınması gerektiğini vurgulayan Bahçıvan, sözlerini şöyle sürdürdü: "Öte yandan yurt dışından gelen hammaddelerin fiyatlarında yaşanan yüksek boyutlu artışlar sanayicimize baskı yapmaktadır. Bu artışlar, ilave bir işletme sermayesi ve finansman ihtiyacı oluşturması bakımından önümüzdeki günler için çok ciddi bir stres kaynağı olacaktır. Kuşkusuz, sanayicimiz açısından bir başka önemli stres kaynağı da enflasyondur. Biz sanayiciler olarak asla ve asla yüksek enflasyonlu bir ortamda yaşamak istemiyoruz. Enflasyonun toplumlar için de ekonomiler için de sanayiler için de öngörülemezlik, istikrarsızlık olduğuna inanıyoruz. Onun için ne yapıp edip enflasyon mücadelesini mutlaka kazanmalıyız. Şu muhakkak ki enflasyonun olduğu ortamda kolay kolay yatırım yapılmaz. Nitekim geçen yıl yatırım teşvik belgelerinde yaşanan yüksek oranlı artışa rağmen yatırım iştahının fiiliyata dönmediğini son dönemlerde net bir şekilde gözlemliyoruz."

BÜYÜMEYE DEVAM EDİYORLAR

Dev sanayi kuruluşlarının üretimden satışlarının 2020'de 1 trilyon 22 milyar liradan 1 trilyon 179 milyar liraya yükselerek yüzde 15.3 oranında arttığına dikkat çeken Bahçıvan, şu ifadeleri kullandı: "İlk 500'ün büyüme performansı, 2018'de yakalanan yüzde 34.5 ve 2019'da elde edilen yüzde 16.4 artışla karşılaştırıldığında yavaşladı. Tüketici enflasyonuyla arındırıldığında 2020'de üretimden satışlar reel olarak sadece binde 6 artış gösterdi. Bu oran son dört yılın en düşük reel artışı oldu. Yavaşlamada Covid-19'a karşı uygulanan kısıtlamalar ve küresel pazarların bir süre kapalı kalmaları etkili oldu. Yılın ikinci yarısında talep toparlanmaya başlasa da finansal dalgalanma ve salgının ikinci dalgası iç satışları sınırladı."

Açıklamalardan öne çıkan diğer bölümler ise şöyle:

- İSO 500'de Ar-Ge harcaması yapan şirket adedi 271 olarak kayıtlara geçti.
- İlk 500'ün istihdamı yüzde 3 arttı.
- İSO 500'de yabancı sermaye paylı firma sayısı, 2020'de 110'a indi.
- İSO 500'de halka açık şirket adedi 67'yle yatay eğilim ortaya koydu.
- İSO 500'de yer alan şirketlerin bağlı olduğu odalar dikkate alındığında sanayide Anadolu ağırlığının arttığı gözlendi.

interpress
YENİ BİRLİK
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 6
Medya Tiraj : 50000
StxCm : 84,91

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU YİNE TÜPRAŞ

İstanbul Sanayi Odası'nın hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması"na göre, Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ, üretimden satışlarda 58 milyar 593 milyon lirayla en büyük sanayi kuruluşu oldu.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, düzenlediği basın toplantısında, İSO'nun "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının sonuçlarını açıkladı.

Araştırmanın zirvesinde TÜPRAŞ, üretimden satışlarda 58 milyar 593 milyon lirayla listede ilk sırayı alırken, Ford Otomotiv 45 milyar 223 milyon lirayla ikinci, Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları ise 31 milyar 242 milyon lirayla üçüncü oldu.

İHRACAT GERİLERKEN İHRACATÇI SAYISI ARTTI

Geçen yıl üçüncü sırada bulunan Toyota, 30 milyar 812 milyon lirayla dördüncü basamağa gerilerken, beşinci sıradaki şirket isminin açıklanmasını istemedi.

İlk 10'da bulunan diğer şirketler ise Star Rafineri, Arçelik, Tofaş, Ereğli Demir ve Çelik, İskenderun Demir ve Çelik olarak sıralandı. Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun üretimden satışları 2020'de önceki yıla göre yüzde 15,3 artarak 1 trilyon 179 milyar liraya yükseldi.

Büyüme performansı, 2018'deki yüzde 34,5 ve 2019'daki yüzde 16,4'lük artışlarla karşılaştırıldığında yavaşladı. İSO 500'ün ihracatı yüzde 12,8 gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu. İhracat performansı Türkiye'nin genel ve sanayi ihracat performansından bir ölçüde olumsuz ayrışsa da İSO 500 yine Türkiye ihracatı içindeki ağırlığını korudu.

En büyük 500 şirket, geçen yıl Türkiye ihracatının 37,8'ini, sanayi sektörü ihracatının ise yüzde 39,2'sini gerçekleştirdi. 2000'li yılların ortalarından itibaren 460 bandında seyreden ihracat yapan kuruluşların sayısı 2020'de 465 oldu.

interpress
YENİ MESAJ
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 1
Medya Tiraj : 4060
StxCm : 244,82

İSO 500 faize çalıştı

İSO 500'e göre 2019'a göre geliri geçen yıl yüzde 33.4 gerileyen TÜPRAŞ, üretimden satışlarda 58 milyar 593 milyon lirayla Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları sıralamasında zirvede yer aldı. Dev şirketin gelirleri salgın nedeniyle hem petrol fiyatlarında, hem de akaryakıta olan talepte yaşanan düşüş nedeniyle yüzde 33.4 geriledi. 2020 yılında İSO 500'ün finansman yani faiz giderleri yüzde 39.2 artışla 88.8 milyar TL'ye yükseldi. Toplam mali borçları ise yüzde 23 oranında artarak 406.3 milyar TL'den 499.6 milyara ulaştı. ● 4'TE

interpress
YENİ MESAJ
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 4
Medya Tiraj : 4060
StxCm : 244,82

Dev şirketler faize çalıştı

İSO 500'e göre 2019'a göre geliri geçen yıl yüzde 33.4 gerileyen TÜPRAŞ, üretimden satışlarda 58 milyar 593 milyon lirayla Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları sıralamasında zirvede yer aldı. İSO 500'ün faiz gideri ise 88.8 milyar liraya yükseldi

RECEP BAHAR / HABER ANALİZİ

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması"na göre, TÜPRAŞ üretimden satışlarda 58 milyar 593 milyon lirayla bir kez daha Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu oldu. Koç Grubu şirketlerinden TÜPRAŞ'ın 2019 yılı cirosu 87.9 milyar TL idi. Dev şirketin gelirleri salgın nedeniyle hem petrol fiyatlarında, hem de akaryakıta olan talepte yaşanan düşüş nedeniyle yüzde 33.4 geriledi. Buna rağmen dev şirket ilk sıradaki yerini korudu.

Otomotiv sektörü iyi gidiyor

2019 yılında toplam 37 milyar lira gelirle ikinci sırada yer alan yine bir Koç Grubu şirketi olan Ford Otomotiv, salgına rağmen geçen yıl gelirlerini 45.2 milyar liraya taşıyarak ikinci sıradaki yerini korudu. 2019 yılında 3. sırada yer alan Toyota Otomotiv ise geçen yıl yerini Oyak-Renault'ya bıraktı. Oyak-Renault, 2019'da 24.6 milyar lira olan cirosunu 31.2 milyar liraya taşıdı. Toyota ise 31 milyar 60 milyon lirayla 4. sırada yer buldu. 2019'da listenin 9. sırasında yer alan ve isminin açıklanmasını istemeyen bir şirket ise bu yıl 5. sıraya yükseldi. Basın mensupları şirketin ismini öğrendi lakin yazamıyor! Geçen yılki listede Star Rafineri 6., Arçelik 7., TOFAŞ 8., Ereğli Demir ve Çelik 9., İskenderun Demir ve Çelik ise 10. sırada yer aldı. Türk savunma sanayinin dev şirketi Aselsan ise 13.2 milyar liralık geliriyle 2019'da olduğu gibi 2020'de de 13. sırada yer aldı.

Gıda şirketleri sıçrama yaptı

Pandemi yılında bazı gıda şirketlerinin yüksek performansı listeye yansıdı. Pro Yem Sanayi, 112. sıradan 91. sıraya; Bunge Gıda, 87. sıradan 80. sıraya; Abalıoğlu Yağ, 128. sıradan 85'e; Oba Makarna, 117. sıradan 86'ya; Çaykur, 78. sıradan 74'e yükseldi. Buna karşılık Sütaş, 57. sıradan 67'ye; Banvit, 58. sıradan 65'e geriledi.

Hammadde fiyatları sanayiciyi zorluyor

İSO Odakule'de Fazıl Zobu Meclis Salonu'nda düzenlenen basın toplantısında verileri açıklayan İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, yaptığı değerlendirmede, enflasyonda ve finansman piyasalarında olumsuzlukların baş gösterdiğine işaret ederek, şunları söyledi: "Yurt dışından gelen hammaddelerin fiyatlarında yaşanan yüksek boyutlu artışlar sanayicimiz üzerinde giderek daha fazla baskı yaratmaktadır. Bu artışlar, ilave bir işletme sermayesi ve buna bağlı bir finansman ihtiyacı oluşturması bakımından önümüzdeki günler için çok ciddi bir stres kaynağı olacaktır. Bu yıl sanayicimiz açısından bir başka önemli stres kaynağı da enflasyondur. Biz sanayiciler olarak asla ve asla yüksek enflasyonlu bir ortamda yaşamak istemiyoruz. Enflasyonun toplumlar için de, ekonomiler için de, sanayiler için de öngörülemezlik, istikrarsızlık olduğuna inanıyoruz. Onun için ne yapıp edip enflasyon mücadelesini mutlaka kazanmalıyız. Enflasyonun olduğu ortamda kolay kolay yatırım yapılmaz. Nitekim geçen yıl yatırım teşvik belgelerinde yaşanan yüksek oranlı artışa rağmen, yatırım iştahının fiiliyata dönmediğini son dönemlerde net bir şekilde gözlemliyoruz."

Net büyüme sıfıra yakın!

Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşunun üretimden satışları 2020 yılında 1 trilyon 22 milyar TL'den 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek yüzde 15.3 oranında arttı. Büyüme performansı, 2018'deki yüzde 34.5 ve 2019'daki yüzde 16.4'lük artışlar ile karşılaştırıldığında yavaşladı. İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan "Tüketici enflasyonu ile arındırıldığında 2020 yılında üretimden satışlar reel olarak sadece binde 6 artış gösterdi. Bu oran son dört yılın en düşük reel artışı oldu. 2020 yılında görülen bu yavaşlamada Covid-19'a karşı uygulanan kısıtlamalar ve küresel pazarların bir süre kapalı kalması tabii ki etkili oldu. Yılın ikinci yarısında talep toparlanmaya başlasa da, finansal dalgalanma, yükselen faizler ve salgında yükselen ikinci dalga iç satışları sınırladı" dedi.

Devlerin ihracatı düştü!

İSO 500'ün ihracatı da yüzde 12.8 oranında gerileyerek 64.1 milyar dolar oldu. İSO 500'ün ihracat performansı Türkiye'nin genel ve sanayi ihracat performansından bir ölçüde olumsuz ayrışsa da yine de İSO 500, Türkiye ihracatı içindeki ağırlığını korudu. 2020 yılında İSO 500 Türkiye ihracatının 37.8'ini, sanayi sektörü ihracatının ise yüzde 39.2'sini gerçekleştirdi. 2000'li yılların ortalarından itibaren 460 bandında seyreden ihracat yapan kuruluşların sayısı 2020 yılında da 465 oldu.

Faaliyet kârı yüzde 55 arttı

Araştırmaya göre, sıralamanın ilk 50'sini oluşturan kuruluşların toplam üretimden satışlar içinden aldığı pay bir miktar azalmakla birlikte toplamda yüzde 50'ye yakın seviyelerini korudu. Araştırmanın temel göstergelerinden İSO 500 Büyük'ün esas faaliyetlerinden elde ettiği kârı gösteren faaliyet karı bir önceki yıla göre yüzde 55 oranında artarak 142.8 milyar TL oldu.

Yabancı kuruluş sayısı azalıyor

İSO 500'de Ar-Ge harcaması yapan kuruluş sayısı 2013 yılından itibaren kademeli olarak artıyor. Bir önceki yıl yaşanan duraksamanın ardından 2020 yılında İSO 500'de Ar-Ge yapan kuruluş sayısı 271 oldu. İSO 500'ün istihdamı ise 2020 yılındaki tüm olumsuz gelişmelere rağmen yüzde 2.9 oranında artarken, ödenen maaş ve ücretlerdeki artış da yüzde 14.4 oldu. İSO 500'de yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı, 2020 yılında 110'a indi. Bu gelişme, 2009 yılından sonra İSO 500 içinde yer alan yabancı sermaye paylı kuruluş sayısında yaşanan kademeli gerilemenin devam ettiğini gösterdi.

Dev şirketler yine faize çalıştı

İSO 500'ün kârlılık verilerine göre, faaliyet kârlılığındaki iyileşmenin yanı sıra özellikle net kambiyo (döviz) kârlarının etkisiyle üretim faaliyeti dışı gelirlerdeki artış da kârlılığa pozitif katkı yaptı. İSO 500'ün diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârları 237.9 milyar lira iken, gider ve zararları 194.4 milyar lira olarak gerçekleşti. Bu iki rakam arasındaki fark alındığında, İSO 500'ün 43.4 milyar liralık üretim faaliyeti dışı net gelir elde etti. Finansman giderleri, İSO 500'ün karlılığında belirleyici olmayı sürdürdü. İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan "2020 yılında Covid-19 salgını ile oluşan finansal koşullar içinde Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki dalgalanmalar sonucunda bir önceki yıla göre finansman yükü önemli ölçüde arttı. 2020 yılında İSO 500'ün finansman yani faiz giderleri yüzde 39.2 artışla 88.8 milyar TL'ye yükseldi. Bununla birlikte, faaliyet kârı yüzde 55'lik artışla 142.8 milyar TL'ye çıktı ve bu sayede finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı yüzde 69.3'ten yüzde 62.2'ye geriledi. Yaşanan bu göreli iyileşmeye rağmen, sanayi kuruluşları ana faaliyetlerinden elde ettikleri kârların halen oldukça önemli bir bölümünü faiz giderlerine ayırmaya devam etti" diye konuştu.

Toplam borçları 500 milyar liraya yaklaştı

İSO 500'ün toplam mali borçları 2020 yılında yüzde 23 oranında artarak 406.3 milyar TL'den 499.6 milyara ulaştı. Borçların vadelerine göre gelişiminde ise kısa vadeli mali borçlar yüzde 22.4'lük artışla 168.3 milyar TL'den 206 milyar TL'ye yükselirken, uzun vadeli mali borçlar ise yüzde 23.3 oranında artarak 238 milyar TL'den 293.5 milyar TL'ye çıktı.

interpress
YENİ ŞAFAK
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ
Yayın Tarihi : 27.5.2021
Sayfa : 4
Medya Tiraj : 101266
StxCm : 210,9

500 BÜYÜKTE SALGINA RAĞMEN CİRO VE KÂR ARTTI

Çarklar kâra döndü

Sanayi devlerinin geçen yıl üretimden net satışları 1.17 trilyon liraya ulaştı. Bu satışla esas faaliyet kârı yüzde 55 artışla 142.8 milyar liraya yükseldi. Sanayicilerin finansman maliyeti yükselse de kambiyo kârları yüzde 36 arttı. Ancak sanayici bu kâra sevinemedi. Çünkü salgın etkisiyle ihracat yüzde 12,8, özkaynakları yüzde 31,6'ya geriledi.

İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, salgın, enflasyon ve faiz etkisiyle finansman yükünün yüzde 39,2 artışla 88,8 milyar liraya yükselttiğine işaret ederek, "Sanayi kuruluşları, karların halen oldukça önemli bir bölümünü finansman giderlerine ayırmaya devam etti" dedi. Hammadde sıkıntısına işaret eden Bahçıvan, şunları söyledi: "Yurt dışından gelen hammadde fiyatlarında yaşanan yüksek artışlar sanayicimiz üzerinde baskı yapıyor. Bu artışlar, önümüzdeki günler için çok ciddi bir stres kaynağı olacak. Bir başka önemli stres kaynağı da enflasyon. Biz sanayiciler asla ve asla yüksek enflasyonlu ortamda yaşamak istemiyoruz. Onun için ne yapıp edip enflasyon mücadelesini mutlaka kazanmalıyız. Enflasyonun olduğu ortamda kolay kolay yatırım yapılmaz. Nitekim geçen yıl yatırım teşvik belgelerinde yaşanan yüksek oranlı artışa rağmen, yatırım iştahının fiiliyata dönmediğini son dönemlerde net bir şekilde gözlemliyoruz."

YATIRIMDA ENFLASYON VE HAMMADDE STRESİ

Hamide Hangül

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020" araştırma sonuçları açıklandı. Araştırmaya göre, koronavirüsün ilk açıklandığı ve salgınla mücadelenin başladığı 2020 yılında sanayicilerin üretimden satışları 1 trilyon 22 milyar liradan yüzde 15,3 artışla 1 trilyon 179 milyar liraya yükseldi. Bu büyüme performansı 2018'de yüzde 34,5 ve 2019'da yüzde 16,4 artışla karşılaştırıldığında yavaşlamaya işaret etti. Satışlardan esas faaliyet net karı da yüzde 55 artışla 142.8 milyar liraya ulaştı. Zorlu dönemde sanayicilerin finansman maliyetleri artsa da kambiyo kârları (döviz kazançları) yüzde 36 artışla 13.9 milyardan 19,01 milyara çıktı. Karlılığa pozitif katkı yapan üretim faaliyeti dışı net gelirler de 43,4 milyar liraya ulaştı. Böylelikle finansman giderlerinin faaliyet karına oranı yüzde 69.3'ten yüzde 62,2'ye geriledi.

KREDİLER SANAYİ DIŞINA GİTTİ

Salgın döneminde İSO 500'ün ihracatı da yüzde 12,8 oranında gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu. Borçları yüzde 23 artışla 499,6 milyara ulaşan İSO 500, faaliyet karı desteğiyle özkaynaklarını da yüzde 23,2 büyütebildi. Ancak 2015'de ilk kez yüzde 60'ların üstüne çıkan toplam borçların payı 2020'de yüzde 68,4'e ulaşırken, özkaynaklar yüzde 31,6'da kaldı. Vadelerine göre kısa vadeli borçlar yüzde 22,4'lük artışla 206 milyar liraya, uzun vadeliler yüzde 23,3 artışla 293,5 milyar liraya ulaştı. İSO Başkanı Bahçıvan, bu tabloyu şöyle değerlendirdi: "Türkiye'de geçen yıl yüzde 35'lerde seyreden oldukça güçlü bir kredi büyümesi yaşanırken, İSO 500'ün mali borçlarındaki artışın yüzde 23'le sınırlı kalması, kredilerin daha çok sanayi dışı sektörlere yöneldiğini gösteriyor."

TÜPRAŞ ZİRVEYİ BIRAKMADI

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasına göre, 2020 yılında üretimden satışlarda en büyük kuruluş geçen yıl olduğu gibi 58 milyar 593 milyon lirayla TÜPRAŞ (Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.) oldu. Ford Otomotiv 45 milyar 223 milyar lirayla ikinci, Oyak Renault 31 milyar 242 milyon lirayla üçüncü, Toyota Otomotiv Sanayii Türkiye 30 milyar 812 milyon lirayla dördüncü sırada geldi. ■ İSTANBUL

İSO 500'DE İLK 10

ŞİRKET	ÜRETİMDEN SATIŞ (MİLYON TL)
Tüpraş	58.593
Ford Otomotiv	45.223
Oyak-Renault	31.241
Toyota Otomotiv	30.812
-	-
Star Rafineri	24.030
Arçelik	21.802
Tofaş Otomativ	20.781
Ereğli Demir çelik	16.976
İskenderun Demir çelik	16.909

YÜKSEK TEKNOLOJİ YERİNDE SAYDI

■ Zorlu salgın sürecinde firmaların likit varlıklara yönelmesi, duran varlık yatırımları sınırladı.
■ Devreden KDV yüzde 14,3 artışla 12,4 milyara çıkarken, kar eden kuruluş 411'den 423'e yükseldi.
■ Orta yüksek ve yüksek teknolojili katma değer yüzde 30,4'ten yüzde 31,2'ye sınırlı yükseldi.
■ İstihdam yüzde 2,9, ödenen maaş ve ücretler yüzde 14,4 arttı.
■ Yabancı sermaye paylı kuruluş sayısı 110'a inerken, halka açık kuruluşlar 67 ile yatay seyretti.
■ İSO 500'de Anadolu ağırlığı arttı. Sayısal düşüşe karşın en büyük pay 161 şirket ile yine İSO şirketlerine ait olsa da, beş yıl önce bu rakam 180'di.
■ İstanbul'u Ege Bölgesi 44, Ankara 37, Kocaeli 36, Gaziantep 29, Bursa 19 şirket ile izledi.

ÜRETİMDEN SATIŞ 1.1 TRİLYON TL

MİLYON TL	2019	2020	DEĞİŞİM (%)
Üretimden satış	1.021.869	1.178.601	15,3
Faaliyet kârı	92.113	142.805	55
Uretim faaliyeti dışı gelirler (net)	37.229	43.449	16,7